

Upravni odbor OZS
*Božičnica da, a neobvezna
in neobdavčena*

Intervju

dr. Mojmir Mrak,
ekonomist

*Prevozniki na tradicionalnem srečanju
opozorili na probleme v sektorju*

Svetovalec: Novela ZPIZ-20, Zakon o urejanju trga dela, Obrnjena davčna obveznost

Kartica Mozaik podjetnih odslej digitalna

Veliki prihranki

Več 100 ponudnikov

Ekskluzivne ugodnosti

na enem mestu

**Namestite
aplikacijo**

Božičnica DA, a neobvezna

Kot strela z jasnega nas je dan pred odprtjem sejma MOS pretresla izjava predsednika vlade, ki je napovedal obvezno božičnico za vse. Sprva smo mislili, da gre za neposrečeno izjavo premierja, a se je kmalu izkazalo, da misli resno. V OZS smo se nemudoma odzvali in jasno predstavili naše stališče, da sicer smo za božičnico, a mora biti ta neobvezna in prosta davkov ter prispevkov. Prepričani smo, da gre za potezo, ki ni nič drugega kot deljenje bombončkov pred prihajajočimi volitvami. Ti bombončki so dragi, plačati pa jih bo moralo kdo drug kot gospodarstvo. Nedopustno je tudi to, da je ideja o obvezni božičnici eskalirala brez predhodnega posvetovanja s socialnimi partnerji. Čeprav se bomo o božičnici pogovarjali na seji Ekonomsko-socialnega sveta, ki bo sredi oktobra, bomo v OZS vztrajali pri našem stališču, da božičnica ne sme postati še ena obveznost oziroma nova dajatev.

O božičnici smo razpravljali tudi na septembrski seji Upravnega odbora OZS. Člani smo bili soglasni, da v kolikor bi obveljala obvezna božičnica, potem skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami izstopimo iz ESS, ne izključujemo pa niti državljske nepokorščine. Ob vseh teh všečnih izjavah Goloba pa moramo spomniti na dejstvo, da je prav ta vlada v začetku svojega mandata ukinila že sprejeto postopno dvigovanje splošne davčne olajšave, kar bi vsem zaposlenim v državi omogočilo višje neto plače. Namesto obvezne božičnice predlagamo predsedniku vlade razbremenitev stroškov plač, saj kot sam pravi, želi dobro zaposlenim. S tem ukrepom bi jim najbolj pomagal, saj zaposleni ne bi dobili le 640 evrov ob koncu leta, ampak vsako leto večkratnik božičnice. Pri povprečni plači to pomeni več kot 1000 evrov več v žepu zaposlenih na leto, pri visoko izobraženih kadrih, ki so ključni za dvig dodane vrednosti v gospodarstvu, pa bi bili ti zneski še višji, govorimo o več tisoč evrih na leto. Državljeni bi imeli torej danes v svojih žepih precej več, kot znaša predlagana božičnica. A ker se na napakah učimo, lahko tudi predsednik vlade zdaj svojo napako popravi. 15. oktobra se bo sestal celoten zbornični sistem, kjer bomo začrtali tudi nadaljnje korake, če bi uvedli obvezno božičnico.

Septembra pa ni zaznamovala le napoved o obvezni božičnici, temveč tudi sejem MOS, na katerem smo prisotni že od samega začetka. Poleg tradicionalne ulice obrti s predstavitev obrtnih poklicev, mednarodnega B2B srečanja, predstavitev sekcije in območnih zbornic, pa smo letos na dan otvoritve razkrili še eno veliko spremembo. Naša kartica ugodnosti Mozaik podjetnih je namreč postala digitalna, kar pomeni, da klasične plastificirane kartice ne bo več. Še vedno jo sicer lahko uporabljate za uveljavljanje popustov pri naših partnerjih. Vabimo pa vas, da si na svoje mobilne telefone namestite aplikacijo, prek katere vas bomo lahko tudi seznanjali z ekskluzivnimi popusti in akcijami.

Vse pohvale pa gredo tudi naši Sekciji za promet pri OZS, ki je konec septembra v Ljubljani uspešno organizirala osmo tradicionalno srečanje prevoznikov. Več kot 3000 udeležencev, prevoznikov in njihovih družinskih članov je dokaz, da smo povezani tudi v okviru naših strokovnih sekcij.

Spoštovani člani, obljubljam vam, da se bomo za vas trudili in borili še naprej. Iskrena hvala vsem vam za podporo, ki jo izkazuje s svojim članstvom. Povezani smo močnejši!

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

4

Upravni odbor OZS

Božičnica DA, a naj bo ta neobvezna in neobdavčena

Napoved predsednika vlade, da bo božičnica obvezna za vse, je zgolj bombonček pred volitvami. Na septembrski seji UO OZS so člani ostro obsodili namero predsednika vlade, ki je božičnico napovedal brez predhodnega soglasja socialnih partnerjev. Člani UO OZS podpirajo božičnico, a naj bo ta neobvezna, neobdavčena in neoprispevljena. Člani so sklenili, da bo v primeru uvedbe obvezne božičnice OZS izstopila iz ESS, ne izključujejo pa niti možnosti državlanske nepokorščine.

6

Intervju: dr. Mojmir Mrak, ekonomist

Resne strukturne težave omejujejo konkurenčnost gospodarstva

Slovensko gospodarstvo se sooča z ohlajanjem, ki je intenzivnejše kot v povprečju EU, kar potrjujejo kazalniki, kot sta nižja gospodarska rast in višja inflacija. Izgubljanje mednarodne konkurenčnosti in strukturne težave, postavljajo pred državo kompleksne izzive. Ekonomist dr. Mojmir Mrak nam je pojasnil razloge za trenutne razmere, predstavil napovedi za prihodnje leto in nanizal možne rešitve za dvig konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

12

57. MOS

Je gospodarstvo res molzna krava?

Z okroglo mizo o razmerah v slovenskem gospodarstvu, na kateri so sodelovali predstavniki Gospodarskega kroga, so v Celju odprli 57. Mednarodni sejem obrti in podjetnosti – MOS. »Številne administrativne in finančne obremenitve zavirajo razvoj in konkurenčnost slovenskega gospodarstva,« je uvodoma poudaril predsednik OZS Blaž Cvar in ob tem izrazil ostro nasprotovanje obvezni božičnici, ki jo napovedal predsednik vlade.

22

Srečanje prevozniških družin in
prevozniških podjetij

Opozorili na probleme v sektorju

Na osmem tradicionalnem srečanju se je zbralo več kot 3000 prevoznikov in njihovih družinskih članov. Prevozniki so dogodek izkoristili za druženje in izmenjavo mnenj, obenem pa so opozorili tudi na pomanjkanje voznikov in padec konkurenčnosti zaradi prevelikih obremenitev gospodarstva, izpostavili pa so tudi nujnost digitalizacije in ureditev infrastrukture.

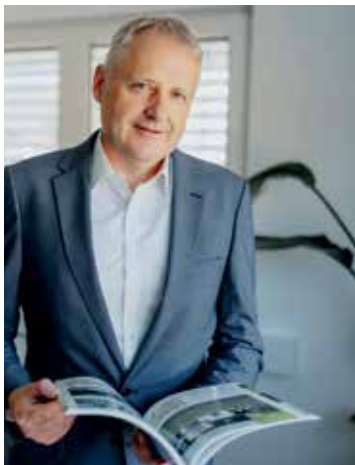

28

Janez in Stanko Rihter,
Rihter montažne gradnje, d. o. o.

Tudi poplave jih niso ustavile

Konec poletja so zaznamovali zastoji tovornih vozil na MP Fernetiči, ki so nastali kot posledica začetka obnove vipavske hitre ceste in nepretočnosti tovrnega prometa na italijanski strani. Prevozniki so hitro ukrepali, javno protestirali, predlagali rešitve in na koncu za zdaj preprečili kolaps naše glavne avtoceste.

42

Gradbinci

Krožna praksa cementarne Alpacem

Sekcija gradbincev pri OZS in Slovenski center za krožno gospodarstvo sta na začetku septembra organizirala strokovni ogled cementarne Alpacem v Anhovem. Namen ogleda je bil prikazati, kako lahko gradbena industrija sledi načelom krožnega gospodarstva in s tem prispeva k zmanjšanju vplivov na okolje.

OBRTNIKOV
SVETOVALEC

52

priloga
oktober

Kolofon

Letnik LIV, številka 10, oktober 2025
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500
Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana
Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;
e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:
www.ozs.si/obrniki
Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559
Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533
Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:
Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823
Naročnina: Mateja Grm, tel. 01 58 30 507
Naklada: 31.000 izvodov
Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina
60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).
Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:
02013-0253606416
**Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij
in priprava za tisk:**
Žiga Okorn in Barbara Sirk, www.uvid.si
Naslovnica: Bigstock
Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje
ISSN 2385-9849

Božičnica DA, a naj bo ta neobvezna in neobdavčena

Napoved predsednika vlade, da bo božičnica obvezna za vse, je zgolj bombonček pred volitvami. Če bi predsednik vlade zares želel pomagati zaposlenim, bi razbremenil stroške plač v Sloveniji in bi v začetku svojega mandata pustil že sprejeto postopno dvigovanje splošne davčne olajšave, kar bi vsem zaposlenim v državi omogočilo višje neto plače. Državljeni bi imeli torej danes v svojih žepih precej več kot znaša predlagana božičnica. Na septembrski seji UO OZS so člani ostro obsodili namero predsednika vlade, ki je božičnico napovedal brez predhodnega soglasja socialnih partnerjev.

Člani UO OZS podpirajo božičnico, a naj bo ta neobvezna, neobdavčena in neoprispevljena. Člani so po razpravi na seji sklenili, da bo v primeru uvedbe obvezne božičnice OZS izstopila iz Ekonomsko-socialnega sveta, ne izključujejo pa niti možnosti državljanske nepokorščine.

»**S**aj ni res, pa je. Predsednik vlade je napovedal obvezno božičnico brez kakršnegakoli predhodnega socialnega dialoga. Ko smo se delodajalci ponovno vrnili v ESS, smo se s protokolom zavezali, da bomo spoštovali socialni dialog. Pod dogovor se je podpisal tudi predsednik vlade in se s tem zavezal, da brez potrditve v socialnem dialogu ne bomo sprejemali nobene obremenitve. Težko je konec leta izplačati božičnice, če teh sredstev nismo planirali in je blagajna prazna. To obrtnike in podjetnike vodi v hude finančne stiske in težave, nekatera podjetja bodo prisiljena odpustiti. Če ne bo posluha in če bo predsednik vlade vztrajal pri obvezni božičnici, bomo prisiljeni sprejeti še ostrejše ukrepe, k čemur nas pozivajo tudi naši člani,« je bil kritičen **predsednik OZS Blaž Cvar**, ki meni, da bi Golob lahko pomagal zaposlenim s tem, da bi razbremenil plače, ne pa uvedel obvezne božičnice. Po mnenju Cvara gre pri tem početju za hujškanje zaposlenih proti svojim delodajalcem.

Da že zdaj dajo božičnice tisti, ki lahko, pa je pojasnil **podpredsednik OZS Peter Pišek**, ki je opozoril, da smo zaradi previsokih obremenitev vse manj konkurenčni.

»Veliko podjetij bo imelo zaradi obvezne božičnice izgube, nekateri bodo šli celo v stečaj, to je dejstvo. Mi smo za božičnico, ki pa naj bo neobvezna in neobdavčena. Podjetniki naj jo dajo tistim zaposle-

nim, ki pripomorejo k dobrim rezultatom podjetja, ne pa vsem povprek,« je opozoril **Bogdan Oblak, predsednik OOO Logatec**.

Da je poteza Goloba zgolj predvolilna poteza, je poudaril tudi **Marko Gorjak, predsednik OOO Maribor**. »Zato, ker si nekdo želi biti še nadaljnja štiri leta na oblasti, je pripravljen žrtvovati celo generacijo podjetnikov. Na koncu bodo vse te božičnice plačali državljani skozi višje cene hrane, storitev, vrtcev,« je dejal.

K sprejetju ostrejših ukrepov, tudi državljanski nepokorščini, je pozval tudi **podpredsednik OZS Zoran Simčič**.

Generalni direktor OZS Danijel Lamperger pa je opozoril, da predsednik vlade ponuja volivcem bombončke, ki pa jih ne bo plačal iz svojega žepa. »Ljudje se ne zavedajo, da bi lahko predsednik vlade preprosto pustil že sprejeto splošno davčno olajšavo, kar bi vsem zaposlenim v Sloveniji vsako leto prineslo višje neto prihodke,« je pojasnil.

Obrtniki in podjetniki so bili na seji soglasni, da so za božičnico, ki pa naj bo neobvezna in neobdavčena. UO OZS ostro obsoja obljube predsednika vlade glede obvezne božičnice brez predhodne razprave in uskladitve na ESS. Člani UO so po burni razpravi sklenili, da bo, če se uvede obvezna božičnica, OZS skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami izstopila iz Ekonomsko-socialnega sveta.

Gospodarski krog pozval predsednika vlade, naj se ne igra "Dedka mraza"

Zahtevi OZS, da božičnica ne sme postati obvezna, se je pridružil celoten Gospodarski krog, v katerem sodeluje 17 organizacij. Vsa združenja so javno izrazila podporo božičnici kot nagradi za dosežen rezultat in motivacijo, vendar ne kot zakonsko vsiljeno obveznost, ki njen smisel izniči. Namesto obveznosti izplačila Gospodarski krog predlaga trajen dvig splošne davčne olajšave najmanj v višini na-

povedane neobdavčene božičnice. To bi bilo dolgoročno stabilno, odgovorno in bi resnično pomagalo zaposlenim. Obenem pa v vedno bolj tekmovalnem mednarodnem okolju pričakuje tudi druge večkrat napovedane razbremenitve stroškov dela.

V Gospodarskem krogu so bili ob nastopu sedanje vlade pred dobrimi tremi leti razočarani, da je na škodo prav vseh zaposlenih ukinila vse prednosti takrat novega Zakona o dohodnini, ki je pomembno razbremenjeval prihodke iz dela. Z zgroženostjo so se borili proti dodatnim obdavčitvam, ki jih je ta vlada nanizala v času tega mandata. Sedaj pa so brez besed ob ideji predsednika vlada, ki bi nakopičene probleme reševal z obvezno božičnico.

Božičnico zagotavljajo podjetja – in ti, ki so uspešni in zmorejo, to že počnejo. Božičnica je nagrada za dosežen rezultat in motivacijo, ne pa zakonsko vsiljena obveznost, ki njen smisel izniči. Država je samo v letošnjem letu s toksično davčno politiko povprečnemu zaposlenemu pobrala »poldrugo božičnico«, zdaj pa isto želi prikazati kot lastno darilo. Tak obrat je res težko razumeti drugače kot predstavo

za javnost in kupovanje volitev z denarjem davkoplačevalcev – podobno tistemu, kar je ta ista vlada nekoč očitala kot »helikoptersko metanje denarja«.

Namesto takih ukrepov Gospodarski krog predlaga trajen dvig splošne davčne olajšave najmanj v višini neto učinka napovedane neobdavčene božičnice. To bi bilo dolgoročno stabilno, odgovorno in bi resnično pomagalo zaposlenim. Hkrati predlaga, da se ukine plačilo socialnih prispevkov ob izplačilu že uveljavljene poslovne uspešnosti, da bi zaposleni, ki so prispevali k dobremu poslovanju podjetja, prejeli kar največje izplačilo.

Ob zadnjih izjavah predsednika vlade Gospodarski krog izpostavlja, da je proračunska blagajna – ob rekordni zaposlenosti in davčnih prilivih v tem mandatu – prazna. Zato bi spomnili, da teh daril ne financira država, temveč podjetja in zaposleni, katerih delo in davki polnijo proračun. Zato premiera javno sprašujemo, ali se bo vlada za izplačilo božičnice dodatno

zadolžila? Bo sredstva vzela iz sklada za poplavalno obnovo? Ali bo prerazporedila denar za dolgotrajno oskrbo?

Gospodarski krog zato poziva k odgovornim rešitvam, ki bodo krepile motivacijo zaposlenih, spodbujale poslovno uspešnost in zagotavljale stabilno poslovno okolje. Samo s takšnim pristopom bomo lahko ustvarili trajno vrednost za zaposlene, podjetja in družbo kot celoto.

Všečne poteze, ki jih motivirajo politične odločitve, ljudje na koncu najdražje plačamo.

Golob se je sicer na reakcije OZS in ostalih delodajalskih organizacij odzval in se je o božičnici še pripravljen pogovarjati v okviru socialnega dialoga. Seja Ekonomsko-socialnega sveta, katerega članica je tudi OZS, je sklicana v petek, 10. oktobra. Po tem datumu bo torej znanega še več, vas pa že sedaj vabimo, da spremljate aktualne informacije tudi na naši spletni strani ozs.si.

Mira Črešnar

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

V pripravi na ministrstvih:

- Predlog zakona o varstvu okolja
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju
- Predlog Zakona o potrošniških kreditih
- Predlog Zakona o učinkoviti rabi energije
- Osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o motornih vozilih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja
- Predlog Zakona o elektronskih plačilih sredstvih pri potrošniških plačilih
- Predlog Zakona o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih ali pomičnih gradbiščih
- Predlog Pravilnika o usposabljanju koordinatorjev za varnost in zdravje pri delu na začasnih in pomičnih gradbiščih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu potrošnikov
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
- Predlog Zakona o osebni asistenci

Obravnava v državnem zboru:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Predlog Zakona o konoplji za omejeno osebno uporabo
- Predlog zakona o kavcijskem sistemu embalaže pijač
- Predlog zakona o inštitutu za medicinsko in drugo izvedenstvo na področju socialne varnosti
- Predlog Zakona o spremembah zakona o prispevkih za socialno varnost
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog zakona o lastniški zadrugi delavcev
- Predlog Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov
- Predlog Zakona o Poslovnem registru Slovenije
- Predlog Zakona o davku od dobička iz odsvojitve krypto sredstev
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb

- Predlog Zakona o varni hrani in krmi
- Predlog Zakona o kmetijstvu
- Predlog Zakona o digitalizaciji zdravstva
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih

Sprejeto v državnem zboru:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Zakon o spremembi in dopolnitvah Gradbenega zakona
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju prostora
- Zakon o gostinstvu

Objava v Uradnem listu RS

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela

Resne strukturne težave omejujejo konkurenčnost slovenskega gospodarstva

Slovensko gospodarstvo se sooča z ohlajanjem, ki je intenzivnejše kot v povprečju EU, kar potrjujejo kazalniki, kot sta nižja gospodarska rast in višja inflacija. Izgubljanje mednarodne konkurenčnosti in strukturne težave, kot so pomanjkanje delovne sile, visoke cene energentov in nestimulativno poslovno okolje, postavljajo pred državo kompleksne izzive. Ekonomist dr. Mojmir Mrak nam je pojasnil razloge za trenutne razmere, predstavil napovedi za prihodnje leto in nanizal možne rešitve za dvig konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Kako ocenjujete trenutno stanje slovenskega gospodarstva ob upoštevanju kazalnikov, kot sta BDP in inflacija?

Vrsta statističnih podatkov za zadnje obdobje kaže na ohlajanje gospodarstva v Sloveniji. Če gledamo gospodarsko rast,

je ta po najnovejših napovedih UMAR za letos predvidena v višini 0,8 % BDP, kar je bistveno manj od napovedi spomladi in

*Soočanje z novo geopolitično
realnostjo bi bilo bolj uspešno,
če bi gospodarstvo imelo
v vladi enakopravnega
sogovornika, ki bi se med seboj
ne le poslušala, temveč bi
skupaj tudi kreirala razvojne
odločitve. Žal ugotavljam,
da sedanja vlada takšnega
dialoga z gospodarstvom ni
vzpostavila.*

niže od povprečja za EU kot celoto, katero je letos na nivoju 1,3 %. Prvič v zadnjih letih je naša gospodarska rast nižja od sicer nizke rasti v EU.

Tudi kar se inflacije tiče, situacija ni dobra. V Sloveniji bo inflacija letos na ravni blizu 3 % in bo znatno višja od stopnje inflacije v evro območju, ki bo okoli 2 %. Glavni razlog višje inflacije v Sloveniji so predvsem cene hrane.

In še saldo tekočega računa plačilne bilance. Ta bo sicer ostal pozitiven, a skoraj prepolovljen glede na lansko leto; leta 2024 je znašal 3,1% BDP, za letos pa je napovedan na nivoju pod 2% BDP. Ob tem je pomembno poudariti, da bo Slovenija letos ponovno imela primanjkljaj v blagovni menjavi, ki pa več kot pokrit s pozitivnim saldonom pri storitvah.

Vsi zgornji podatki kažejo na ohlajanje. Ne gre za nikakršno krizo, gre pa nedvomno za ohlajanje in to ohlajanje je močnejše kot v EU. To sicer ni presenečenje, saj so amplitude manjših gospodarstev, ki so bolj odvisne od mednarodnega okolja, običajno večje kot pri velikih gospodarstvih, ki imajo velik amortizer v domači potrošnji.

Glavni motor sicer šibke gospodarske rasti v Sloveniji letos predstavlja domača potrošnja, medtem ko imamo težave predvsem na področju izvoza in investicij. Na obeh področjih so dejanski trendi bistveno slabši kot je bilo napovedovano v prvem delu leta. Za slabše izvozne rezultate so krivi zlasti nekateri kratkoročni razlogi (splošno povečanje negotovosti in težave v dobavnih verigah, nizka gospodarska rast v državah, ki so naši glavni izvozni trgi, trgovinska negotovost v odnosih z ZDA), delno pa so k temu prispevali tudi nekateri dolgoročni trendi, zlasti slabšanje mednarodne konkurenčnosti naše države. Pri investicijah pa je problem zlasti v tem, da je njihova realizacija znatno počasnejša od predvidevanj.

Kako ocenjujete konkurenčnost slovenskih podjetij na mednarodnih trgih?

Konkurenčnost države se meri na različne načine. Eden od najbolj pogosto uporabljenih načinov so lestvice mednarodne konkurenčnosti, ki uvrščajo države glede na različne kriterije. Slovenija je na letošnji najbolj znani lestvici konkurenčno-

sti držav, ki jo pripravlja švicarski inštitut IMD, zasedla 46. mesto med 69 uvrščenimi državami. Gre za enako mesto kot lani, medtem ko je bila Slovenija še leta 2020 enajst mest višje, torej na 35. mestu. Sicer imamo pri takšnih rangiranjih vedno lahko kakšne metodološke pomisleke, a slika trenda je vendarle jasna – položaj Slovenije na področju mednarodne konkurenčnosti se nedvomno poslabšuje.

Katere so ključne težave slovenskega gospodarstva, ki bi jih bilo potrebno rešiti za rast in povečanje konkurenčnosti?

Slovenija ima kljub solidni makroekonomski sliki, zdravim podjetjem in likvidnim bankam ter kljub solidni vključenosti gospodarstva v svetovne verige, dobri infrastrukturi in kakovostni delovni sili žal tudi resne strukturne težave, ki omejujejo njeno večjo konkurenčnost. To se sumarno kaže v tem, da je naše zapiranje razvojnega razkoraka do povprečja EU v zadnjih dveh desetletjih počasnejše kot pri večini drugih novih držav članic EU. Te države nas dohitevajo in nekatere že celo prehitevajo, če zapiranje razkoraka merimo z zaostankom do povprečja EU v BDP na prebivalca.

Kaj so naši glavni problemi oziroma slabosti na področju mednarodne konkurenčnosti? Teh je cela vrsta, od pomanjkanja delovne sile in bolj splošno demografskih trendov povezanih s staranjem prebivalstva, preko visoke cene energentov in nizkega obsega investicij podjetniškega sektorja do izrazito nestimulativnega poslovnega okolja. Tu ne gre samo za nespodbudno in stalno se spreminjajoč davčni sistem temveč tudi številne birokratske in administrativne ovire.

Morda dodaten komentar na investicije. Slovenija je po investicijah javnega sektorja znatno nad povprečjem EU, kar je seveda predvsem posledica velikega obsega EU sredstev, ki jih imamo na razpolago v teh letih. Po drugi strani pa smo po investicijah podjetniškega sektorja žal pod povprečjem EU in to kljub temu, da imamo v večini zdrave firme, banke pa finančno sposobne za bistveno večji obseg podjetniškega financiranja. Zakaj so torej podjetniki tako zadržani pri svojem investiranju? Razlogov je nedvomno več, eden glavnih pa nedvomno je že omenjeno ne-

stabilno in nestimulativno okolje, v katerem poslujejo.

Ali se slovensko gospodarstvo po vašem mnenju uspešno spopada s trenutnimi izzivi, in kateri ukrepi bi jim to olajšali?

V danih institucionalnih okvirih se slovensko gospodarstvo po mojem mnenju razmeroma uspešno sooča z velikimi izzivi, katerim je izpostavljeno. Bi pa bilo to soočanje z novo geopolitično realnostjo bolj uspešno, če bi gospodarstvo imelo v vladi enakopravnega sogovornika, ki bi se med seboj ne le poslušala, temveč bi skupaj tudi kreirala razvojne odločitve. Žal ugotavljam, da sedanja vlada takšnega dialoga z gospodarstvom ni vzpostavila.

Vlada je konceptualno bolj usmerjena v to, kako obstoječi kolač, ki ga ustvarimo v državi, prerazdeliti, manj pa v to, kako celoten kolač povečati. Takšen prerazdelitveni odnos vlade, ki vsaj delno verjetno izvira iz same strukture koalicije, seveda ni naklonjen kakovostnemu reševanju problemov, s katerimi se sooča gospodarstvo. Tako v celotnem mandatu te vlade ni bilo resne namere zmanjšati obremenitve dela, o čemer se načelno vsi strinjamo, ker bi to moralo spremljati resno povečanje obdavčitve premoženja. Tu ne mislim samo obdavčitve nepremičnin, kjer je vlada sicer nekaj poskusila, a se hitro potegnila nazaj, temveč tudi obdavčitev drugih vrst premoženja. So pa za obdavčitev tovrstnega premoženja potrebni ne le izboljšani zakonski okvir temveč tudi kakovostne inšpekcijske službe. Nič davčno lažjega ni kot je zvišanje davkov na redne dohodke delovne sile in na poslovanje gospodarskih subjektov.

To kar bi gospodarstvo resnično potrebovalo za povečanje svoje mednarodne konkurenčnosti je sistematična razbremenitev plač, in to ne z ad-hoc ukrepi, kot je na primer zadnji predlog obvezne božičnice, stabilen in predvidljiv davčni sistem, zmanjšanje birokratskih ovir ter nadaljevanje procesa digitalizacije ter vlaganje v raziskave in razvoj.

Kakšno napako je naredila Evropa, da v razvoju zaostaja za ZDA in Kitajsko?

Ko sedaj gledamo nazaj, lahko ugotovimo, da so bili pogoji svetovnega gospodar-

skega upravljanja, ki je temeljilo na relativno jasnih pravilih igre in so dominirali v preteklih dveh ali treh desetletjih, izrazito ugodni za razvoj ekonomske integracije kakšna je EU. Tem pogojem se je EU prilagodila z visoko stopnjo svojega odpiranja v svet. Sedaj pa svet prehaja v povsem novo obliko gospodarskega upravljanja, katera temelji na odnosu moči velikih igralcev, v gospodarskem smislu pa na protekcionizmu. V tem svetu, kjer se karte mešajo na novo, je EU relativno bolj prizadeta od svojih dveh največjih konkurentov – ZDA in Kitajske. Po eni strani strukturno, zaradi svoje večje odprtosti, in po drugi strani institucionalno, saj je EU edinstvena tvorba, ki jo sestavlja 27 držav.

EU se danes v osnovi sooča z dvema velikima skupinama izzivov, eden je varnost in s tem povezane migracije, drugi pa je konkurenčnost povezana z zelenim prehodom, pri čemer sta oba izziva med seboj tesno prepletena. Kar se mednarodne konkurenčnosti tiče, na podlagi poročil, ki sta jih pripravila Draghi in Letta, obstaja dokaj visoka stopnja soglasja, kaj je potrebno storiti. Bistveno večji problem pa imamo s tem, kako to narediti. Tu gre predvsem za dva sklopa vprašanje, ki pa sta oba izrazito politična. Eno so kako zagotoviti finance za velike investicije na področju varnosti in konkurenčnosti, drugo vprašanje pa je, kako povečati učinkovitost odločanja. V kolikor EU iz kakršnega koli razloga ne bo uspela učinkovito odgovoriti na ta dva sklopa vprašanj, in zadnje leto v tem smislu ni spodbudno, potem preprosto ne bo globalni partner kakršnega bi si želeli, da bi bila.

Kakšne so napovedi za razvoj slovenskega gospodarstva v naslednjih 12 mesecih glede na globalne in evropske trende?

Napovedi so previdno optimistične. Pod predpostavko izboljšanih razmer v mednarodnem okolju, tu mislim zlasti sklenjen trgovinski dogovor z ZDA in gospodarsko okrevanje v naših glavnih trgovinskih partnericah, naj bi se rast BDP v 2026 povečala na okoli 2 %. K povečani rasti naj bi največ prispevalo povečanje izvoza (Nemčija napoveduje višjo gospodarsko rast od letošnje) in pospešena investicijska aktivnost poganjana v pomembnem delu

iz EU sredstev. Inflacija naj bi se naslednje leto znižala na okoli 2,3 %.

Glavna tveganja te gospodarske napovedi prihajajo predvsem iz mednarodnega okolja in so povezana z geopolitično negotovostjo, dogajanjem z mednarodnimi trgovinskimi aranžmaji, vojnami v okolici EU in ne nazadnje pogoji na mednarodnih finančnih trgih. Med domačimi negativni-

To, kar bi gospodarstvo resnično potrebovalo za povečanje svoje konkurenčnosti, je sistematična razbremenitev plač, in to ne z ad-hoc ukrepi, kot je na primer zadnji predlog obvezne božičnice, stabilen in predvidljiv davčni sistem, zmanjšanje birokratskih ovir ter nadaljevanje procesa digitalizacije ter vlaganj v raziskave in razvoj.

mi tveganji pa zlasti velja omeniti probleme z zmogljivostmi za izvedbo obsežnih investicijskih del. Poleg tega pa imamo prihodnje leto še volitve, kar je tudi treba upoštevati.

Katere dejavnosti imajo največji potencial za rast in razvoj v prihodnosti in kateri trgi so najbolj perspektivni?

Največji potencial imajo predelovalne dejavnosti, digitalizacija, zelene tehnologije, logistika, farmacija in kreativne industrije. Perspektivni trgi so poleg tradicionalnih partneric (Nemčija, Italija, Avstrija) tudi Švica, Skandinavija, ZDA in izbrani trgi v Aziji.

Kakšno vlogo ima javni dolg v slovenskem gospodarstvu in kako ocenjujete vzdržnost javnih financ na dolgi rok?

Javni dolg Slovenije je v zadnjih letih stabilen in se postopno znižuje, trenutno znaša okoli 65 % BDP. S tem nivojem javnega dolga je Slovenija pod povprečjem EU in ima trenutno zelo dober dostop do mednarodnih finančnih trgov. Na kratek rok in pod predpostavko normalnega delovanja evro območja je vzdržnost slovenskih javnih financ zelo dobra, na srednji rok pa so tveganja bistveno večja zaradi staranja prebivalstva, morebitnih šokov in potreb po večjih vlaganjih.

Še nekaj velja izpostaviti. Izkušnje iz preteklosti kažejo, da morajo biti majhne

države fiskalno bolj previdne od velikih. To sicer ni pravično, a tako pač je. Naj to ilustriram z našim primerom pred dobrim desetletjem. V letu 2013 je Slovenija zašla v dolžniško krizo, ko je bil njen javni dolg pod 50 % BDP, torej bistveno manj kot danes in bistveno pod ti. maastrichtske meje 60 % BDP. Mednarodni finančni trgi so se takrat za majhno Slovenijo skoraj zaprli,

čeprav makro slika države nikakor ni bila tako črna. Skratka, majhna država mora biti fiskalno bolj previdna od velike. Temu bi veljalo slediti tudi danes, ko se pogovarjamo o proračunu za naslednja leta.

Morda še napoved, kje bo Slovenija ob takšnem trendu čez 10 let?

Ne bi si drznil napovedati, kje dejansko bo Slovenija čez deset let, bom pa povedal, kje si želim, da bi bila. Generalno gledano si želim, da bi bila čez eno desetletje Slovenija uspešna članica reformirane EU, ki se bo uspela prilagoditi tektonskim geopolitičnim spremembam. Na gospodarskem področju bo Slovenija zadržala svojo dinamično in raznovrstno gospodarsko strukturo, močno vpeto v mednarodne verige vrednosti, povečala bo svojo energetske in prehrabno neodvisnost ter se pozicionirala kot evropsko pomemben logistični center. Za doseganje teh ciljev bodo ključna vlaganja v inovacije, digitalizacijo, izobraževanje in privabljanje talentov. Brez teh sprememb obstaja nevarnost stagnacije in nadaljevanje poslabševanja mednarodne konkurenčnosti naše države.

Eva Mihelič

Je gospodarstvo res molzna krava, ki jo je treba do konca iztisniti?

Z okroglo mizo o razmerah v slovenskem gospodarstvu, na kateri so sodelovali predstavniki Gospodarskega kroga, so v Celju odprli 57. Mednarodni sejem obrti in podjetnosti – MOS.

»Številne administrativne in finančne obremenitve zavirajo razvoj in konkurenčnost slovenskega gospodarstva,« je uvodoma poudaril predsednik OZS Blaž Cvar in ob tem izrazil ostro nasprotovanje obvezni božičnici, ki jo je napovedal predsednik vlade. Po mnenju Cvara vlada s takšnimi potezami, ki sicer najprej terjajo dogovor med socialnimi partnerji, le še poslabšuje konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Kot je povedal predsednik OZS **Blaž Cvar**, številne administrativne in finančne obremenitve, ki jih je deležno slovensko gospodarstvo, njegov razvoj in konkurenčnost še dodatno zavirajo. »Zadnja v nizu obremenitev, ki smo jo dobili, je prispevek za dolgotrajno oskrbo. V košarici dajatev ali bolje v košari dajatev smo lani dobili še začasno zvišanje davka od dohodkov pravnih oseb, obvezen zdravstveni prispevek, poslabšal se je tudi položaj normirancev, napoved obvezne božičnice pa je zagotovo še eden od napačnih načinov za dogovor o kakršnih koli spremembah na bolje,« je bil oster Cvar in dodal: »V delodajalskih organizacijah že dolgo, predolgo, opozarjamo, da so obremenitve plač v Sloveniji previsoke. In četudi se je ta vlada ob nastopu svojega mandata zavezala k temu, da bo stroške plač znižala, smo danes priča še večjim obremenitvam plač.« Opozoril je tudi na povečanje proračunskega pri-

manjkljaja, ki ga je gotovo občutilo predvsem gospodarstvo, in se vprašal, ali je res gospodarstvo molzna krava, ki jo je treba do konca iztisniti.

Po podatkih OECD je Slovenija v letu 2024 napredovala za eno mesto na lestvici davčnega primeža – zasedamo 6. mesto med 38 državami, kar pomeni eno najvišjih obremenitev dela v razvitem svetu. Po drugi strani pa padamo na tisti lestvici, na kateri bi se morali povzpensjati. Na lestvici svetovne konkurenčnosti smo med 67 državami lani zasedli 46. mesto, kar je štiri mesta slabše kot leto prej.

Sodelujoči na okrogli mizi *Ko gospodarstvo uspeva, vsi živimo bolje* so besede predsednika Cvara le še podkrepili. **Marta Klevišar** je povedala, da v podjetju Adria Dom neustrezno politiko čutijo predvsem v svoji konkurenčnosti in slovenske razmere primerjala s hrvaškimi. »Hrvaška je naredila v zadnjih letih izjemne korake naprej. Oni šprintajo, mi pa po lestvicah padamo. V preteklosti je bilo pri nas 15 odstotkov zaposlenih s Hrvaške, danes jih je samo še 10 odstotkov, ker imajo doma ugodnejše pogoje. Pravzaprav moramo narediti nekaj zelo preprostega. Poglejmo, kaj delajo druge uspešne države in to naredimo.«

Tudi podpredsednik OZS in predsednik Sekcije za promet pri OZS **Peter Pišek** je dejal, da je Hrvaška praktično v vseh segmentih v prednosti. »Tudi v transportu. Slovenski transport ni več konkurenčen, ker mu je država naložila preveč tovora. Država mora razbremeniti gospodarstvo, predvsem pa mu mora prisluhniti. Že dolgo govorimo o preobremenjenih plačah, pomanjkanju delovne sile, predolgih postopkih pridobivanja dovoljenj ... Skrajni čas je, da vlada najde takojšnje rešitve, če želi, da bomo še naprej polnili proračun,« je poudaril.

»K sreči smo v branži, ki je na ravni Evrope še vedno konkurenčna. Kljub temu pa imamo velike težave zaradi visoke obremenitve plač. Potrebujemo visoko izobražen kader, ki ga na Hrvaškem dobimo precej ceneje. Zavedati se moramo, da Slovenija kandidira za kadre na širšem območju. Če ne bo nekaj naredila, da bo privlačna tudi za visoko izobražen kader iz tujine, se bodo raje odpravili na Hrvaško.

Mozaik podjetnih po novem v obliki aplikacije

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je na 57. MOS ob odprtju razstavnega prostora zbornice predstavila novo digitalno podobo Mozaika podjetnih, s katero bodo članom ugodnosti še bolj dostopne. Krajše slovesnosti ob tem dogodku se je poleg drugih gostov udeležil tudi minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han**, ki je ob tej priložnosti tudi sam postal uporabnik novega Mozaika podjetnih.

Vse ugodnosti Mozaika podjetnih, ki bo odslej v prenovljeni podobi, bodo po novem dostopne v mobilni aplikaciji, ki bo nadomestila dosedanjo plastično kartico. Digitalna rešitev bo članom omogočala hiter pregled vseh ugodnosti in akcij, obveščanje o ponudbah v bližini ter enostaven dostop do posebnih popustov, kar pomeni, da bodo ekskluzivne ugodnosti OZS vedno na voljo. Poleg tega bodo uporabniki ažurno obveščeni o novostih in posebnih ponudbah, kar jim bo omogočilo optimalno izkoriščanje vseh ugodnosti.

Poleg tega že vidimo, da je bližina Hrvaške privlačna tudi za selitve podjetij tja,« pa je razmere orisal **Borut Čeh** iz Labene.

Matjaž Čemažar iz Domela je dejal, da čutijo padec konkurenčnosti tudi na ravni Evrope: »Evropska industrija ima izzive z energetiki in strateškimi surovinami. Brez ključnih strateških surovin pa Evropa ne bo konkurenčna. Pri tem me skrbi odvisnost od Kitajske, ki se je premalo zaveda mo.« Doma pa, kot je dejal, vse preveč časa

izgubljajo z administracijo in poročanji. »V Sloveniji smo se iz balkanske improvizacije navzeli nemškega reda in oblikovali eno mešanico, ki nas dela neučinkovite,« je slikovito pojasnil.

Temu je pritrdila tudi **Maja Brelih Lotrič** iz podjetja Lotrič Meroslovje. »Bistveno preveč časa se ukvarjamo z administracijo in tako potrošimo ogromno energije. Saj se Evropa počasi digitalizira, ampak ne gre za pravo digitalizacijo. Če moramo

Na MOS tradicionalno tudi sejemska priznanja

Na letošnjem MOS-u je zbornično komisijo za sejemska priznanja, ki ocenjuje sejemske predstavitve, izdelke, storitve in aktivnosti razstavljalcev, prepričalo pet razstavljalcev. Zlati ceh 2025 je prejelo podjetje **KGL Kovinska galanterija d. o. o.**, srebrni ceh 2025 **Meblo Int., proizvodnja izdelkov za spanje, d. o. o.**, bronasti ceh 2025 pa podjetje **Tuning, družba za trgovino in storitve d. o. o.** Komisija je podelila tudi dve posebni priznanji, ki sta ju prejeli podjetji **Krili, izdelki iz pleksi stekla d. o. o.** in **ROTO ECO podjetje za predelavo in trženje d. o. o.**

še vedno izpolnjevati in oddajati obrazce s podatki, ki jih posamezne institucije že imajo.«

Dejstvo je, kot je sklenila voditeljica okrogle mize **Sonja Šmuc**, da imamo v Sloveniji vsaj pet strateških razvojnih dokumentov, ki izhajajo iz istih podatkov in prihajajo do zelo podobnih rešitev. Žal pa se nato vselej zatakne pri realizaciji.

Ob koncu otvoritvene slovesnosti je spregovoril še minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han**. Dejal je, da se zaveda, da trenutne razmere niso spodbudne, a po njegovem mnenju vsi kazalniki niso tako negativni. »Zame je pozitiven predvsem kazalnik rasti investicij. Prav te investicije v novo tehnologijo nas lahko, seveda ob drugih potrebnih ukrepih, potegnejo iz težav. Skupaj se moramo dogovoriti, kako zvišati konkurenčnost, zagotovo pa bomo potrebovali družbeni dogovor,« je sklenil.

Eva Mihelič

200 dvostranskih pogovorov za nova poslovna sodelovanja

Na mednarodnem poslovnem srečanju Connect2Slovenia na sejmu MOS v Celju, ki ga je organizirala Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v okviru mreže Enterprise Europe Network in v partnerstvu z javno agencijo SPIRIT Slovenija, Ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport, Advantage Austria Ljubljana, je sodelovalo več kot 100 podjetij, opravljenih pa je bilo več kot 200 dvostranskih pogovorov. Pozornost je pritegnil tudi uvodni panel, v katerem so se letos osredotočili na izzive, ki jih za mala in srednje velika podjetja predstavlja prehod od linearnega v krožno gospodarstvo.

»**K**er imamo gospodarsko situacijo, ki je po vsej Evropi v fazi ohlajanja, je še toliko bolj pomembno, da krepimo povezovanje in sodelovanje. Tudi v obliki dogodkov, kot je današnji,« je med drugim dejal predsednik OZS **Blaž Cvar**, ki je uvodoma pozdravil zbrane na mednarodnem poslovnem srečanju Connect2Slovenia. Tudi **Bernd Andersson**, namestnik direktorja Advantage Austria za Slovenijo in Kosovo, ter **Tamara Zajec Balažič**, direktorica SPIRIT Slovenija, sta izpostavila srečanje kot izjemno priložnost za mreženje in navezovanje stikov med podjetniki.

Udeležence srečanja je nagovoril tudi minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han**. »Slovensko gospodarstvo je zelo vpeto v globalne verige vrednosti in naša naloga je, da se trudimo, da bo teh še več. Povezovanje in izmenjava izkušenj sta pri tem ključna,« je med drugim povedal Han.

Na panelu pred dvostranskimi pogovori je beseda tekla o izzivih in priložnostih prehoda od linearnega v krožno gospodarstvo. **Antonija Božič Cerar**, direktorica Službe za okolje, podnebje in energijo pri GZS je povedala, da igrajo mala in srednje velika podjetja v Evropi izredno pomembno vlogo pri razvoju in implementaciji krožnega modela gospodarstva. »Pogosto skupaj ugotovimo, da podjetja potrebujejo

zelo malo, da premaknejo zelo veliko,« je povedala Cerar Božič.

Generalni direktor OZS **Danijel Lamperger** je med drugim poudaril, da zbornica z vsemi svojimi storitvami in podporo podjetjem, ki se lotijo prehoda v krožno gospodarstvo, to olajša, predvsem pa jim pomaga, da se otresejo strahu pred prehodom. Lamperger: »Pomembno je, da mednarodni trgi prepoznajo slovensko gospodarstvo kot kakovostno, ker je krožno in zeleno. Seveda imamo izzive, a jih moramo reševati tako, da bomo v tem videli poslovno priložnost in povečali dodano vrednost naših izdelkov in storitev.«

Strokovnjakinja za trajnost iz Papirnice Vevče **Ana Sotlar** pa je predstavila že dol-

goletna prizadevanja podjetja za energetska učinkovitost, varstvo okolja in trajnost ter podjetjem, ki se podajajo na pot trajnosti, svetovala, naj poiščejo izkušnje in nasvete tistih, ki so se s tem že ukvarjali.

nadaljevanju je več kot 100 sodelujočih podjetij iz 13 držav opravilo več kot 200 dvostranskih pogovorov. Največ med njimi je bilo malih in srednje velikih podjetij s področja rešitev in tehnologij za industrijo 4.0 (pametni stroji, roboti, pametna logistika, kibernetika, varnost), digitalizacije, avtomobilskih industrij, kovinskih industrij, električne energije in elektronike, mobilnosti, prometa in logistike ter raziskav, razvoja in prenosa tehnologij.

Eva Mihelič

Več kot 1500 mladih je spoznavalo obrtne in rokodelske poklice ter poklicne možnosti

V sklopu Ulice obrti na MOS je naša stanovska organizacija OZS letos poleg številnih mladih obiskovalcev sejma gostila tudi dobrih 1500 osnovnošolcev iz več kot 30 slovenskih osnovnih šol. Zanje smo pripravili predstavitve 12 obrtnih poklicev, poleg njih pa tudi vrsto tistih, ki jih gojijo naši rokodelci. Mladi so v Vajeniški pisarni lahko izvedeli vse, kar morajo vedeti za nadaljevanje šolanja za obrtne poklice in pridobitev pogojev za opravljanje obrtnih in rokodelskih dejavnosti. Obrtni in rokodelski poklici postajajo namreč vedno bolj perspektivni, potreba po njih močno narašča, zato so lahko odlična karierna pot, ki zagotavlja zadovoljstvo in blagostanje v življenju.

Mladi, novi obrtnice in obrtniki

Na že uveljavljeni predstavitvi perspektivnih obrtnih in rokodelskih poklicev, ki je tudi letos uspešno potekala v okviru predstavitve aktivnosti naše stanovske organizacije OZS, smo v času sejma gostili več kot 1.500 osnovnošolcev iz več kot 30 slovenskih osnovnih šol, predstavitev, ki je bila namenjena predvsem našim osnovnošolcem, pa je med ogledom sejma obiskalo tudi veliko drugih mladih, ki so na naših stojnicah zbirali informacije za svojo poklicno pot ali delo v obrti in podjetništvu.

Številke govorijo same zase in na eni strani obetajo, da nekateri obrtni poklici še ne bodo izumrli, na drugi strani pa kažejo, kar je še najbolj pomembno, da se mladi in njihovi starši vedno bolj zavedajo perspektivnih obrtnih poklicev, ki mlademu človeku lahko zagotovijo uspešno karierno pot ter s tem tudi delo, zaslužek in zadovoljstvo v življenju.

Ducat obrtnih poklicev na Ulici obrti

Na tradicionalni Ulici obrti, ki je potekala v sklopu razstavnih prostorov naše krovne stanovske organizacije OZS v dvorani L1, smo letos mladim predstavili kar dvanajst najbolj perspektivnih obrtnih poklicev. Spoznali so lahko poklice kuharja, natarjarja, peka, slaščičarja, oblikovalca kovin – orodjarja, strojnega mehanika, elektronika in mehatronika, tesarja, suhomontažerja, kleparja krovca, polagalca talnih oblog, voznika in paleta rokodelskih poklicev.

Predstavitve poklicev na Ulici obrti je potekala v sodelovanju strokovnih služb OZS, prizadevnih članic in članov OZS, območnih obrtno-podjetniških zbornic, srednjih poklicnih in strokovnih šol ter strateškim partnerjem Centrom RS za poklicno izobraževanje.

Vse na enem mestu

Ulica obrti je bila organizirana po načelu vse na enem mestu. Mladi so lahko hkrati videli predstavitve posameznih poklicev, vključitev dijakov v proces praktičnega usposabljanja z delom, dobili informacije srednjih šol in spoznali strokovno podporo obrtno-podjetniškega zbornič-

nega sistema. Učenci so se lahko tudi aktivno vključili v izdelavo izdelka ali izvajanje storitve ter se tako v živo preizkusili v posameznem poklicu.

Vajeniška pisarna

Osrednja točka Ulice obrti je bila Vajeniška pisarna. Mladi in neredki starši so v njej lahko izvedeli vse informacije o vaje-

niškem sistemu izobraževanja, srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju ter smernice za uspešno karierno pot.

Rokodelstvo in praktične delavnice

Poseben sklop predstavitev na Ulici obrti je bil namenjen rokodelskim poklicem, ki so v veliki meri že deficitarni, ne-

kateri pa so celo na tem, da izumrejo. Sekcija domače in umetnosti obrti pri OZS je zato letos predstavila umetnostno kamnoseštvo, kotlarstvo, zlatarstvo, slamnikarstvo, lončarstvo, pletarstvo, glasbilarstvo, rezbarstvo, izdelovanje lesenih izdelkov, izdelavo krpank in kovaštvo.

Rokodelski poklici so zelo perspektivni

Številni sicer mislijo, da rokodelski poklici niso perspektivni, vendar ni tako. Rokodelski poklici postajajo vedno bolj ekskluzivni, cenjeni in iskani. Vedno večji je tudi trg, ki zelo ceni kakovostno unikatno ročno delo, zato so rokodelski poklici lahko zelo dobra karierna odločitev mladih, še

posebej tistih, ki so jim rokodelski poklici blizu, uživajo v njih in jih imajo radi.

Morebitni občutek negotovosti velja zato preseči in svoje rokodelske spretnosti izpiliti do mojstrstva, uspeh pa potem ne more izostati. Ob tem velja še omeniti, da je tudi poslovno okolje rokodelstvu vedno bolj naklonjeno, nedavno je bil namreč sprejet zakon o zaščiti rokodelstva, ki je rokodelcem dal poseben status in jih primerno zaščitil.

Informacijska rokodelska točka

Vsi, ki jih zanima rokodelstvo, so lahko obiskali tudi Informacijsko rokodelsko točko, ki je obiskovalcem postregla z informacijami o rokodelstvu, certifikatih,

izobraževanjih in možnostih vključitve v različne rokodelske programe.

Razstava Roka & Oblika

V okviru predstavitve Sekcije DUO pri OZS je potekala tudi razstava Roka & Oblika, predstavljala je sodobno oblikovane rokodelske izdelke, ki temeljijo na tradicionalnih tehnikah, obenem pa vključujejo sodobne oblikovalske pristope. Razstava je izpostavila sodelovanje med rokodelcem in oblikovalcem, postopke povezovanja ter razvoj izdelka, s tem pa ozaveščala tako rokodelce kot oblikovalce in širšo javnost o možnostih sodobnega razvoja tradicionalnih obrti.

Anton Šijanec

Tehnologija ob povezovanju šol in malega gospodarstva

Številni obiskovalci, predvsem večina mladih, so si z zanimanjem ogledali razstavni prostor našega Odbora za znanost in tehnologijo pri OZS, katerega namen in poslanstvo je spodbujati povezovanje šol in drugih centrov znanj z obrtniki in podjetniki. Na razstavnem prostoru so sodelovali predvsem mladi, ki s svojimi projekti orjejo ledino sproščenega sodelovanja, to pa je pri nas vse prevečkrat še vedno tabu in podvrženo nepotrebnemu strahospoštovanju. Potrebno je vedeti in na glas tudi povedati, da smo vsi mojstri svojega poklica, zato se med seboj lahko in moramo pogovarjati, sodelovanje pa nas bo vse skupaj nagradilo z vrhunskimi rezultati!

Industrija in tehnologija z roko v roki

Odbor za znanost in tehnologijo pri OZS je na svojem razstavnem prostoru obiskovalcem in številnim mladim predstavil vrsto različnih možnosti povezovanja malega gospodarstva z izobraževalnimi in znanstveno-raziskovalnimi institucijami ter vlogo odbora pri spodbujanju inovacij in prenosa znanja v obrtni in podjetniški sektor.

Mladi mladim za prihodnost

Mladi sodelavci odbora, predstavniki sodelujočih organizacij, so številne mlade obiskovalce, ki so prihajali z obiska sosednje Ulice obrti, seznanjali z vse večjo perspektivnostjo obrtnih poklicev v kontekstu povezovanja centrov znanj in industrije. S številnimi primeri dobrih praks projektnega povezovanja so jih navduševali za sodelovanje v tem procesu, da bodo kasneje kot srednješolci in študenti ali obrtniki in podjetniki medsebojno čim lažje sodelovali.

Usklajenost izobraževanja in trga dela

Poseben poudarek je bil namenjen tudi predstavitvi povezovalne vloge odbora pri sodelovanju s srednjimi šolami in šolskimi centri, kjer se spodbuja razvoj praktičnih znanj, krepitev kompetenc ter prenos teh-

nologij, vse to s ciljem boljše usklajenosti izobraževalnega sistema s potrebami trga dela in malega gospodarstva.

Svoje projekte sodelovanja so predstavili Institut Jožef Stefan, Fakulteta za strojništvo Univerze v Mariboru, Srednja

tehniška in poklicna šola Trbovlje, Šolski center Škofja Loka, Srednja tehniška šola Koper, Šolski center Velenje, Vegova Ljubljana, Srednja elektro-računalniška šola Maribor, Šolski center Celje in podjetje Atelje Virtua.

Anton Šijanec

Posebnost letošnje predstavitve je bila prijazna virtualna 3D hologramska asistentka, produkt AI Virtua podjetja Atelje Virtua, ki je s pomočjo umetne inteligence lahko obiskovalcem v kar 70 jezikih neposredno odgovarjala na vprašanja o delovanju in storitvah naše zbornice.

Prvi slovenski Woodyton, kjer so iz mladih glav zrasle velike ideje

V okviru evropskega projekta Interreg SI-AT LifeLongWood je 18. in 19. septembra 2025 na sejmu MOS v Celju potekal prvi slovenski lesarski hekaton Woodyton. Dogodka, ki je združil več kot sto udeležencev, so se udeležili učenci devetih osnovnih šol, kjer ob prizadevanjih njihovih mentorjev skrbijo, da njihovi mladi pridejo v stik z inovativnimi oblikami učenja. Mladim je podpora izrazilo tudi vodstvo naše stanovske organizacije, ki je vodilni partner tega mednarodnega projekta.

Od ideje do končnega izdelka

V ekipah OŠ Šmarje pri Jelšah, OŠ Kajetana Koviča, Poljčane, OŠ Bojana Iliča, Maribor, OŠ Nove Jarše, Ljubljana, OŠ Antona Martina Slomška, Vrhnika, OŠ Domžale, OŠ Rada Robiča, Limbuš, OŠ Marije Vere, Kamnik, in OŠ Tržič so učenci razvijali podjetniške ideje s področja lesa, trajnosti in ustvarjalnosti. Svoje ideje so si naj-

prej zamislili, zapisali njihovo poslanstvo, nato pripravili načrt in finančno konstrukcijo ter izdelali maketo svoje konstrukcije, na koncu pa projekte žiriji in zbranim tudi javno predstavili.

Njihove zamisli je pregledala in ocenila strokovna žirija, zmagovalni ekipi obeh dni našega hekatona pa se bosta udeležili še mednarodnega finala v Avstriji, kjer bodo ob sodelovanju profesorjev in študentov arhitekture Univerze uporabnih znanosti na Koroškem svoje ideje lahko tudi dejansko uresničili in s svojimi izdelki obogatili park v Špitalu ob Dravi.

Svoje znanje in spretnosti izpilite do mojstrstva

Mlade je med delom obiskalo tudi vodstvo naše stanovske organizacije. Izrazili so navdušenje nad inovativnostjo mladih, ki jih zanimajo obrtni poklici, zahvalili pa so se tudi njihovim prizadevnim mentorjem. Poudarili so, da je les naše bogastvo in da z njim mladi lahko res uspešno razvijajo svojo ustvarjalno, obrtniško in podjetniško pot, ter jim hkrati zagotovili, da jim bo OZS pri tem vedno stala ob strani.

Z njimi so na koncu delili še nasvet, naj vztrajajo pri tem, kar jih veseli, svoje spretnosti in znanje pa izpilijo do vrhunskega mojstrstva. Če bodo sledili sebi in svojim sanjam, ne glede na to, kakšne so, bodo uspeli in od svojih sanj lahko tudi uspešno živeli.

Promocija poklicev v lesarstvu

Ob hekatonu je bila na ogled tudi potujoča knjižnica lesa LifeLongWood, ki jo sestavlja stolp z 20 različnimi lesenimi fasadami in razstava, ki predstavlja les različnih drevesnih vrst, služita kot potujoča učilnica, v kateri lahko opazujemo, kako različne vrste lesa, vremenski vplivi in obdelave vplivajo na videz, trajnost ter lastnosti tega gradbenega materiala. Razstava mladim na praktičen način približa arhitekturo, oblikovanje, lesarstvo in les kot material prihodnosti.

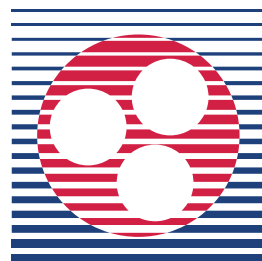
Prvi lesarski hekaton Woodyton je izvrstno uspel in se končal kot primer dobre prakse povezovanja izobraževanja in gospodarstva, odkrivanja sodobnih poklicev v lesarstvu in spodbujanje podjetniškega načina razmišljanja med mladimi.

Anton Šijanec

Mladi so v okviru svojih projektov nalog izdelali tudi makete svojih zamisli. Več o dogajanju in fotografije najdete v novici na www.ozs.si, do katere pridete tudi preko QR kode.

OBRtno-PODJETNIŠKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

Priložnost, da se preko
naše brezplačne baze
povežete s podjetji
doma in v tujini

#EENCanHelp

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
een@ozs.si | www.ozs.si

Na tradicionalnem srečanju prevoznikov opozorili na probleme v sektorju

Na osmem tradicionalnem srečanju prevoznških družin in prevoznških podjetij Slovenije na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani se je zbralo več kot 3000 prevoznikov in njihovih družinskih članov. Prevozniki so dogodek, ki sta ga skupaj organizirali Sekcija za promet pri OZS in Združenje za promet pri GZS, izkoristili za druženje in izmenjavo mnenj, obenem pa so opozorili tudi na pomanjkanje voznikov in padec konkurenčnosti zaradi prevelikih obremenitev gospodarstva, izpostavili pa so tudi nujnost digitalizacije in ureditev infrastrukture.

Peter Pišek, predsednik sekcije za promet pri OZS, je v svojem uvodnem nagovoru izpostavil prevelike obremenitve v prevozniskem sektorju in v celotnem gospodarstvu. »Smo nekonkurenčni in tako ne gre več naprej. Vlada pozna našo problematiko, ki jo naslavljamo prek našega resornega ministrstva. Pri zelenem prehodu nimamo ne strategije ne sredstev. Električna vozila stanejo od 300 do 400 tisoč evrov, vsi bi jih radi vozili, a nimamo potrebne infrastrukture. Problem v prevozništvu so tudi kadri, ni voznikov, nimamo niti šolanja za voznika,« je izzive v prevozniskem sektorju nanizal Pišek. Pišek je spomnil na izjavo predsednika vlade na letošnjem Forumu obrti in podjetništva, ki je prevozniku dejal, da ni nič narobe s tem, da svoje poslovanje optimizira s selitvijo na Hrvaško. »Prevozniki ne bomo več odhajali na Hrvaško, naj odide tisti, ki nam ne omogoča pogojev za normalno poslovanje,« je bil kritičen Pišek. Piška je podprl tudi predsednik Sekcije za prevoz blaga v cestnem prometu pri GZS **Milan Slokar** in zbranim namignil, naj na srečanju pozabijo na težave in jim zaželel prijetno druženje.

Da je napoved obvezne božičnice hujškanje enih proti drugim in da je takšno početje nedopustno in neprimerno, pa je menil **Blaž Cvar**, predsednik OZS. »To so obljube na račun drugega.« Premierju je namenil besede: »Dr. Robert Golob, to se ne dela tako.« Cvar je še dejal, da se bodo socialni partnerji o tej temi prihodnji petek pogovarjali za skupno mizo, kar bi se

moralo zgoditi, še preden je debata o božičnici odmevala v javnosti.

Generalna direktorica GZS **Vesna Nahtigal** je izpostavila sodelovanje med zbornicama. »Le s sodelovanjem lahko naslovimo še tako težke teme.« Nahtigal je pritrdila Cvaru, da bi se morali o božičnici pogovarjati v okviru socialnega dialoga.

»Slovenija ima pomembno geostra-

Vabljeni na Zbor slovenskih prevoznikov

Slovenski prevozniki izpostavljajo, da se domači cestni transport že dolgo ruši pod težo bremen, ki mu jih nalaga država, zato je čas za odločitev, kako naprej.

Slovenski prevozniki želijo na glas povedati, da so vse bolj nekonkurenčni, njim konkurenčna podjetja v sosednjih državah pa jih prehitevajo, ker so manj obremenjena.

Sekcija za promet pri OZS in Združenje za promet pri GZS zato vse kolege vabita na Zbor slovenskih prevoznikov, ki bo potekal v soboto, 18. oktobra 2025, od 10. do 12. ure v Kongresnem centru Celjskega sejmišča.

Na zboru bodo predstavili najpomembnejše problematike panoge, ki onemogočajo konkurenčno delo na zahtevnem trgu prevoznih storitev, ter se odločali, kakšni naj bodo naši skupni naslednji koraki. **Gre za ključni dogodek za prihodnost slovenskega cestnega transporta, saj lahko le združeni prevozniki pošljejo jasen signal in dosežejo spremembe, ki jih potrebujemo.**

teško lego, tuja podjetja nas izbirajo zaradi lokacije ter kadrov. Obnavljanje cest je ključnega pomena, a nikar naj ne zapirajo cele Slovenije naenkrat,« je v nagovoru dejal **Marko Lotrič**, predsednik DS RS. Lotrič je izpostavil večkrat izrečeno misel s strani gospodarstva: »Če bomo imeli uspešno gospodarstvo, bomo imeli tudi močno socialno državo«.

Zbrane je nagovorila tudi ministrica za infrastrukturo **Alenka Bratušek**. »Brez vas prevoznikov bi bile trgovine prazne. Vaše delo je pogosto pod časovnim pritiskom in daleč od doma. Leto 2025 nam je prineslo nove izzive in nove priložnosti – digitalizacija, zeleni prehod, umetna inteligenca. To nam ne sme biti v breme, ampak moramo te izzive videti kot prednost.« Prevoznikom je ob koncu nagovora zagotovila, da ostajajo njihov partner in da so jim vrata na ministrstvu vedno odprta.

Mira Črešnar

ZAHVALA PARTNERJEM

SREČANJE PREVOZNIŠKIH DRUŽIN

Partner:

Generalni
razstavljačev:

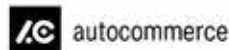

Diamantni
razstavljačev:

Aleksander Svetelj d.o.o.

Zlati
razstavljačev:

AUTOBROKER

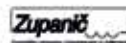
Srebrni
razstavljačev:

Bronasti
razstavljačev:

Razstavljačev:

Podporniki:

Slovenski cestni transport se ruši pod težo tovora, ki mu ga nalaga država

Kljub zavedanju, da sta dobro razvita cestni transport in logistika ključna za delovanje gospodarstva in celotne družbe, ta sektor vsak dan postaja bolj nekonkurenčen. Na strateški nacionalni konferenci so opozorili, da je prevozniški sektor v primerjavi s konkurenco v slabšem položaju zaradi številnih novih finančnih in administrativnih obremenitev ter nestabilnega poslovnega okolja.

Slovenski cestni transport se ruši pod težo tovara, ki mu ga nalaga država,« je razmere v dejavnosti uvodoma opisal predsednik Sekcije za promet pri OZS **Peter Pišek**. Izpostavil je visoke stroške dela, pomanjkanje kadra, počasno pridobivanje dovoljenj ter dodatne finančne in administrativne obremenitve, kar izrazito slabi položaj slovenskih cestnih prevoznikov. »Slovenski transport in celotno gospodarstvo si tega ne zaslužita. Moramo povedati na glas, da smo vse bolj nekonkurenčni. Podjetja v sosednjih državah so manj obremenjena in bolj konkurenčna,« je še povedal Pišek.

Tudi predsednik Sekcije za prevoz blaga v cestnem prometu pri GZS **Milan Slokar** je poudaril, da se panoga, ki bi sicer morala gledati v prihodnost in vlagati v digitalizacijo in trajnostne rešitve, sooča z resnimi izzivi. »Zavedamo se pomena sodobnih tehnologij in pristopov. Imamo številna uspešna podjetja, ki vlagajo v trajnostne rešitve in nagrajujejo zaposlene, a vsi si tega ne moremo privoščiti. Samo za primer, predlagana obvezna božičnica lahko ogrozi obstoj celotne panoge,« je poudaril Slokar.

Glede izzivov in priložnosti trajnostnega cestnega prometa sta svoja mnenja soočila tudi s predstavnikoma države. Osredotočili so se na zeleni prehod in digitalizacijo. Državni sekretar na ministrstvu za infrastrukturo **mag. Andrej Rajh** je poudaril, da si ministrstvo z več ukrepi prizadeva pomagati prevoznikemu sektorju

pri zelenem prehodu in digitalizaciji, kar zadeva infrastrukturo pa je napovedal tudi konkretne korake pri vzpostavitvi zalednih centrov in skladišč.

Državni sekretar na ministrstvu za okolje, podnebje in energijo **Uroš Vajgl** je poudaril, da so okoljski in podnebni cilji pač nuja. Priznal je, da v preteklosti nekateri načini za doseg te ciljev niso bili pravi in v prihodnje napovedal širši dialog. V razmislek je dal tudi predlog, da bi Slovenija, podobno kot nekatere druge države (Slovaška, Češka, Madžarska in Nemčija), pri cestninah uvedla dodatek na CO₂, ki bi bil lahko vir za vzdrževanje infrastrukture.

Pišek je poudaril, da sektor potrebuje pomoč države, saj bo, če ne bo sposoben opraviti zelenega prehoda, slej ko prej izpadel iz poslov in pozdravil Rajhovo napoved, da se v zaledju začnejo graditi intermodalni logistični centri, ki bodo pripomogli k ustvarjanju dodane vrednosti s predelavo in dodelavo tovara, ki prihaja iz Luke Koper. Glede Vajglovega predloga pa je dejal, da bi bil sprejemljiv, če bi bila zbrana sredstva namenjena izključno transportu. »Bojim pa se preteklih izkušenj, ko je sektor zaradi svoje družbene odgovornosti pristal na kompromis. Na koncu pa je dobil le dodatne obremenitve. Danes pretekle obljube politike ne zanimajo,« je opozoril.

Slokar je dodal, da cestni prevozniki pričakujejo dialog z državo: »Z nami naj se pogovarjajo. Moramo najti kompromise, ne pa da se jezimo eden na drugega. Po-

membno je, da se dogovorimo za sistem, ki bo vzdržan za vse vpletene.

Strateško nacionalno konferenco Trajnostni razvoj cestnega prometa, ki sta jo že osmič organizirala Sekcija za promet pri OZS v okviru Slovenskega centra za krožno gospodarstvo in mreže Enterprise Europe Network ter Združenje za promet pri GZS pod okriljem ministrstva za infrastrukturo, so obogatili strokovni prispevki o sodobnih tehnologijah, trendih v dejavnosti in prometni varnosti.

Ob tej priložnosti je Sekcija za promet pri OZS predstavila tudi knjižico, v kateri so zbrane najpogostejše težave, s katerimi se srečujejo prevozniki. Dopolnjene so tudi s primeri škode, ki zaradi njih nastaja, izpostavljene pa so tudi možne rešitve, ki bi lahko pripomogle k lažjemu in učinkovitejšemu opravljanju njihove dejavnosti.

Eva Mihelič

Priložnost za podjetja!

GOSPODARSKE DELEGACIJE OZS

Aktualne delegacije v letu 2025:

- Gospodarska delegacija na **Kitajsko** (Šanghaj in Hongkong), **3.-8.11.2025**
- Gospodarska delegacija v **Senegal**, **18.-23.11.2025**
- Gospodarska delegacija v **okviru sejma BIG5 Dubaj** (Združeni arabski emirati), **23.-27.11.2025**
- Gospodarska delegacija v **Nigerijo**, **25.-30.11.2025**

Sofinanciranje udeležbe! DO 60 %

Upravičenih stroškov preko vavčerja za udeležbo v gospodarskih delegacijah!

Tudi poplave jih niso ustavile

Brata Janez in Stanko Rihter sta pred natanko 35 leti začela skupno poslovno pot, sprva kot trgovca z lesom, danes pa je podjetje Rihter s sedežem v Ljubnem ob Savinji med vodilnimi proizvajalci montažnih hiš v Sloveniji. Ob praznovanju 35-letnice delovanja podjetja v začetku septembra so odprli tudi nove poslovno-skladiščne prostore, projekt, ki je vreden 2,5 milijona evrov.

Kljub poplavam v nove investicije

Nedolgo nazaj, leta 2023, so podjetje Rihter, katerega poslovni prostori so tik ob reki Savinji, prizadele katastrofalne poplave. Škode v podjetju je bilo za okrog 1,3 milijona evrov. Kljub naravni katastrofi sta brata ob podpori celotne družine uspela ponovno začrtati smernice razvoja podjetja in slediti zastavljenim ciljem. Dve leti kasneje so tako slovesno odprli nove prostore, ki obsegajo tako poslovni del kot skladišče. Del sredstev, v višini 809.000 evrov, je za projekt prispevalo gospodarsko ministrstvo, in sicer v sklopu razpisa LES NOO 2022. Na novem objektu so postavili tudi lastno sončno elektrarno, kar jim omogoča skoraj 100-odstotno samoskrbo z elektriko.

Montažne hiše Rihter sinonim kakovosti

Podjetje Rihter letno zgradi okoli 60 lesenih objektov. Doslej so v Sloveniji ter na trgih Avstrije, Švice, Francije, Nemčije, Italije in Hrvaške zgradili že več kot 1500 hiš. Največ, kar 85 odstotkov, jih prodajo v Sloveniji, preostalih 15 odstotkov jih izdelajo za kupce v tujini. Podjetje danes zaposluje 72 delavcev, lani pa je ustvarilo 11,2 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, leto prej so ti znašali 9,6 milijona evrov. Lanski čisti dobiček je znašal 216.000 evrov oziroma 96.000 evrov več kot leto prej, kar kaže, da podjetje raste in se razvija.

V Rihterju veliko pozornosti usmerjajo v razvoj in kadre, se povezujejo z razisko-

valnimi in izobraževalnimi ustanovami ter aktivno sodelujejo pri razvoju trga montažne gradnje. Tako so zgradili prepoznavno blagovno znamko Rihter, pod katero zaokrožujejo celostno storitev od začetnih idej, projektne dokumentacije do gradnje na ključ. Po končani gradnji pa strankam ponudijo še servis in vzdrževanje hiše. »Vse to je zelo pomembno, če želimo svojim kupcem dolgoročno zagotoviti najboljšo uporabniško izkušnjo pri reševanju stanovanjskega vprašanja,« pravi direktor podjetja Janez Rihter. Hiše Rihter izpolnjujejo najvišje arhitekturne, okoljske in energijske standarde ter zagotavljajo najvišjo stopnjo bivanjskega udobja. V prihodnjih letih nameravajo razviti še več modelov hiš ter s tem strankam še olajšati izbor sanjske hiše.

Večstanovanjski objekt Blok Komen največja lastna investicija

Ob otvoritvi in praznovanju 35-letnice obstoja podjetja so predstavili tudi projekt izgradnje večstanovanjskega bloka v Ljubnem ob Savinji, ki je zasnovan po najnovejših bivalnih smernicah. Vrednost gradnje lesenega stanovanjskega bloka z 20 stanovanji, ki bodo vseljiva do konca tega leta, znaša 3,2 milijona evrov. V podjetju so ponosni, da tovrstnih stanovanj pri nas še ni, celoten projekt pa je plod znanja podjetja Rihter.

»Za rast podjetja moraš tudi kot podjetnik mentalno zrasti«

Janez Rihter priznava, da se skupaj z rastjo pojavijo prvi večji problemi, ki jim noben podjetnik ne uide. »Navadno vodenje in sprotno deljenje nalog sodelavcem postaja vse bolj neučinkovito. Treba se je začeti ukvarjati z voditeljstvom, kar pomeni poslavljanje od hipnih, intuitivnih in neorganiziranih odločitev na vseh točkah podjetja. Čeprav je to osnova in začetek vsakega podjetništva, se mora podjetnik pri rasti podjetja, hočeš nočeš, od njega posloviti,« pojasni. Po njegovem se največje težave obrtnikov in podjetnikov zgodijo takrat, ko si želijo rasti na silo, pri tem pa sami niso mentalno zrasli. »Urejeni procesi so ključna orodja za vodenje in osnovni pogoj za rast podjetja,« je še prepričan Janez.

Mira Črešnar

Janez Rihter na kratko

1. Vaša formula uspeha?

Sem tiste vrste podjetnik, ki ne verjame preveč v srečo, upanje in naključja, zato se bolj zanašam na razum, znanje, zavzetost in delovanje na dolgi rok.

2. Kdo je vaš vzornik?

Nikoli se nisem trudil iskati vzornika kot osebe, ampak sem vedno opazoval različne posameznike, jih primerjal med sabo in s sabo in tako poskušal ustvarjati boljšega sebe, seveda po mojih visokih kriterijih. Predvsem pa globoko spoštujem vse ljudi, ki imajo visoka moralna načela ne glede na podjetniške, politične, športne ali kakšne druge uspehe.

3. Največja napaka v vaši karieri?

Zaupanje strokovnjaku pri svetovanju organizacije podjetja v času, ko smo začeli postavljati prvo organizacijsko strukturo in to brez lastnega globokega premisleka točno, kaj in kako to stvar izvesti. Zato pri

ključnih zadevah vedno poskušam najprej razumeti, za kaj gre, si razjasniti situacijo in potem stvari reševati znotraj svoje ekipe ali pa z zunanjimi strokovnjaki. Če razumeš, kaj hočeš in kaj potrebuješ za to, je veliko dela že opravljenega. Manj napak začnemo delati, ko začnemo razumeti vzroke, ki generirajo napake. Če znamo upravljati vzroke, lažje predvidevamo posledice.

4. Vaš življenjski moto?

Da bi lahko določene stvari v življenju zares razumel, se moraš žal za to postarati.

5. Kam greste po navdih?

V svet okrog sebe, včasih kam dlje, kjer je ogromno zanimivih stvari, velikokrat je navdih bližje, kot se nam zdi. Sem eden tistih srečnežev, ki je navdih našel v svojem vsakdanjem delu, ki ga opravljam, v svoji družini, hobijih, izobraževanju, razmišljanju. Če je človek zvedav, navdihov nikoli ne zmanjka.

Preoblikujejo ideje v produkte

Podjetje Orkoplast, d. o. o., je sinonim za tradicijo, kakovost in inovativnost na področju orodjarstva in proizvodnje delov in komponent, namenjenih raznolikim industrijam. Njihovo poslanstvo temelji na vertikalni integraciji tehnologij (orodjarna, proizvodnja, površinska in mehanska obdelava), ki jih združujejo na eni lokaciji, kar jim omogoča optimalno učinkovitost in hitro odzivnost.

Trdne temelje današnjega podjetja, ki ga uspešno vodi Anton Zupančič, je že leta 1975 postavil njegov oče, ko je v domači delavnici začel izdelovati prva manjša orodja. Leta 2003 je sledila ustanovitev podjetja Orkoplast, kot nadaljevanje družinske orodjarske tradicije in hkrati razširitev dejavnosti.

Danes podjetje zaposluje 150 sodelavcev in ohranja orodjarstvo kot svojo osnovno dejavnost - od konstrukcije do izdelave vseh vrst orodij. Poleg orodjarstva pomemben delež njihove konkurenčnosti predstavlja tudi proizvodnja komponent za različne industrijske panoge: avtomobilsko industrijo, elektroindustrijo, proizvodnjo gospodinjskih aparatov in druge.

Z lastnim razvojem, konstrukcijo in izdelavo orodij kupcem zagotavljajo celovito strokovno podporo. »Razvoj podjetja je usmerjen v vertikalno integracijo tehnologij. To bo v prihodnje naša ključna konkurenčna prednost. Želimo združiti vse naše dejavnosti na enem mestu, s čimer bomo dosegli optimalno učinkovitost in odzivnost. Novi poslovni in proizvodni prostori nam to omogočajo,« poudarja Zupančič. Dodaja, da si želijo ostati zanesljiv partner na področju orodjarskih storitev in se še močneje uveljaviti na širšem evropskem trgu. Z nenehnim razvojem, spodbujanjem inovacij in partnerskim odnosom si prizadevajo preseči pričakovanja. Imajo posluš za ljudi in so odgovorni do okolja.

»Slovenci smo še vedno dobro organizirani, odgovorni in zanesljivi, zato lahko po

konkurenčni ceni kakovostno sodelujemo v dobaviteljskih verigah. Pri tem se zanašamo predvsem na lastno strokovno znanje, kakovost in korektnost, obenem pa upamo, da bo Evropa znala ustrezno zaščititi svojo proizvodnjo,« še izpostavlja Zupančič.

Eva Mihelič

Pristni okusi, vrhunška ekipa, unikaten ambient

V Gostilni Javornik se tradicija sreča z inovativnostjo in vsak obisk postane nepozabno kulinarično doživetje. Družinsko gostinsko dejavnost nadaljuje že četrta generacija, ki s strastjo in predanostjo skrbi za goste, ohranja pristne okuse in išče nove kulinarične poti.

Začetki Gostilne Javornik segajo v petdeseta leta 20. stoletja, ko sta se Mercedes in Drago Javornik začela ukvarjati z gostinstvom, danes pa jo vodi njun vnuk Goran. Premalo prostora imamo, da bi opisali izredno zanimivo celotno zgodbo o zgodovini gostilne.

Kljub temu pa je na mestu, da omenimo Goranovo mamo Ivko, ki je po smrti svojega očeta prevzela gostilno in takrat tradicionalni ponudbi dodala nove jedi, med drugim tudi daleč naokoli znane »Ivkine kremenateljce«. Ko se je Goran odločil, da bo ostal v domačem poslu, so bile priljubljene pice. Z očetom sta postavila krušno peč, a v njej vendarle niso pekli pic. Začelo se je v obdobje skladu z enim od njihovih prvih sloganov »Pri nas so doma jedi iz krušne peči«. Dolga leta so gostje v gostilno prihajali na različne pečene, gratinirane in dimljene dobrote. Še vedno jih ponujajo, nekatere v originalu, nekatere pa prenovljene in posodobljene v duhu časa in z Janovo kreativnostjo.

Pomemben mejnik v poslovanje gostilne je bil tudi nakup sosednje domačije, kar je omogočilo širitev ponudbe. Prostor, ki so ga pridobili, so poimenovali Hiša druženja. V njej pripravljajo različne družabne in poslovne dogodke, poroke in praznovanja.

»Pridemo tudi na dom,« pravijo. Drugo leto bo 35 let odkar se družina Pevec v Gostilni Javornik ukvarjajo s postrežbo na

najrazličnejših dogodkih – predvsem so to poslovni dogodki in osebna praznovanja, butična doživetja, v katera so vtkane izkušnje, okusi, posluš za naročnika in goste, predvsem pa gostoljubje.

Nasledniki se uvajajo in prevzemajo naloge, ki so pomembne za nadaljevanje družinske in poslovne zgodbe. Sin Jan, se uspešno posveča vodenju kuhinje, kreiranju novih jedi in kombinacij. Poskrbel je za nov veter v kuhinji. Njegova sestra Ana z možem Dejanom, ki vodi strežbo in cate-

ring, poleg strežbe skrbi tudi za nemoten potek administracije. Goranova partnerica Petra skrbi predvsem za trženje. V veliko veselje in sprostitvev ji je urejanje vrta z zelenico, okrasnimi rastlinami in okolico ob kozolcu pri Hiši druženja. Najmlajši sin Gal, ki nadaljuje študij na gradbeni fakulteti z lahkoto vskoči pri kateremkoli delu, predvsem pri strežbi, cateringu ali kakršnih koli delih okoli in v objektih. Celotna ekipa šteje deset ljudi.

Eva Mihelič

Odpravljanje ome

*Če vodja v ekipi krepi vero v »zmorem«, se gradi organizacija,
ki išče rešitve in ustvarja napredek.
Če prevlada »ne zmorem«, se ta ista organizacija ustavi.*

jujočih prepričanj v organizacijah

V prvem članku smo spoznali, kako nastajajo prepričanja in kako močno vplivajo na odločitve v podjetjih. V drugem smo pogledali, katera so najpogostejša omejujoča prepričanja, ki organizacijam jemljejo energijo, čas, denar in druge vire. V tem, tretjem, pa je čas, da se skupaj naučimo, kako lahko v naših vodstvenih vlogah prepričanja odpravljamo v praksi.

Prepričanja ne izginejo s kritiziranjem. Zaposleni ne bodo nehali verjeti v nekaj, če jim rečemo, da se motijo. Še več, pogosto bodo svoje prepričanje branili in ga zagovarjali še močneje. Naloga vodij ni dokazovati, da imajo prav, temveč ustvariti okolje, v katerem zaposleni spoznajo, da njihova omejitev (prepričanje) ni absolutna resnica. Ko to spoznajo skozi lastne izkušnje, se sprememba zgodi naravno in brez odpora.

Načini za odpravljanje omejujočih prepričanj

1. Preoblikovanje (reframing)

Vodje pogosto slišimo izjave, kot so: »Tako smo vedno delali.« V takih trenutkih ni smiselno ugovarjati. Najprej priznamo izkušnjo: »Res je, to je bil naš način.« Ko se zaposleni počutijo slišane, dodamo nov okvir: »In prav ta način nam je omogočil, da smo tukaj, kjer smo danes. Če nam je prinesel uspeh do zdaj, si predstavljajmo, koliko več lahko dosežemo, če naredimo še en korak.«

Če zaposleni rečejo: »Stranke tega ne bodo sprejele,« odgovorimo: »Verjamem, da tako mislite, ker jih dobro poznate. In hkrati bodo prav zato, ker nas poznajo, verjeli tudi našim novostim.«

Naš cilj ni, da izbrišemo njihovo pre-

pričanje, ampak ga razširimo z novim pomenom.

Navodila za vodjo korak za korakom:

1. Poslušajte brez prekinitve. Pustite, da zaposleni izrazi svoje prepričanje.
2. Priznajte izjavo. Recite: »Razumem, da to običajno ni tvoja naloga.«
3. Dodajte nov okvir. »Prav tvoja širina znanja je tukaj lahko ključna.«
4. Povabite k sodelovanju. »Bi bil pripravljen poskusiti? Jaz bom v ozadju za podporo.«
5. Pohvalite rezultat. Ko nalogo opravi, poudarite, da je to dokaz njegovih znanj in izkušenj in dodana vrednost za podjetje.

2. Iskanje dokazov

Ko zaposleni izrazi prepričanje, kot je: »Starega psa ne moreš naučiti novih trikov,« uporabimo strukturirane korake:

1. Povabimo ga, naj najprej zapiše svoje prepričanje.
2. Nato ga vprašamo: »Kateri so trije primeri iz tvojega življenja, ko si se v zadnjem času naučil ali naredil nekaj novega?«
3. Izberemo en primer in ga vodimo skozi opis:
 - Kaj si videl?
 - Kaj si slišal?
 - Kaj si občutil?
 - Kakšen si moral biti, da si to naredil

(npr. radoveden, vztrajen, odprt)?

4. Enako obdelamo še druga dva primera.

5. Nato ga povabimo k refleksiji: »Ko zdaj pogledaš na svoje prepričanje, kako se ti zdi?«

6. Zaključimo z akcijo: »Kaj boš naredil zdaj in kdaj boš začel?«

S tem postopkom vodimo zaposlenega, da sam odkrije protidokaze za svoje prepričanje. To je najmočnejša oblika spremembe, ker izvira iz njegovih lastnih izkušenj.

3. Uporaba jezika »kot da«

Ko slišimo izjave, kot so: »Nikoli ne bo drugače,« ne razpravljamo o tem, ali bo ali ne bo. Raje zaposlene povabimo: »Predstavljajmo si, da smo problem že rešili. Kaj bi bilo takrat drugače pri tvojem delu?«

Na sestanku vodij lahko uporabimo enako tehniko. Ta pristop preusmeri razmišljanje od dvoma k ustvarjalnosti. Namesto da se vrtimo okoli vprašanja, ali je mogoče, zaposleni začnejo raziskovati, kako bi lahko bilo.

Navodila za vodjo korak za korakom:

1. Ko zaposleni reče »Nikoli ne bo drugače,« ne oporekajte.
2. Recite: »Predstavljaj si, da smo problem že rešili. Kako bi izgledal tvoj delovni dan?«

Bigstock

»Če verjameš, da zmoreš, imaš prav. Če verjameš, da ne zmoreš, imaš tudi prav.« spremenjeno po H. Ford

3. Zapišite njihove odgovore (več časa, manj pritožb, več zadovoljstva ipd.).

4. Povabite jih: »Kaj od tega lahko začnemo delati že danes?«

5. Skupaj izberite eno konkretno spremembo za začetek.

4. Zamenjava okvirja

Ko zaposleni rečejo: »Nima smisla,« jih lahko odnosno ustrezno preusmerimo: »Kaj pa bi imelo smisel?« Če ekipa reče: »To je pretežko,« vprašajmo: »Kaj bi naredilo to lažje?«

To vajo naredimo vizualno kot del gradnje odnosov v skupini in prispevanja k rešitvam. Na tablo zapišemo omejujočo izjavo (»Nima smisla«) in poleg vprašanje (»Kaj bi imelo smisel?«). Povabimo zaposlene, da sami napišejo svoje odgovore.

Na ta način se energija v ekipi premakne od pritoževanja k iskanju pogojev za rešitev. Mi kot vodje ne ponujamo rešitve, ampak postavljamo in vzdržujemo okvir, v katerem se iščejo in ustvarjajo rešitve.

Navodila za vodjo korak za korakom:

1. Na tablo napišite izjavo zaposlenih: »Nima smisla.«

2. Dodajte vprašanje: »Kaj pa bi imelo smisel?«

3. Povabite zaposlene, da navedejo pogoje.

4. Povzemajte in pišite njihove odgovore.

5. Recite: »Torej iščemo rešitev, ki izpolnjuje te pogoje. Začnimo s testom takega sistema.«

6. Kasneje pokažite, kako nova rešitev dejansko izpolnjuje njihove zahteve.

Trije koraki vodje pri delu s prepričanji

Skozi serijo treh člankov smo se dotaknili celotnega spektra dela s prepričanji v organizacijah:

- Najprej smo spoznali, kaj so prepričanja in kako nastanejo.

- Potem smo pogledali, katera omejujoča prepričanja so najpogostejša.

joča prepričanja so najpogostejša.

- Nazadnje pa smo se naučili, kako jih lahko kot vodje odpravljamo.

Vse tri korake lahko povzamemo v eni stavki: **Prepričanja se spreminjajo, ko jim damo nove informacije, nov pomen in novo izkušnjo.**

Prepričanja določajo, koliko se bodo ljudje v vaših ekipah trudili, koliko bodo sodelovali in kako bodo sprejemali spremembe. Vodja, ki zna delati s prepričanji, ne vpliva le na posameznika, ampak spreminja organizacijsko kulturo. Ustvarjanje takšnega okolja, v katerem ljudje verjamejo, da je mogoče več, kot so si do zdaj predstavljali, je ena izmed pomembnejših nalog voditeljstva.

Prepričanja niso sovražniki, ki jih je treba uničiti. So okvirji, ki ljudem pomagajo razumeti svet in se v njem znajti. Naloga vodje ni, da te okvirje izbriše, temveč da v svoji ekipi zgradi nove, močnejše, spodbudne, skratka take, ki pripeljejo do rezultata. Ko to stori, se spremeni ne samo miselnost posameznika, temveč tudi kultura celotne organizacije. In prav to je moč dobrih vodij – da ljudem pomagajo verjeti v več, kot trenutno zmorejo.

Misel na prvi pogled zveni kot igra besed, a v sebi nosi globoko resnico o tem, kako delujemo kot posamezniki in kot skupnost. Svet, ki ga vidimo, nikoli ni popolnoma tak, kot je. Je tak, kot ga oblikujejo prepričanja. Prepričanje ni zgolj misel, temveč okvir, ki določi, kako daleč si človek sploh dovoli pogledati in kako pogumno si upa stopiti.

Če verjameš, da zmoreš, začneš iskati poti, kjer jih prej ni bilo. Videti začneš mostove in ne zidov. V tvoji notranjosti se prebudi energija, ki ti daje moč, da se premakneš in vztrajaš. Vztrajnost, pogum in ustvarjalnost se rodijo iz misli, da je nekaj mogoče – in prav zaradi tega imaš prav.

Če pa verjameš, da ne zmoreš, se tvoj pogled zamegli ali celo zapre. Namesto priložnosti vidiš ovire, namesto mostov zi-

dove. V telesu in umu energije zmanjka in se usmeri v pasivnost, da nekaj ni mogoče. Takrat postaneš ujetnik lastnega prepričanja in tudi tukaj imaš prav, saj boš s svojim ravnanjem potrdil prav to, v kar verjameš.

Za vodjo to pomeni, da prepričanja zaposlenih niso le njihova zasebna mnenja, temveč arhitekturni načrt njihovih delovanj in prihodnjih rezultatov. Če vodja v ekipi krepi vero v »zmorem«, se gradi organizacija, ki išče rešitve in ustvarja napredek. Če prevlada »ne zmorem«, se ta ista organizacija ustavi. Ne zaradi zunanjih pogojev, ampak zaradi notranjih meja. Zato se prava moč vodenja ne meri le v nalogah in procesih, temveč v sposobnosti, da pri ljudeh krepimo tista prepričanja, ki dajejo vire za korak naprej, tudi takrat, ko je najtežje.

Naloge za vodjo

1. V naslednjem tednu bodite posebej pozorni na izjave zaposlenih, ki se začnejo z »vedno«, »nikoli«, »vsakič«, »nima smisla« ali »to ni moje delo«. Zapišite si jih. To so signali omejujočih prepričanj.

2. Od vseh zaznanih izjav izberite eno prepričanje, ki ga boste naslovili kot prvi primer.

3. Ko bo priložnost, se z zaposlenim pogovorite in uporabite eno od tehnik: preoblikovanje, iskanje dokazov, jezik »kot da« ali zamenjavo okvirja. Ne razlagajte teorije, le izvedite tehniko.

4. Po pogovoru si zapišite, kaj se je zgodilo, kako se je zaposleni odzval, ali se je premaknilo njegovo razmišljanje, in kako je to vplivalo na njegovo delo in sodelovanje v ekipi.

5. Čimprej poskusite z drugo osebo in z drugim primerom omejujočega prepričanja. S prakso boste postali vse bolj spretni v delu s prepričanji.

Pomembno: Uporabite lahko vse ali le posamezno tehniko. Pomembno je, da izberete tisto ali tiste, ki pripeljejo do rezultata.

Če želite, lahko razmišljanja okrog vsebin, nalog, povratne informacije in vaše dobre prakse delite na naslov denis.hilcer@kadroom.si. Vesel bom vašega mnenja. Za vprašanja in komentarje sem na voljo tudi na številki 040 933 536.

Denis Hilčer

Prvo usposabljanje že ta mesec

V okviru projekta ESG pospešek bodo po vsej Sloveniji organizirana specializirana brezplačna usposabljanja, namenjena predvsem mikro, malim in srednje velikim podjetjem (MSP), ki želijo razumeti pomen prostovoljnega trajnostnega poročanja, spoznati aktualne zakonodajne zahteve ter vzpostaviti sisteme za zbiranje potrebnih podatkov.

Gre za ukrep Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (MOPE) in Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport (MGTS), ki ga bo Slovenski podjetniški sklad (SPS) preko GZS s partnerji, izvedel iz sredstev Podnebnega sklada v okviru ukrepa »Trajnostno poročanje MSP«.

Zakaj je prostovoljno trajnostno poročanje pomembno za MSP-je?

Čeprav MSP-ji v večini primerov niso neposredno zavezani k trajnostnemu poročanju, se z zahtevami srečujejo posredno – preko dobaviteljskih verig, partnerjev, bank in investitorjev.

Prostovoljno trajnostno poročanje prinaša podjetjem številne koristi:

- lažji dostop do finančnih virov, saj banke in investitorji vse bolj upoštevajo trajnostne vidike poslovanja,
- konkurenčno prednost pri večjih kupcih, ki zahtevajo ESG standarde od svojih dobaviteljev,
- prihranke z uvajanjem ESG praks, na primer z energetsko učinkovitostjo,

- krepitev ugleda in zaupanja podjetja med zaposlenimi, kupci in širšo skupnostjo.

Potek usposabljanj

Usposabljanja bodo potekala v kombinaciji spletnih in fizičnih izvedb po različnih lokacijah v vseh statističnih regijah v Sloveniji. Program bo zajemal štiri module, ki podjetja korak za korakom vodijo od razumevanja pomena trajnosti do priprave konkretnega trajnostnega poročila in akcijskega načrta. Podrobnejšo vsebino posameznega modula najdete na spletni strani www.esgpospesek.si.

Kaj pridobijo podjetja?

S sodelovanjem na usposabljanjih bodo podjetja pridobila konkretna in uporabna znanja ter praktična orodja, ki jim bodo pomagala pri:

- **pripravi trajnostnega poročila,**
- **vzpostavitvi notranjega sistema zbiranja podatkov,** ki je ključen za poročanje in
- **postavitvi osnov za trajnostno strategijo in trajnostno poslovanje.**

Vabilo na Modul 1 – Osnove in koristi trajnostnega poročanja

Oktobra vas vabimo na prvo **brezplačno spletno usposabljanje v okviru Modula 1 - Osnove in koristi trajnostnega poročanja**. Na usposabljanju bomo predstavili razumevanje trajnosti, trajnostno financiranje, predstavitev standardov poročanja o trajnosti, prava poročila in samoocena trajnostne usmerjenosti. **Pridružite se nam lahko: 15. oktobra, 22. oktobra ali 11. novembra.** Prijave na: www.esgpospesek.si.

S tem želimo spodbuditi podjetja, da se prostovoljno in pravočasno začnejo ukvarjati z ESG poročanjem kot delom dolgoročne poslovne naravnosti.

Pridobite certifikat ESG Pospešek

Udeleženci, ki bodo pridobili vsa 4 potrdila o sodelovanju na posameznem modulu, prejmejo potrdilo o udeležbi na usposabljanju za prostovoljno trajnostno poročanje.

Dodatne informacije:

- Edina Babnik, 01 58 30 586, edina.babnik@ozs.si
- Barbara Dmitrovič, 01 58 30 822, barbara.dmitrovic@ozs.si

Sredstva za ukrep so zagotovljena na evidenčnem projektu MOPE št. 2550-17-0003 »Poraba sredstev Sklada za podnebne spremembe«, zagotovljenih na namenski proračunski postavki 231758 – Sklad za podnebne spremembe.«

Podpora podjetjem pri iskanju delovne sile iz EU

Zaposlovanje je sestavni del obstoja vsakega podjetja. Ta proces je velikokrat zamuden in dolgotrajen. Slovenska podjetja se pogosto soočajo z izzivom, kako najti ustrezen kader v času, ko v skoraj vsakem poklicu primanjkuje kvalificiranih delavcev. Podjetja na različne načine zapolnjujejo kadrovske vrzeli, pri tem se poslužujejo različnih prijemov. Dejstvo je, da se tuji delavci že vrsto let zaposlujejo predvsem v poklicih, kjer na trgu dela primanjkuje domače delovne sile.

Številna podjetja tekmujejo za kvalificiran kader tako doma kot v tujini. Po najnovejših podatkih je v Sloveniji že vsak četrty zaposleni tuj državljan. Iz tega sledi, da tujci predstavljajo vse pomembnejši del naše delovne sile. Slovenska podjetja zaposlujejo delavce tudi z evropskega trga, kar jim prinaša številne prednosti, saj se evropski državljani lahko v Sloveniji zaposlujejo brez urejanja dodatnih delovnih dovoljenj. Po trenutnih podatkih se je v letošnjem letu v Sloveniji zaposlilo že več kot 5.000 državljanov Evropske unije, največ iz Hrvaške, Bolgarije in Madžarske.

Kako do kadra iz Evropske unije?

EURES (Evropske službe za zaposlovanje) je evropska mreža, v kateri sodelujejo javni zavodi za zaposlovanje ter njihovi člani in partnerji. Cilj mreže EURES je podpora prostega pretoka delavcev med državami članicami delavcev znotraj Evropske

ga gospodarskega prostora (EGP – države Evropske unije, Norveška, Lihtenštajn in Islandija) ter Švice. Mreža nudi podporo tako iskalcem zaposlitve kot podjetjem, ki zaposlujejo kader iz Evrope.

Del mreže EURES je tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS), ki v mreži kot partner sodeluje z Zavodom RS za zaposlovanje. Mreža ponuja podjetjem celovite informacije o zaposlovanju

5 razlogov, zakaj se obrniti na mrežo EURES

- 1. Širši nabor kandidatov** – dostop do življenjepisov iz celotne Evrope.
- 2. Brezplačna objava prostih delovnih mest** – hitro in enostavno na portalu EURES.
- 3. Evropski zaposlitveni sejmi** – spoznajate kandidate v živo ali prek spleta.
- 4. Podpora svetovalcev** – pomoč pri iskanju kadra in postopkih zaposlovanja tujcev.
- 5. Promocija podjetja** – predstavite se kot privlačen delodajalec na evropski ravni.

Začnite na: eures.europa.eu

oseb iz EU/EGP in Švice, vključno s predpisi, postopki, priznavanjem kvalifikacij in usmeritve glede napotitve na pristojne institucije in mreže EU. Poleg tega zagotavlja prilagojeno svetovanje glede trga dela, čezmejnega zaposlovanja ter možnosti finančnih spodbud.

V sklopu EURES mreže deluje več kot tisoč svetovalcev iz različnih držav članic, ki podjetjem brezplačno nudijo informacije in usmeritve glede pristopa k iskanju delavcev v posameznih državah. Ob tem je podjetjem na razpolago tudi spletni enotni evropski zaposlitveni portal EURES, kjer lahko podjetje objavi prosto delovno mesto. Slovenska podjetja, ki zaposlujejo na mednarodnem trgu, lahko svoja prosta delovna mesta brezplačno objavijo na portalu EURES, če jih predhodno prijavijo pri Zavodu RS za zaposlovanje. Portal EURES, ki ga uporabljajo tako iskalci zaposlitve iz

Evrope kot tudi iz tretjih držav, predstavlja za delodajalce dragoceno dodatno bazo kandidatov.

Evropski (spletni) zaposlitveni sejmi

EURES redno organizira različne zaposlitvene dogodke, kjer se lahko podjetja predstavijo potencialnim kandidatom. Ti dogodki, znani kot European Job Days, so zaposlitveni sejmi, ki potekajo tako v živo kot na spletu. Podjetja lahko na dogodkih opravijo prve razgovore s kandidati in se povežejo z iskalci iz različnih držav. Za več informacij se obrnite na EURES svetovalca.

Finančne spodbude v primeru zaposlitve državljanov EU

Slovenska podjetja (do največ 250 zaposlenih), ki želijo zaposliti delavce iz

drugih držav v mreži EURES, lahko v okviru EURES storitev pridobijo EURES TMS finančno podporo. Finančna spodbuda podpre uvajanje zaposlenega v življenje in delo v Sloveniji, krije stroške tečaja slovenskega jezika ali povrne delne stroške ob selitvi v drugo državo zaradi zaposlitve. Pred kandidiranjem za TMS finančno spodbudo stopite v stik s svetovalcem mreže EURES na Zavodu RS za zaposlovanje.

Glavni cilj mreže EURES je svetovanje in usmerjanje podjetij pri iskanju kadra na notranjem trgu Evropske unije ter nudenje podpore pri izzivih, s katerimi se podjetja srečujejo pri mednarodnem zaposlovanju.

Za več informacij se obrnite na Svetovalni center Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

Neža Sevcnikar

Kako so mala in srednje velika podjetja v socialni ekonomiji našla nove priložnosti

Zeleni in digitalni prehod nista več neobvezna, ampak nujna. Za mala in srednja podjetja (MSP), ki delujejo v energetsko intenzivnih sektorjih, kot so jeklarstvo, proizvodnja aluminija, cementa in kemikalij, prilagajanje pomeni preživetje. Pridobitev certifikatov trajnosti, uvedba učinkovitejših procesov in priprava na mehanizem za prilagajanje ogljikovih mej (CBAM), ki ga določa Uredba (EU) 2023/956, so zdaj predpogoji za ohranitev konkurenčnosti.

Vendar pa te preobrazbe zahtevajo vire, ki jih mnoga MSP preprosto nimajo. Nedavno poročilo **Platforme za trajnostno financiranje** poudarja, da se MSP, ki prispevajo več kot 50 % BDP EU in okoli 63 % emisij CO₂ soočajo z znatnimi ovirami pri dostopu do trajnostnega financiranja. Zapoltenost, administrativne obremenitve, začetni stroški in pomanjkanje ozaveščenosti ali tehničnih zmogljivosti so ponavljajoče se ovire.

Da bi premostili to vrzel, je projekt SEE BRIDGE, ki ga financira EU v okviru programa COSME, objavil dva javna razpisa za neposredno finančno podporo MSP v socialni ekonomiji.

- **Prvi razpis (julij-oktober 2024):** več kot 140 vlog, 75 se jih je štelo za upravičene, financiranih je bilo 52 projektov (<https://seebridge.infoproject.eu/project/open-call/>).

- **Drugi razpis (januar-marec 2025):** prispelo je več kot 45 vlog, več kot 30 je bilo upravičenih, financiranih pa je bilo 19 projektov (<https://seebridge.infoproject.eu/open-call-2/>).

- **Skupni proračun za oba javna razpisa: v okviru EU projekta SEE BRIDGE je bilo za financiranje MSP na razpolago** skoraj 480.000 EUR, s posameznimi nepovratni-

mi sredstvi v višini 4.000 – 8.000 EUR v javnem razpisu za leto 2024 in 2.000 – 4.000 EUR v javnem razpisu za leto 2025.

Mehanizem je bil namerno preprost. 80 % sredstev je bilo izplačanih vnaprej, preostalih 20 % pa po zaključku izvedenih aktivnosti. Podjetja so lahko izbirala med prilagojenimi storitvami, kot so svetovanje, certificiranje, usposabljanje na teme, povezane z zelenim in digitalnim prehodom ali CBAM, različne storitve podpore podjetjem, udeležba na relevantnih dogodkih itd.

Ta zasnova sledi logiki **evropskega akcijskega načrta za socialno gospodarstvo (2021)**, ki poudarja pomen lahko dostopnih orodij, ki socialnim podjetjem in MSP omogočajo, da igrajo vodilno vlogo v zelenem prehodu.

Kljub relativno majhnim zneskom so bili rezultati oprijemljivi. Podjetja so vlagala v usposabljanje zaposlenih na področju CBAM in digitalizacije, drugi so pooblastili zunanje strokovnjake za analizo proizvodnih procesov in opredelitev rešitev za varčevanje z energijo in podobno.

Prava dodana vrednost odprtih razpisov ni bila le v financiranju projektov, ampak v pomoči MSP pri pridobivanju **konkurenčne prednosti z izboljšano trajnostjo**. Na da-

našnjih trgih trajnost ni več le možnost trženja, ampak pogoj za dostop do trga. Tisti, ki so se zgodaj odzvali, uživajo prednosti v smislu zaupanja strank, prepoznavnosti in dostopa do dobavnih verig.

Izkušnje SEE BRIDGE potrjujejo, kar raziskovalci že dolgo trdijo: tudi mikro-financiranje, če je povezano z razvojem zmogljivosti in mreženjem, lahko povzroči strukturne spremembe.

Projekt SEE BRIDGE je ustvaril tudi ekosistem bolj obveščenih, odpornih in v prihodnost usmerjenih podjetij. Ta kombinacija projektnih aktivnosti, ki je vključevala nepovratna sredstva za MSP, možnost pridobivanja znanja, individualnega mentorstva in mreženja, predstavlja ponovljive modele, ki kažejo, kako lahko Evropa oblikuje sheme podpore, ki so hitre, vključujoče in manj birokratske.

Zgodba odprtih razpisov SEE BRIDGE kaže, da lahko tudi mikrofinančna pomoč, če je skrbno zasnovana, ustvari znaten učinek. Sporočilo upravičencev je jasno: zelena in digitalna tranzicija je mogoča, če jo podpirajo konkretna orodja, podporne mreže in usklajene politike EU, ki cenijo strateško vlogo MSP pri oblikovanju podnebno nevtralnega gospodarstva.

mag. Barbara Jančar Rozman

Kako izboljšati odnose, ko v njih deluje strah

Če začutite, da vas nekdo v odnosu vodi skozi strah, vedite, da to ni povezano z vami, ampak z njim samim.

Vsak od nas si v svoji glavi vrti svojevrstne filme. Ti scenariji nastajajo na podlagi dosedanjih izkušenj, prepričanj in misli. Posameznik – scenarist – lahko začuti in razume osebo na drugi strani le do te mere, kolikor je sam izkusil ter, kar je ključno, kolikor je predelal in kar je spoznal ob tem.

Ko pogledamo osebo, ob kateri čutimo strah, se je smiselno vprašati in si odgovoriti na vprašanja:

- V kaj sem prepričan glede nje/njega?
- Kaj s tem ohranjam jaz?

- Od kod izvira to čustvo?

To vedenje prinese olajšanje, saj spoznamo, da druga oseba izhaja le iz sebe. Njene besede in dejanja niso nujno povezana z nami, temveč z njenimi lastnimi notranjimi zgodbami.

Najpogostejši razlogi za strah v odnosih so:

- Strah pred zavrnitvijo – da ne bomo sprejeti takšni, kot smo.
- Strah pred izgubo – da bomo izgubili partnerja, sodelavca, stranko.

- Strah pred konfliktom – da se bo vse še poslabšalo.

• Strah pred tem, da nismo dovolj dobri – primerjanje, dvomi, občutek manjvrednosti.

- Strah pred posledicami – da bomo, če izrazimo svoje mnenje, izgubili nekaj pomembnega.

Kako jih lahko spremenimo v notranji mir?

- Prepoznavajte strah – ko si priznate »bojim se«, postane lažje.

• Umirite telo – nekaj minut zavestnega dihanja sprosti napetost.

- Spremenite jezik – namesto »moram« uporabite »izbiram«, namesto »ne smem« pa raje »odločam se«.

• Postavite prava vprašanja – včasih že tri zgoraj izpostavljena vprašanja preusmerijo vaš pogled.

- Dovolite si majhne korake – že ena iskrena beseda, izrečena mirno, lahko spremeni odnos.

Kot ambasador notranjega miru vem, da se spremembe začnejo znotraj nas. Ko se umirimo, lažje razumemo sebe in drugače vstopamo v odnose.

Odnosi, v katerih je manj strahu in več miru, niso pravljica – so izbira, ki jo lahko naredite zase.

Če želite izkusiti, kako se to občuti v praksi, poskenirajte QR kodo in si vzemite šest minut za kratek video o odnosih. Če pa boste začutili, da bi radi še več, se mi lahko pridružite ob torkih ob 8. uri zjutraj na 30-minutnih tehnikah sproščanja in dihanja. To je prostor, kjer skupaj ustvarjamo notranjo stabilnost za vsakdanje izzive.

Armina Džafić

Obiranje mandarin

v dolini reke
Neretve

Štiridnevno potovanje združuje bogato zgodovino, kulturno raznolikost, nepozabne kulinarične okuse in sprostitve ob Jadranskem morju. Program, ki ga je zasnoval Relax turizem, popotnikom ponudi vpogled v živahna mesta, mirno naravo in domače običaje, ki jih je vredno doživeti.

Pot se začne z avtobusnim prevozom iz različnih krajev po Sloveniji in nadaljuje mimo Zagreba ter Jasenovca do Sarajeva. Ob prihodu sledi panoramski ogled mesta, ki ga zaradi bogate zgodovine in verske raznolikosti imenujejo tudi Jeruzalem Balkana. Sarajevo očara z izjemno arhitekturo, kulturnimi spomeniki in posebnim utripom, ki ga ustvarja preplet vzhodnih in zahodnih vplivov.

Sarajevo je svetovno znano tudi po 14. zimskih olimpijskih igrah leta 1984, katerih maskota, volk Vučko, je delo slovenskega ilustratorja Jožeta Trobca. Mesto slovi po kulinariki – od čevapčičev, baklave in bureka do posebnega obreda ob bosanski kavi, ki jo postrežejo v t. i. kahvenem takumu, bakrenem pladnju z džezvo in značilno skodelico fildžanom. Posebnost so tudi čevapčiči z jogurtom, pivo pa je v skladu z lokalno tradicijo večinoma brezalkoholno. Obisk mestnega jedra vključuje Baščaršijo, kjer lahko obiskovalci raziskujejo zgodovinske spomenike, sprehajajo se po tlakovanih uličicah in ulici obrtnikov, imenovani Kajundžiluk, opazujejo tradicionalne obrtnike pri delu, uživajo v lokalni kulinariki in bosanski kavi, kupujejo ročno izdelane spominke ter se udeležujejo manjših kulturnih dogodkov in uličnih nastopov. Pomemben del je obisk tržnice in vzpon na razgledni stolp ter sprehod ob reki Bosni z njenimi izviri in Rimskim mostom.

Potovanje se nadaljuje skozi slikovita mesta Konjic in Jablanice do Mostarja. Postanek ob znamenitem Starem mostu omogoča sprehod po starem mestnem jedru, kjer se obiskovalci srečajo z bogato dediščino, živahnim utripom uličic in kulinarike. Območje nudi številne priložnosti za fotografiranje, sprehode po tlakovanih ulicah ter vpogled v lokalno arhitekturo in obrtnike. Prosti čas za kosilo omogoča, da obiskovalci poskusijo lokalne specialitete.

Popoldne pot vodi v Neum, edino bosansko obmorsko mesto, kjer je večer namenjen sproščenemu druženju ob glasbi,

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je ob predstavitvi **nove digitalne podobe Mozaika podjetnih pripravila nagradno igro**. Nagrado, potovanje z obiranjem mandarin ob Neretvi, je prispeval partner Mozaika podjetnih **Relax Turizem, d. d.** Kdo je prejemnik nagrade, pa preverite v novi aplikaciji Mozaik podjetnih, ki si jo prenesete iz trgovine Play (Android) ali App Store (iOS).

kar omogoča prijeten zaključek prvega dneva ob morju.

Poseben poudarek potovanja je obisk doline reke Neretve, znane po rodovitnih nasadih mandarin. Gostje prejmejo pijačo dobrodošlice in se podajo na vožnjo s tradicionalnimi ladjicami po mirnih kanalih reke. To naravno okolje ponuja idilične razglede in vpogled v lokalno kmetijsko življenje. Obisk je zaokrožen s kosilom ob glasbeni spremljavi in možnostjo obiranja mandarin, ki jih vsak udeleženec odnese domov. Potovanje združuje kulturne ogledе, sprostitve in pristna lokalna doživetja, kar je idealno tako za ljubitelje zgodovine kot za tiste, ki si želijo oddiha ob morju in stika z naravo.

 Relax turizem

»To potovanje je zame vedno posebno – Sarajevo očara s svojo zgodovino in toplino ljudi, Mostar navduši s svojo slikovitostjo, Neum ponuja sprostitve ob morju, poseben čar pa je obisk doline Neretve, kjer gostje sami nabirajo mandarine. Vsaka skupina, ki jo vodim, se domov vrača polna lepih spominov in novih doživetij,« Relaxova vodnica

Krožna praksa cementarne Alpacem

Sekcija gradbincev pri OZS in Slovenski center za krožno gospodarstvo sta na začetku septembra organizirala strokovni ogled cementarne Alpacem v Anhovem. Dogodka se je udeležilo več kot 50 predstavnikov gradbenih podjetij, pridružil pa se jim je tudi predsednik OZS Blaž Cvar. Namen ogleda je bil prikazati, kako lahko gradbena industrija sledi načelom krožnega gospodarstva in s tem prispeva k zmanjšanju vplivov na okolje.

Cementarna Alpacem velja za enega izmed ključnih primerov uvajanja krožnih praks v Sloveniji. Podjetje že več desetletij sistematično vlaga v tehnologije, ki omogočajo manjšo porabo energije, uporabo alternativnih goriv ter vključevanje sekundarnih surovin v proizvodnjo cementa.

Krožne rešitve v praksi

Udeleženci so imeli priložnost spoznati celoten tehnološki proces proizvodnje cementa ter trajnostne ukrepe, ki jih Alpacem izvaja znotraj podjetja. Posebna pozornost je bila namenjena:

- uporabi sekundarnih surovin in alternativnih goriv,

- zmanjševanju emisij CO₂ in prašnih delcev,

- učinkoviti rabi energije in zmanjševanju količine odpadkov,

- primerom dobrih praks, ki jih lahko podjetja prenesejo v lastno poslovno okolje.

Strokovni kader cementarne je podrobno predstavil ukrepe za nadzorovanje

vplivov na okolje, saj so emisije, hrup, raba vode in posegi v prostor najpomembnejši izzivi proizvodnje cementa. Vse vplive spremljajo z meritvami in uvajajo programe, ki omogočajo stalno izboljševanje.

Sistematična skrb za okolje

V podjetju Alpacem so že leta 2004 vpeljali sistem ravnanja z okoljem po standardu ISO 14001, ki ga od leta 2018 vodijo v posodobljeni različici. Okvir stalnih izboljšav zajema sledenje zakonodaji, pridobivanje dovoljenj, izvajanje meritev in sodelovanje z lokalno skupnostjo. Cementarna je bila ena prvih v Sloveniji, ki je leta 2007 pridobila okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje.

Tehnologija temelji na najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT), kar pomeni, da so vplivi na okolje enaki ali nižji od zahtev, ki jih določa zakonodaja. Pomembno vlogo imata IPPC direktiva in kasnejša IED direktiva o emisijah v industriji, ki določata standarde za uporabo najboljših tehnik in zmanjševanje emisij.

Alternativna goriva in energetska učinkovitost

Toplotna energija predstavlja približno 85 odstotkov vse porabe energije v proizvodnji cementa. Zato je podjetje že pred leti uvedlo sistematične ukrepe za zmanjšanje rabe energije in vključevanje trdnih nenevarnih odpadkov kot vira goriva. S tem so se uvrstili med evropske cementarne z najnižjimi izpusti CO₂ na enoto klinkerja. Leta 2017 so prejeli bronasto nagrado EBRD za trajnostno energijo, saj so dosegli pomemben napredek pri uporabi alternativnih goriv.

Primeri takšnih goriv so gume, odpadna olja, plastika, embalaža, papirni mulj, odpadki iz tekstilne industrije, predpripravljena trdna goriva iz nenevarnih odpadkov in živalska moka. Uporaba teh goriv je pod strogim nadzorom, saj morajo biti skladna z zakonodajo in ne smejo vsebovati škodljivih primesi.

Odgovornost do skupnosti

Alpacem svojo vlogo razume širše od zgolj industrijskega proizvajalca. Poleg trajnostnih in poslovnih dosežkov namenijo pomembno pozornost tudi sodelovanju z lokalnim okoljem. Organizirajo dneve

odprtih vrat, sodelujejo v pobudi Evropski dnevi mineralov, urejajo učne poti in tematske poti, izdajajo lokalno revijo Naš list ter finančno in materialno podpirajo nevladne organizacije in projekte v občini.

Zakaj je ogled pomemben?

Gradbeni sektor se sooča z vedno strožjimi zahtevami po trajnostni gradnji. Ogled cementarne Alpacem je udeleženecem pokazal, da se krožno gospodarstvo ne konča pri teoriji, temveč se že uspešno izvaja v praksi. Podjetja so prejela številne informacije, kako lahko tudi sama prispevajo k racionalni rabi virov in zmanjševanju vplivov na okolje.

»Z velikim zanimanjem smo obiskali podjetje Alpacem, kjer smo spoznali proces pridobivanja cementa in njihov pristop h krožnem gospodarstvu. Predstavitve je bila strokovna in izredno zanimiva, zato

sem kot predsednik sekcije z obiskom in sodelovanjem zelo zadovoljen,« je ob obisku povedal **Zoran Simčič**, predsednik sekcije gradbincev pri OZS.

Tatjana Grča, Gradnje Grča, d. o. o.: »Zanimivo je bilo slišati, kako pomemben in učinkovit gradbeni material je beton, glede na vgrajene količine po vsem svetu je še vedno in bo tudi ostal nenadomestljiv. Krožno gospodarstvo pa je tisto, ki vsako leto bolje znižuje njegov ogljični odtis, saj se kot glavni surovini cementa vedno več uporabljajo alternativne odpadne surovine in goriva ter mineralni dodatki h klinkerju.«

Ogled cementarne Alpacem je bil tako več kot zgolj strokovni obisk – postal je simbol povezovanja med gospodarstvom, stroko in lokalnim okoljem ter dokaz, da krožno gospodarstvo ponuja priložnosti za vse udeležence v gradbeni verigi.

Edina Babnik

Projekt v okviru javnega razpisa je financiran s strani Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republike Slovenije, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji.

SLOVENSKI CENTER ZA KROŽNO GOSPODARSTVO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

Financira
Evropska unija

Reševanje težav s pridobivanjem potrdil A1

Podjetja, ki se ukvarjajo z mednarodnim transportom, se soočajo z resnimi izzivi pri pridobivanju obrazca A1, ki je nujen za opravljanje storitev v tujini. Podobna problematika se odraža tudi v postopku preverjanja statusa dobrih delodajalcev pri zaposlitvi tujca. Že ena pravnomočna globa pa lahko vodi do prepovedi zaposlovanja tujcev. Sekcija za promet pri OZS in Združenje za promet pri GZS sta zato v želji po ureditvi te problematike na pristojna ministrstva naslovila prošnjo za takojšen sestanek na to temo.

V praksi se namreč pojavlja vse več primerov, da prevozno podjetje, ki mu je bil očitán en sam prekršek (glede preoračitve časa vožnje ali prekratkega počitka), ne izpolnjuje več pogojev za čezmejno opravljanje storitev. Podjetje torej ne more pridobiti obrazca A1, kar pomeni, da ne more več opravljati svoje primarne dejavnosti. Prevozniki menijo, da tak ukrep nikakor ni na mestu in je povsem nesorazmeren s stopnjo kršitve. Tudi zaradi tega nerazumnega ukrepa je nekaj prevoznih podjetij že preselilo svojo dejavnost v tujino. Na evropskem trgu mednarodnih prevozov je ta ukrep edinstven, kar pomeni, da so slovenska podjetja v primerjavi s konkurenti iz drugih držav EU postavljena v slabši položaj.

Podobna problematika, kot se odraža pri neizpolnjevanju pogojev za pridobitev potrdila A1, se odraža tudi v postopku preverjanja statusa dobrih delodajalcev pri zaposlitvi tujca. Zakon, ki ureja področje zaposlovanja tujcev, določa, da kršitev zakona vodi do prepovedi zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev za delodajalca, tujega delodajalca ali naročnika dela za obdobje od 1 do 5 let, če je bila izrečena že ena pravnomočna globa. Seznam kršitev, ki vodijo do prepovedi zaposlovanja tujcev, vključuje prekrške, kot so zaposlovanje brez urejenega prebivanja, neizpolnjevanje obveznosti glede socialne varnosti ter neizplačilo plač in dodatkov.

Prevozniki menijo, da je treba poiskati ravnotežje med spoštovanjem zakonodaje

in zagotavljanjem pogojev za nemoteno opravljanje dejavnosti, ki je ključna za mobilnost blaga in delovanje gospodarstva. Zato upajo, da bodo čim prej dobili priložnost, da svoje predloge za rešitev težave s

potrdili A1 predstavijo predstavnikom pristojnih ministrstev. Ob tem pa le upajo, da bodo odločevalci prisluhnili posebnostim njihove dejavnosti in jih upoštevali pri pravi rešitvi. *Eva Mihelič*

Vozniki tovornih vozil in avtobusov vabljeni na Vransko

Sekcija za promet pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije in Združenje za promet pri Gospodarski zbornici Slovenije pod okriljem Agencije za varnost prometa in partnerjev **v soboto, 8. novembra, v AMZS Centru varne vožnje Vransko** pripravljata brezplačen dogodek za voznike tovornih vozil in avtobusov.

Organizatorji pripravljajo bogat program, ki bo potekal med 9. in 14. uro. Podrobnejši program bodo člani prejeli z redni e-Novicami sekcije.

Na poligonu bodo potekale številne zanimive praktične delavnice, zato organizatorji priporočajo, da na dogodek prijavite tudi svoje voznike.

N. R.

Strokovna ekskurzija v Romunijo in na Madžarsko

Sredi septembra so se člani Sekcije tekstilcev pri OZS in Sekcije predelovalcev kož pri OZS odpravili na štiridnevno strokovno ekskurzijo, ki je poleg kulturnega in turističnega odkrivanja Transilvanije vključila tudi strokovni ogled pomembne romunske tekstilne tovarne Tesături Transilvane v mestu Medias.

Tekstilna tovarna Tesături Transilvane se ukvarja s proizvodnjo različnih vrst tekstilnih izdelkov in je znana po svojem pristopu k združevanju tradicije in sodobnih tehnologij. Predstavniki tovarne so udeležencem ekskurzije predstavili proizvodne procese, izzive, s katerimi se soočajo, ter možnosti sodelovanja s slovenskimi podjetji. Ogled je bil izjemno poučen in je ponudil številne priložnosti za strokovno izmenjavo izkušenj. Ob koncu ogleda so člani imeli priložnost nakupiti tudi nekaj njihovih tkanin in tekstilnih izdelkov.

Ogled tovarne Tesături Transilvane nam je ponudil dragocen vpogled v delovanje romunske tekstilne industrije, medtem ko so nas številna zgodovinska mesta in gradovi, ki smo jih imeli priložnost obiskati v okviru ekskurzije, navdihnili z bogato kulturno dediščino regije.

Prepričani smo, da bomo v prihodnje še nadgradili tovrstna sodelovanja in nadaljevali z izmenjavami dobrih praks preko meja.

Adrijana Poljšašek

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Slikopleskarji, fasaderji in
črkoslikarji pridružite se

23. Mednarodni humanitarni slikopleskarski akciji

Odvijala se bo **28. 11. 2025**
na Osnovni šoli narodnega
heroja Rajka v **Hrastniku**.

Zakaj se udeležiti humanitarne akcije?

- ✓ Pomagajte izboljšati učilnice in hodnike za otroke.
- ✓ Prispevajte k dobrobiti lokalne skupnosti in širše.
- ✓ Združite dobrodelnost s profesionalnim razvojem.

Prijavite se zdaj!

Za **podrobnosti** in
prijavo poslikajte
QR kodo. **Prijava**
je **obvezna**.

Sekcija slikopleskarjev,
fasaderjev in črkoslikarjev

Ko se stroka sreča s tradicijo, inovacijami in prekmurskimi okusi

V prijetnem termalnem okolju Banovcev so se 26. in 27. septembra družili člani sekcije tekstilcev in sekcije predelovalcev kože. Dogodek je tudi letos združil znanje, izkušnje, povezovanje in odkrivanje novih priložnosti v panogi.

Po uvodnih nagovorih predsednice in predsednika sekcij Lidije Anzelin in Saše Kovačeva so udeleženci prisluhnili zanimivim vsebinam. Nina Ličar nas je seznanila z novostmi na področju trga dela, doc. dr. Mateja Kert z Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani pa je udeležencem približala svet pametnih tekstilij. V predavanju je predstavila primere, kako se tekstilne materiale danes nadgrajuje s pametnimi funkcijami – od vgradnje sen-

zorjev za zaznavanje gibanja in temperature, do tekstilij, ki reagirajo na dražljaje iz okolja (npr. temperaturo, vodo, UV svetlobo, vlago ali električni tok). Predavanje ni bilo le teoretično, temveč je opozorilo na to, kako pomembna je interdisciplinarnost med tekstilstvom, elektroniko, dizajnom in medicino. Pametne tekstilije se že danes uporabljajo v športu, zdravstvu (npr. majice, ki merijo srčni utrip ali opozarjajo na padec), zaščitni opremljeni ter celo v modni industriji.

Sledil je poseben vrhunec srečanja – strokovna ekskurzija, v okviru katere so si tekstilci in predelovalci kože ogledali podjetje Planika Turnišče, enega najpomembnejših nosilcev čevljarstva v Sloveniji. Med ogledom so spoznali sodobno proizvodnjo obutve, si ogledali procese izdelave ter se srečali z ljudmi, ki s svojo predanostjo in znanjem ohranjajo stoletno čevljarstvo in tradicijo tega kraja. Vodstvo tovarne je predstavilo sodoben pristop k izdelavi čevljev – z avtomatiziranimi rezi, obenem pa še vedno veliko ročnega znanja, natančnosti in izkušenj. Ta kombinacija ročne spretnosti in sodobne tehnologije je prava prihodnost male serijske, a kakovostne proizvodnje v Sloveniji. Kot so povedali, bo v kratkem v Turnišču odprta tudi nova prodajalna, kjer bodo obiskovalcem ponujali doma narejeno obutve.

Drugi dan smo začeli s predavanjem Nadje Kokovnik, ki je z izjemno energijo predstavila, kako uspešno prodajati storitve in graditi odnose s strankami. V nadaljevanju nas je Barbara Tavčar s svojo delavnico »Vsak ZAKAJ ima svoj ZATO« popeljala v svet delovanja našega telesa – od dihanja do limfnega sistema. Pridobili smo uporabna orodja za izboljšanje počutja in delovno učinkovitost. Zaključek dogodka je bil čustven – nekateri z nasmehom na obrazu, drugi skoraj s solzami v očeh, saj se je tudi letos znova potrdilo, da je srečanje veliko več kot le strokovni dogodek. Je prostor povezovanja, učenja, sprostitev in navdih.

Adrijana Poljanšek

Trajnost v cvetličarstvu in vrtnarstvu – izzivi in priložnosti

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) je v sodelovanju s Slovenskim centrom za krožno gospodarstvo v Arboretumu Volčji Potok pripravila strokovni dogodek, posvečen trajnosti. Dogodek je združil strokovnjake, podjetnike in ljubitelje cvetličarstva in vrtnarstva, ki se zavedajo pomena prilagajanja podnebnim spremembam in iskanja trajnostnih rešitev za prihodnost panoge.

Predstavniki mednarodne organizacije cvetličarskih združenj Florint **Marco Maasse** je predstavil globalni pogled na trajnost v cvetličarstvu in je poudaril, da trajnost pomeni ravnotežje med ljudmi, okoljem in gospodarstvom, kar zahteva vključevanje celotne verige – od pridelave in distribucije do trgovcev in končnih potrošnikov.

Predstavil je tudi nov mednarodni standard FloriPEFCR, ki omogoča spremljanje in zmanjševanje okoljskega odtisa cvetličarskih proizvodov skozi celoten življenjski cikel. Opozoril je še na vlogo evropske zakonodaje (CSRD) ter pomen trajnostnih certifikatov, kot so MPS in FSI, ki pomagajo podjetjem izboljšati svoje delovanje in transparentno poročati o vplivih.

Praktičen pogled na trajnost je predstavila **Bernarda Strgar**, univ. dipl. biologinja in lastnica Vrtnarije Trajnice Strgar. Poudarila je pomen izbire rastlin, ki se lahko prilagodijo novim podnebnim razmeram, kot so velika temperaturna nihanja, pomanjkanje padavin, zime brez snega in močna neurja.

Pri tem je izpostavila sodobna merila za izbor trajnic, ki poleg trpežnosti in prilagodljivosti na lokalne razmere vključujejo tudi estetsko vrednost zasaditev, prispevek k večji biotski raznovrstnosti ter dinamično vzdrževanje rastlinskih

združb. Posebno pozornost je namenila ustvarjanju trajnostnih zasaditev, ki dolgoročno gradijo ekosisteme. Opozorila je tudi na pomen različnih slojev trajnic, od oblikovnih in cvetočih do povezovalnih in pokrovnih, ki skupaj ustvarjajo uravnotežen nasad.

Dogodek v Arboretumu Volčji Potok je bil lep dogodek povezovanja, izmenjave izkušenj in novih idej. Še posebej smo bili ponosni, da smo se prvi srečali v novem

lesenem paviljonu, ki s svojo toplino in bližino naravi kar vabi k pogovoru in sodelovanju.

Za čudovit zaključek srečanja je poskrbel predsednik Sekcije cvetličarjev in vrtnarjev pri OZS **Simon Ogrizek**, ki je s sestavljanjem šopkov vdahnil naravi novo zgodbo in simbolno povezal strokovno razpravo s čarom lepote. Prav v takšnem okolju je še bolj jasno, da bosta prihodnost cvetličarstva in vrtnarstva zaznamovala trajnost in krožno gospodarstvo – z ljudmi, ki znajo sodelovati in skupaj ustvarjati nekaj lepega in dobrega za vse nas.

Alma Močilnikar

Projekt v okviru javnega razpisa je financiran s strani Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republike Slovenije, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji.

SLOVENSKI CENTER ZA
KROŽNO GOSPODARSTVO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

Financira
Evropska unija

Skupaj za boljše postopke

Minuli mesec je na OOO Sežana potekal usklajevalni sestanek med strokovnimi službami Upravne enote Sežana, strokovnimi službami občine Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežane, ki se ukvarjajo z obravnavo projektnih dokumentacij ter projektanti – člani OOO Sežana. V ospredju srečanja je bila želja po izboljšanju postopkov obravnave projektne dokumentacije in pridobivanja gradbenih dovoljenj, kar je ključno za učinkovito delovanje vseh deležnikov v prostoru.

Srečanje je bilo del širšega procesa, ki se je začel julija letos na pobudo OOO Sežana, ko so projektanti v konstruktivnem dialogu z Upravno enoto Sežana izpostavili konkretne izzive iz prakse ter predlagali rešitve za večjo jasnost, preglednost in poenostavitev postopkov. Upravna enota Sežana se je na pobudo odzvala pozitivno, kar je omogočilo nadaljevanje dialoga v širši sestavi.

Sestanek je potekal v odprtem, strokovnem in sodelovalnem vzdušju. Udeleženci so izmenjali izkušnje, izpostavili konkretne primere iz prakse ter skupaj iskali možnosti za izboljšave. Poseben poudarek je bil namenjen komunikaciji med občinami, strokovnimi službami UE Sežana, ki obravnavajo gradbene zadeve in projektanti. Prav ta komunikacija je pogosto ključna za razumevanje zakonodajnih okvirov in usklajevanje mnenj v postopkih.

Med drugim je bil dosežen dogovor, da se bodo **v prihodnjih tednih občine ločeno sestale z Upravno enoto Sežana, da se poglobljeno pogovorijo o specifičnih izzivih, ki jih zaznavajo v praksi.** Namen

teh srečanj je poiskati skupne rešitve, ki bodo pripomogle k večji pravni varnosti, preglednosti postopkov in kakovostni gradnji.

Pobuda OOO Sežana ostaja zgled proaktivnega pristopa strokovnih združenj, ki s sodelovanjem, odprtim dialogom in povezovanjem različnih deležnikov prispevajo k izboljšanju upravnih postopkov ter krepitvi partnerskih odnosov v prostoru.

Usklajevalni sestanek med strokovnimi službami Upravne enote Sežana, strokovnimi službami občine Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežane ter projektanti – člani OOO Sežana.

Takšna prizadevanja so ključna za razvoj okolja, ki spodbuja kakovostno gradnjo, pravno varnost in učinkovito delovanje vseh vpletenih.

Klementina Križman

SLOVENSKI CENTER ZA KROŽNO GOSPODARSTVO

Celovita podpora pri prehodu v krožno gospodarstvo

Povezani v krožno

KONTAKT

edina.babnik@ozs.si, 01 58 30 586

barbara.dmitrovic@ozs.si, 01 58 30 822

www.sckg.si

Obrti na Ormoškem

Manica Hartman iz Pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož, sicer avtorica številnih razstav in publikacij je v prostorih Ljutomerske knjižnice pripravila predstavitev obrti na Ormoškem območju, s poudarkom na dediščini čevljarске, krojaške, šiviljske in sodarske dejavnosti.

Leta 1542 je Ormož štel vsega 30 meščanskih hiš. V mestu so živeli in poslovali različni obrtniki - trije mesarji in kovači, po dva tesarja, čevljarja, krojača in prodajalca soli, lončar, pek in mlinar; sodarja ni bilo. Tudi okrog leta 1749 je bil Ormož izrazito obrtniško mesto. Imelo je pet čevljarjev, po štiri mesarje, tkalce in usnjarje, po tri krojače, kovače, lončarje, mizarje in tesarje, po dva sodarja, ključavničarja, peka ter po enega jermenarja, kolarja, krznarja, padarja, steklarja, vrtnarja in zidarja. Leta 1825 je imelo mesto 20 različnih obrtnikov, dokaj razvita pa je obrt bila tudi zadnja leta habsburške monarhije, ko je bilo na dan 26. 12. 1899 v Obrtnem registru za mesto Ormož vpisanih 74 obrtnikov. Pred drugo svetovno vojno, leta 1945 in v prvih povojnih letih je bilo v celotnem sodnem okraju 242 obrtnikov - prevladovali so čevljarji, krojači, kovači, mlinarji, mizarji in kolarji. Leta 1945 je bilo v sodnem okraju Ormož 36 čevljarjskih mojstrov (z 20 pomočniki in 18 vajenci), 20 krojaških mojstrov (s 6 pomočniki in 15 vajenci) ter 13 šiviljskih mojstric (zaposlo-

vale so še pomočnico in 4 vajenke). Sodar-sko obrt je imelo prijavljeno 6 sodarjev - v Obrežu, v Središču, na Humu, v Ormožu, v Trgovišču in v Podgorcih.

Danes je bistveno drugače - šiviljsko dejavnost opravlja le 2 šivilji, krojačev, sodarjev in čevljarjev pa na Ormoškem območju ni.

Čevljarji (krojači) Ormoža in okoliških krajev, so bili del ormoškega usnjarskega ceha (od druge polovice 18. stoletja), ljutomerski krojači/čevljarji pa sprva del radgonskega ceha. Leta 1859 je ljutomerski ceh štel 40 mojstrov, 55 pomočnikov in 36 učencev. Iz minulega stoletja je zanimiva zgodba krojaškega mojstra Zlatka Jaušovca iz Ormoža. Pet let je vodil krojaško zadrugo v Ormožu, leta 1966 pa je odprl samostojno obrtjo in jo uspešno opravljal skoraj pol stoletja. V tem obdobju je izučil okoli 50 vajencev, vseskozi pa je zaposloval delavce (tudi do 12), večinoma krojače. **Zlatko Jaušovec** je bil med soustanovitelji Obrtnega združenja Ormož, v letih 1991-1994 pa tudi v funkciji predsednika.

Niko Šošarič

Novice

iz OOO

Maribor

Na slavnostni prireditvi, ki jo OOO Maribor tradicionalno prireja v začetku jeseni, so članicam in članom podelili jubilejna priznanja. V letošnjem letu je bilo vseh jubilarcev 76, med njimi trije, ki obeležujejo kar 55 let delovanja, in sicer: **Foto Tatjana**, fotografske storitve, d.o.o., **Jarc Viktorija** s.p. - brivnica in česalnica ter **Mesarstvo Nikl**, trgovina, proizvodnja in storitve, d.o.o.

Šmarje

Člani OOO Šmarje pri Jelšah so se septembra odpravili na tridnevno ekskurzijo v Vodice, Šibenik in do slapov Krke. Poleg raziskovanja zgodovinskih mest in naravnih lepote je bilo srečanje namenjeno druženju in povezovanju podjetnikov. Ekskurzija je še enkrat pokazala, da so takšna srečanja dragocena ne le kot oddih, ampak tudi kot temelj za boljše sodelovanje in skupne prihodnje projekte.

Za več novic iz območnih obrtno-podjetniških zbornic obiščite www.ozs.si/novice/lokalno.

Tudi tokrat so Slovenci domov prinesli medalje

V Herningu na Danskem je med 9. in 13. septembrom potekalo evropsko prvenstvo mladih strokovnjakinj in strokovnjakov EuroSkills. Na največjem dogodku s področja poklicnega in strokovnega izobraževanja v Evropi se je 600 mladih iz 33 držav pomerilo v 38 poklicnih panogah. Slovenija, ki na tekmovanjih EuroSkills sodeluje že od leta 2008, je v Herningu nastopila s 14-člansko delegacijo mladih strokovnjakinj in strokovnjakov, ki so si vstopnico za nastop prislužili na državnem tekmovanju SloveniaSkills 2024.

EuroSkills je priložnost za prikaz strokovnosti na najvišji ravni in sodelovanja mladih iz vse Evrope. Slovenski tekmovalci so tudi letos ponosno zastopali barve naše države, pokazali svoje odlično strokovno znanje in domov prinesli lepo bero medalj.

Domen Filipič s Šolskega centra Škofja Loka je v panogi CNC rezkanje v zahtevni konkurenci dosegel 3. mesto in osvojil bronasto medaljo, hkrati pa je prejel še nagrado Best of Nation.

Poleg Filipiča so bili nagrajeni še **Urban Krepel** s Šolskega centra Velenje (razvoj spletnih strani), **Leja Brenkuš Porenta** z Biotehniškega centra Naklo (cvetličarstvo), **Nika Kohne** s Srednje šole za oblikovanje (frizerstvo) ter ekipa panoge IKT v sestavi **Mateja Stipetića** in **Tima Thume** z Vegove Ljubljana, ki so prejeli medalje za odličnost, podeljene za visoko raven prikazanega znanja.

Tekmovanje posameznikom omogoča, da se predstavijo na najvišji strokovni rav-

ni, hkrati pa krepi tudi ugled posameznih poklicev in celotnega sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja. Ob tem velja omeniti tudi prispevek mentorjev, ki mladim pomagajo pri pripravi na to zahtevno tekmovanje, in sodnikov, ki skupaj z drugimi sodelujočimi sledijo razvoju posameznih dejavnosti in skrbijo, da je prepoznano in nagrajeno res tisto najboljše.

Eva Mihelič

Slovenska ekipa na EuroSkills Herning 2025

Objavljen je javni razpis za povračilo šolnin

Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije je 12. septembra 2025 v Uradnem listu RS št. 69/2025 in na svoji spletni strani objavil razpis v okviru projekta Sofinanciranje izobraževanja za pridobitev srednješolske in višješolske izobrazbe ter poklicne kvalifikacije 2024–2029, kar velja tudi za povrnitev šolnin za mojstrske izpite.

Namen javnega razpisa je povečati vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje ter izboljšati poklicne kompetence, ki jih odrasli potrebujejo zaradi potreb na trgu dela, večje zaposljivosti in mobilnosti ter delovanja v sodobni družbi.

Nekaj več kot 9 milijonov evrov je na voljo za sofinanciranje stroškov izobraževanja posameznikom za naslednje zaključene izobraževalne programe oziroma za opravljene izpite izobraževalnih programov v Republiki Sloveniji. Poleg programov nižjega poklicnega, srednjega poklicnega, srednjega strokovnega, poklicno-tehniškega, gimnazijskega programa, poklicnih tečajev in študijskih programov višjega strokovnega izobraževanja, so v javni razpis vključeni **tudi mojstrski izpiti vključno s pripravami na izpite.**

Do sofinanciranja šolnin so upravičeni odrasli na območju Republike Slovenije:

- ki so ob vpisu v izobraževanje delovno aktivni ali brezposelni ali
- neaktivne osebe, ki so ob vpisu v izobraževanje stare 26 let ali več;
- ki so **od 1. 1. 2021 do 30. 11. 2028** zaključili izobraževanje za pridobitev izobrazbe ali poklicne kvalifikacije in z dokazili izkazali, da so v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2028 **poravnali šolnino** za programe javnega razpisa.

Posamezni prijavitelj je lahko upravičen do sofinanciranja šolnine za posamezno zaključeno izobraževanje **do 2.755 EUR** (znesek vključuje tudi akontacijo dohodnine).

Vloge bo sklad sprejemal od dneva objave javnega razpisa dalje do porabe sredstev oziroma do 3. januarja 2029, odpiranje vlog pa bo vsak prvi torek v mesecu.

Potencialnim prijaviteljem sklad svetuje, da pred oddajo vloge **natančno preberejo besedilo javnega razpisa**, predvsem predmet in pogoje za kandidiranje ter da pregledajo razpisno dokumentacijo. Popolna vloga, ki mora vsebovati vse obvezne priloge k prijavnemu obrazcu, mora biti oddana v zaprti pisemski ovojnici, označeni s polnim imenom in naslovom prijavitelja ter vidno oznako: **»NE ODPIRAJ – Vloga za JR Pridobitev izobrazbe 2024–2029«.**

Za oddajo vloge za povračilo stroškov mojstrskega izpita Seznam plačanih stroškov izobraževanja (prilogo št. 2) natančno

izpolnite ter pošljite v podpis in potrditev z žigom po elektronski pošti na naslov suzana.kljun@ozs.si. Podpisano in žigosano prilogo boste dobili vrnjeno po pošti, da jo boste lahko skupaj z ostalimi prilogami in prijavo posredovali, kot je navedeno v razpisu.

Eva Mihelič

Napovednik

OKTOBER

9. oktober

Ali pravilno razporejate delovni čas?

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 10.30

Predavateljica: Nina Ličar

9. oktober

Gospodarska delegacija: ogled sejma Grafima Beograd

Kje: Beograd (Srbija); od 9. do 11. novembra

14. oktober

Kaj je dobro vedeti o zaposlovanju tujcev iz tretjih držav?

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 10.45

Predavateljica: Neža Sevčnikar

17. oktober

Sv. maša za slikopleskarje

Kje: Ježica (Ljubljana), ob 19. uri

17. oktober

Strokovno izobraževanje Sekcije zlatarjev in draguljarjev pri OZS

Kje: Terme Lendava

18. in 19. oktober

Kongres kozmetikov in frizerjev 2025

Kje: Grand Hotel Bernardin

19. oktober

Redno usposabljanje voznikov – koda 95 (program 2025)

Kje: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Ljubljana, od 7.00 do 13.00

Dodatne informacije: Tina Rus (tina.rus@ozs.si, 01 5830 520)

19. oktober

Obisk članov OZS na Fakulteti za strojništvo

Kje: Maribor

Dodatne informacije: Valentina Melkič (valentina.melkic@ozs.si, 01 5830 541)

22. oktober

Kaj je dobro vedeti o napotitvi delavcev v EU?

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 11.15

Predavateljica: Neža Sevčnikar

23. oktober

Bilance niso finance

Kje: Spletni seminar - ZOOM, od 9.00 do 10.30

Predavatelj: dr. Jožko Peterlin

26. oktober

Redno usposabljanje voznikov – koda 95 (program 2023)

Kje: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Ljubljana, od 7.00 do 13.00

Dodatne informacije: Tina Rus (tina.rus@ozs.si, 01 5830 520)

Napovednik

Podrobnosti posameznega dogodka najdete na

<https://www.ozs.si/koledar>,

kjer dobite podrobne informacije
in se tudi prijavite.

NOVEMBER

3. november

Gospodarska delegacija na Kitajsko

Kje: Šanghaj in Hongkong, 3. do 8. november

Rok za prijavo: 19.9.2025

5. november

SCKG: Upravljanje z embalažo - Nova EU uredba o embalaži in odpadni embalaži

Kje: OOO Celje, od 10.00 do 12.00

6. november

Vse o shemi skrajšanega delovnega časa

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 10.30

Predavateljica: Nina Ličar

9. november

Redno usposabljanje voznikov – koda 95 (program 2021)

Kje: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Ljubljana, od 7.00 do 13.00
Dodatne informacije: Tina Rus (tina.rus@ozs.si, 01 5830 520)

10. november

Strokovno srečanje gostincev (v okviru Dnevov Slovenskega turizma)

Kje: Brdo pri Kranju

11. november

Čezmejno izvajanje storitev v Sloveniji

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 11.15

Predavateljica: Neža Sevcnikar

14. november

Gospodarska delegacija: Senegal

Kje: Senegal, od 14. do 23. novembra
Rok za prijavo: 15. september 2025

18. november

Odnosi in komunikacija

Kje: Spletni seminar – ZOOM, od 9.00 do 12.00

Predavateljica: Armina Džafić

19. november

SCKG: Gospodarjenje z odpadki

Kje: OOO Celje, od 10.00 do 12.00

23. november

Redno usposabljanje voznikov – koda 95 (program 2022)

Kje: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Ljubljana, od 7.00 do 13.00
Dodatne informacije: Tina Rus (tina.rus@ozs.si, 01 5830 520)

23. november

Gospodarska delegacija v okviru mednarodnega sejma BIG5 Dubaj

Kje: Dubaj (ZAE), od 23. do 28. novembra
Rok za prijavo: 10. september 2025

25. november

Gospodarska delegacija v Nigerijo

Kje: Nigerija, od 25. do 30. novembra
Rok za prijavo: 15. september 2025

OBRRTNIKOV

SVETOVALEC

Vsebina oktobrskega Svetovalca:

- Popravek članka Preseganje prihodkovnega limita normiranca
- Kaj nam utegne prinesiti »mini pokojninska reforma« z novelo ZPIZ-20?
- Uporaba mehanizma obrnjene davčne obveznosti po ZDDV-1
- Ključne novosti novele Zakona o urejanju trga dela
- Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- Prispevki za socialno varnost
- Povračilo stroškov

SVETOVALNI CENTER OZS:

- Telefon: 01 58 30 553 ■ Faks: 01 58 30 583 ■ svetovanje@ozs.si ■ www.ozs.si/svetovanje
- Osebni obiski na naslovu Celovška 71, 1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Jasmina Malnar Molek,
davčna svetovalka –
specialistka

Popravek članka Preseganje prihodkovnega limita normiranca

S 1. 1. 2025 je v veljavo stopila sprememba Zakona o dohodnini (ZDoh-2AB)¹, ki je zaostрила pogoje normiranih samostojnih podjetnikov. Ob preseganju zakonsko predpisanega limita prihodkov bo moral zavezanec ugotavljati davčno osnovo po dejanskih prihodkih in odhodkih.

O obravnavani tematiki smo pisali v prejšnji reviji, pri čemer smo v okviru prvega primera povzeli pojasnilo FURSa št. 0920-14018/2025-2 z dne 25. 8. 2025. Na našo pobudo je davčni organ ponovno presojal ustreznost pojasnila in nam dne 22. 9. 2025 pod opravilno številko DT 0920-14018/2025-5 posredoval popravek pojasnila, ki ga objavljamo v celoti.

Pojasnilo FURS št. 0920-14018/2025-2 z dne 25. 8. 2025

»25.8.2025 smovam poslati odgovor številka 0920-14018/2025-2, v katerem smo vam odgovorili na vprašanja v zvezi z normiranjem. Pri ponovnem pregledu vprašanja in odgovora je bilo ugotovljeno, da je naš odgovor napačen v delu, kjer smo navedli:

1. Zavezanec je imel odprt »popoldanski« normirani s.p. v obdobju od 1. 1. 2025 do 30. 7. 2025 in je v tem obdobju dosegel 40.000 eur prihodkov (v zavarovanje je bil vključen na podlagi 001). V avgustu 2025 bo ponovno odprl s.p. pri čemer se bo zavaroval na podlagi 005 za polni zavarovalni čas. Ali lahko ob ponovnem odprtju priglasi ugotavljanje davčne osnove po normiranih odhodkih?

Odgovor: Ker je prekinitev opravljanja dejavnosti krajša od 6 mesecev, ne gre za novo dejavnost po osmi alineji 48. člena ZDoh-2. V kolikor je bil zavezanec v letu 2024 polno zavarovan iz naslova dejavnosti (neprekinjeno najmanj 9 mesecev) je pri ponovni registraciji dejavnosti v avgustu 2025, treba upoštevati drugo alinejo tretjega odstavka 48. člena ZDoh-2. Zavezanec bo lahko vstopil v sistem normiranih odhodkov, v kolikor njegovi prihodki iz dejavnosti ne presegajo 60.000 eurov, pri čemer bo glede preseganja pragu 60.000 eurov za vstop v sistem normiranih odhodkov, potrebno poleg prihodkov v letu 2024 (na podlagi tretjega odstavka 48. člena) upoštevati tudi prihodke ustvarjene pred prenehanjem

dejavnosti (prihodki od 1.1.2025 do 30. 7. 2025), in sicer na podlagi prve alineje 1. točke devetega odstavka 48. člena ZDoh-2. Če bodo torej prihodki 2024 in prihodki do 30.7.2025 presegli 60.000 eurov, zavezanec ob ponovnem odprtju s.p. ne bo mogel priglasiti ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov.

V kolikor zavezanec v letu 2024 ni bil polno zavarovan iz naslova dejavnosti (je opravljal dejavnost kot »popoldanski« s.p.), ob ponovni registraciji v avgustu 2025 ne bo mogel priglasiti ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, saj že njegovi prihodki v 2025 (do 30. 7. 2025) presegajo limit 30.000 eurov.

Ker zavezanec v letu 2025 ne izpolnjuje pogoja 9-mesečnega neprekinjenega zavarovanja iz naslova dejavnosti in njegovi prihodki v letu 2025 presegajo 30.000 eurov (kot je določen limit s prehodnimi določbami ZDoh-2AB – 23. člen), tudi v letu 2026 davčne osnove ne bo mogel ugotavljati kot normiranec, saj se upošteva omejitev 30.000 EUR. Ker je s 40.000 EUR to omejitev presegel, NE more v 2026 ugotavljati davčne osnove po normiranih odhodkih.

Pravilno se odgovor v tem delu glasi:

Ker gre pri zavezancu za prekinitev opravljanja dejavnosti, ki je krajša od 6 mesecev, je pri ponovni registraciji dejavnosti v avgustu 2025 za vstop v sistem normiranih odhodkov treba upoštevati 1. točko devetega odstavka 48. člena ZDoh-2, ki določa, da se v prihodke po tretjem odstavku tega člena štejejo tudi prihodki zavezanca, doseženi pred prenehanjem opravljanja dejavnosti, doseženi v obdobju iz tretjega odstavka tega člena, pri čemer se upoštevajo prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju.

V kolikor je bil torej zavezanec v letu 2024 polno zavarovan iz naslova dejavnosti najmanj neprekinjeno 9 mesecev, bo ob ponovnem odprtju dejavnosti v avgustu 2025 lahko vstopil v sistem normiranih odhodkov, če njegovi prihodki v letu 2024 niso presegali 60.000 eurov. V kolikor zavezanec v letu 2024 ni bil polno zavarovan iz naslova dejavnosti (je opravljal dejavnost kot »popoldanski« s.p.), bo ob ponovni registraciji v avgustu 2025 lahko priglasil ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, če njegovi prihodki v letu 2024 niso presegli limita 30.000 eurov.

Na vprašanje v kakšnem konkretnem primeru bi uporabili deveti odstavek 48. čl. ZDoh-2 pa odgovarjamo sledeče:

1. točka devetega odstavka 48. člena ZDoh-2 določa, katere prihodke se poleg prihodkov zavezanca še upošteva pri presoji pogojev za vstop v sistem normiranih odhodkov. To določbo je treba brati skupaj z osmim odstavkom tega člena, ki določa, kdaj se zavezanec ne šteje za začetnika. Če je torej izpolnjena konkretna situacija iz osmega odstavka 48. člena ZDoh-2, je potrebno pri presoji pogojev za vstop upoštevati tudi prihodke, kot jih določa 1. točka devetega odstavka 48. člena ZDoh-2.

Primer: Zavezanec (polno zavarovan iz naslova dejavnosti od 1. 1. 2024) je prenehal opravljati dejavnost 1. 11. 2024 (ustvaril je 80.000 eurov), ponovno pa je registriral dejavnost 1. 3. 2025 in zopet priglasil normiranost. Ker je skladno s prvo alinejo osmega

odstavka 48. člena ZDoh-2, pričel z opravljanjem dejavnosti manj kot 6 mesecev po prenehanju, se zavezanec ne šteje za začetnika, zato je pri presoji vstopa v sistem normiranih odhodkov treba upoštevati tudi prihodke, ki jih je ustvaril pred prenehanjem opravljanja dejavnosti (torej na obdobje poslovanja v letu 2024). Ker je presegal limit 60.000 eurov, zavezanec od 1. 3. 2025 ne bo mogel vstopiti v sistem normiranih odhodkov.

2. točka devetega odstavka 48. čl. ZDoh-2 pa se nanaša na t.i. sheme. Primeri v zvezi s tem so navedeni v brošuri z naslovom Dohodek iz dejavnosti, Brošura o dohodku iz dejavnosti na str. 12 - 14, ki je objavljena na spletni strani FURS.

Dodatno pojasnjujemo:

Pogoje za obvezen izstop iz sistema normiranih odhodkov določa štirinajsti odstavek 48. člena ZDoh-2, in sicer mora zavezanec za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov in voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih je dolžan voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, če **povprečje prihodkov iz dejavnosti, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, dveh zaporednih predhodnih let presega zakonsko določen znesek** (odvisen od vključenosti v zavarovanje v preteklih dveh letih). Iz navedenega izhaja, da se v dveh zaporednih letih upošteva povprečje prihodkov iz dejavnosti (vseh prihodkov, ki izvirajo iz naslova dejavnosti v teh dveh letih), pri čemer pa ni bistveno, da gre za neprekinjeno poslovanje. Tudi v primeru vmesnih prekinitev dejavnosti (več registracij in več oddanih obračunov), se bo pri presoji za obvezen izstop iz sistema normiranosti upoštevalo vsa obdobja v dveh zaporednih letih in seštel vse prihodke iz dejavnosti (prihodke vseh oddanih obračunov) v teh dveh letih.«

Najverjetneje ste zasledili, da se v manj kot enem letu po uveljavitvi ZDoh-2AB že pripravljajo nove spremembe pri normiranih. Če bodo uveljavljene, bomo ponovno presojali pogoje za vstop in izstop iz sistema.

¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2AB) – objava v Uradnem listu RS št. 104/2024 z dne 10. 12. 2024

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti

Kaj nam utegne prinesiti »mini pokojninska reforma« z novelo ZPIZ-20?

- V letih 2026 in 2027 se pogoji za starostno upokožitev ne spreminjajo.
- Pozitivne novosti novele: ohranijo se prispevne stopnje za PIZ za delodajalce, najvišje in najnižje zavarovalne osnove, višji odmerni odstotek po letu 2035, popoldanci še naprej plačujejo pavšalne prispevke ...
- Negativna novost pa je predvsem postopni dvig starosti za upokožitev.

Zakaj v pogojniku? Zato, ker se zna zgoditi, da se bomo o uveljavitvi te novele odločali na referendumu.

Kritikov tako te kot tudi vsake podobne reforme bo zagotovo precej, prav gotovo pa bo precej tudi takih, ki bodo v spremembah našli pozitivne rešitve, še posebej, če bodo prisluhnili tehtnim argumentom in objektivnim dejstvom.

Pogajanja za pokojninsko reformo, v katerih je bila OZS vse-skozi zelo proaktiven in konstruktiven deležnik, so se najprej začela s ciljem, da pride do celovite reforme in s tem do novega pokojninskega zakona ZPIZ-3. V nadaljevanju procesa se je ta ideja opustila, tako da imamo sedaj pred seboj zgolj le še eno od številnih novel obstoječega zakona ZPIZ-2, ki sicer velja od leta 2013, novelo ZPIZ-20, ki pa vsebinsko prinaša precej novosti, med njimi tudi kar nekaj zelo pozitivnih zakonskih sprememb.

S tem svojim prvim prispevkom želim bralcem predstaviti čimbolj objektivno sliko, da si sami ustvarijo mnenje o spremembah pokojninske in invalidske zakonodaje. Če referendum ne bo, kot tudi v primeru, če bo izpeljan in bo predmetna novela dobila zadostno podporo, bom posamezne spremembe temeljiteje obdelal v prihodnjih številkih revije, pa tudi na seminarjih ali webinarjih, eden od le-teh bo že konec meseca oktobra.

Takoj uvodoma je nujno potrebno pojasniti, da se v letih 2026 in 2027 pogoji za starostno upokožitev, ki se nanašajo na zahtevano starost, zahtevano pokojninsko dobo in referenčno obdobje 24 zaporednih najugodnejših let zavarovanja za določitev pokojninske osnove, **ne bodo popolnoma nič spremenili**.

Prvoten predlog pokojninske reforme, predstavljen jeseni leta 2024, ko so se začela pogajanja med vlado in socialnimi partnerji, nam je zelo dvignil pritisk, saj se je kar nekaj predlogov nanašalo na zaostrovanje pogojev za delodajalce, še posebej za s.p.-je, pri čemer naj omenim le nekatere od teh:

- postopno (od leta 2026 do 2030) izenačenje višine prispevnih stopenj delodajalcev za PIZ, ki naj bi po preteku prehodnega obdobja tako za delavce kot delodajalce znašali po enem od predlogov 13 %, po zadnjem pa 12,175 %;
- zvišanje najnižjih zavarovalnih osnov za s.p.-je z zdajšnjih 60 % povprečne plače na 90 % povprečne plače;
- odprava kapice oz. najvišje zavarovalne osnove, ki za s.p.-je kot tudi za družbenike in poslovodne osebe znaša 3,5-kratnik povprečne plače;
- za vmesne zavarovance, katerih zavarovalna osnova je višja od najnižje, toda nižja od najvišje, naj bi osnovo predstavljal dobiček zavarovanca v preteklem letu, znižan za 14 % in ne za 25 % kot to velja sedaj;
- samodejna vključitev v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje;
- plačevanje polnih prispevkov od vseh oblik dela: z uveljavitvijo načela »vsako delo šteje«, bi se od vseh dohodkov (npr. iz avtorske, podjetne pogodbe) in iz različnih statusov plačevali tudi polni prispevki za PIZ. To bi pomenilo, da ne bi več veljal prednostni zavarovalni red; še bolj »po domače«, »popoldanski s.p. z zgolj pavšalnimi prispevki, ne bi bil več možen.

S pravočasno intervencijo, takšnim in drugačnim lobiranjem ter predvsem s kakovostnimi argumenti smo uspeli prepričati sogovornike, tako na vladi kot tudi nekatere sindikaliste, da naj do zaostrovanja pogojev za delodajalce in za s.p.-je ne pride. Pri tem smo večkrat izpostavili, da ni moč enačiti položaja s.p.-ja in zaposlenega, npr. s.p. je 30 delovnih dni v svoje breme, če je v bolniški, kljub temu mora plačevati polne prispevke, s.p. odgovarja za svoje poslovanje z vsem svojim premoženjem. Ob tem smo sogovornikom predložili tudi že sedaj zelo visoke obremenitve za socialna zavarovanja, upoštevajoč dodatno obremenitev iz naslova dolgotrajne oskrbe. V OZS smo ves čas pogajanj poudarjali, da ne sme priti do dodatnih obremenitev obrtnikov in podjetnikov, saj bi to pomenilo zmanjšanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Po večmesečnih sicer strokovno zelo zahtevnih, toda vseeno zelo konstruktivnih pogajanjih vseh deležnikov, ko se je strokovna delovna skupina ESS-jasestala več kot dvajsetkrat, je v mesecu aprila vendarle uspelo vsa odprta vprašanja kompromisno razrešiti. V veliko zadovoljstvo si pogajalci OZS štejemo, da smo uspeli preprečiti drastičen dvig prispevkov za s.p.-je, dvig prispevnih

stopenj za delodajalce, prav tako pa ne bo obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

V nadaljevanju na kratko predstavljam nekaj sklopov, ki jih je dobro poznati, ko se bomo morali vprašati, ali smo naklonjeni pobudam za referendum ali ne.

Pozitivni vidiki novele ZPIZ-20

Čeprav bo kdo pomislil drugače, osebno vidim kot plus pokojninske reforme ZPIZ-20 že v tem, da se določeni inštituti ohranjajo v sedanjih normativnih okvirjih, ki se ne spreminjajo, npr.:

- ohranitev prispevnih stopenj za PIZ za delodajalce v višini 8,85 %;
- ohranitev najnižje zavarovalne osnove za s.p.-je – 60 % povprečne plače;
- ohranitev najvišje zavarovalne osnove za s.p.-je – 3,5 kratnik povprečne plače, enako velja še naprej tudi za družbenike in poslovodne osebe;
- ohranitev zavarovalne osnove za vmesne zavarovance – dobiček iz preteklega leta znižan za 25 % in ne dobiček znižan za 14 %;
- ohranitev oprostitve dela prispevkov za PIZ pri starosti 60 let;
- »popoldanci« še naprej ostanejo »popoldanci« z zgolj pavšalnimi prispevki,
- delna upokožitev še naprej tudi z le 10 ur zavarovanja/teden – vseeno se lahko opravlja dejavnost na polno;
- ni samodejne vključitve v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Druge pozitivne novosti:

- dvig najnižjih invalidskih pokojnin;
- dvig najnižjih vdovskih pokojnin;
- po preteku prehodnega obdobja leta 2035 bo za 40 let pokojninske dobe odmerni odstotek znašal 70 %, zdaj znaša 63,5 %;
- dodaten odmerni odstotek za služenje vojaškega roka v odvisnosti od trajanja služenja od 0,8 % do 2 % – kot opcija namesto znižanja starostnega pogoja za upokožitev;
- ugodnejši odmerni odstotek za 41. 42. in 43. leto pokojninske dobe po 3 %, četudi zavarovanec še nima izpolnjenega pogoja starosti, medtem, ko se sedaj ugodneje vrednoti pokojninska doba z 3 % za dodatno leto, ko sta izpolnjena oba pogoja, torej tudi starostni pogoj;
- možnost dodatnih % za več kot 3 otroke, sedaj se dodatne % dobi za največ 3 otroke;
- možnost kombinacije pri otrocih za znižanje upokožitvene starosti in dodaten %, npr. enega otroka za znižanje starosti in dva za višji odmerni odstotek, sedaj je možno uveljavljati vse otroke le za eno od teh variant;
- s soglasjem žene, ki se še ni upokožila, lahko dodatne odmerne odstotke za otroke še naprej uveljavi tudi mož in to ne le za 3 otroke kot je to možno sedaj;
- postopoma se bo ukinil inštitut predčasne upokožitve in s tem povezani malusi.

Ali novela ZPIZ-20 prinaša tudi kake negativne novosti?

Dejstvo je, da predmetna pokojninska reforma prinaša tudi nekaj zaostritev, ki pa so neizbežne, če upoštevamo demografske kazalnike in trende. Čeprav naj bi zadostovalo za upokojitev še naprej 40 let pokojninske dobe, pa se bo nekaterim zavarovancem upokojitev kljub vsemu lahko nekoliko zamaknila, saj bo potrebno izpolnjevati tudi starostni pogoj. Le-ta se bo postopoma, v dokaj dolgem prehodnem obdobju po 3 mesece na leto od leta 2028 do 2035 dvignil s sedanjih 60 let na 62 let, pri tistih, ki imajo več kot 15 let zavarovalne dobe toda manj kot 40 let zavarovalne dobe, pa se bo dvignil iz zdajšnjih s 65 na 67 let.

Podaljšanje referenčnega obdobja za določitev pokojninske osnove v prehodnem obdobju od 2028 do 2035 z zdajšnjih 24 zaporednih let zavarovanja na 40 let s pravico do izločitve 5 poljubnih najslabših let se bo zagotovo v precejšnji meri omililo z višjim odmernim odstotkom. Za tiste, ki večino aktivnega obdobja plačujejo prispevke od najnižje zavarovalne osnove, bodisi zaposleni bodisi samozaposleni, pa sploh ne bodo utrpeli nikakršnih škodljivih posledic. Zaradi solidarnostnega načela jim bo namreč pokojnina odmerjena od zakonsko določene minimalne pokojninske osnove, ki mnogim prinese občutno višjo pokojnino kot bi jo bili deležni, če bi jim bila odmerjena od njihove pokojninske osnove.

Dobro je vedeti

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je sredi septembra v javnost posredoval zelo zanimivo in uporabno informacijo, ki si jo naj zapomnijo predvsem tisti, ki že letos izpolnjujejo pogoje za upokojitev. Glede na letošnji dvig pokojnin in upoštevanje dvig plač v letošnjem letu (uraden podatek bo sicer znan šele februarja 2026) se pričakuje, da naj bi upokojitev v letu 2026 prinesla od 2,5 % do 3 % višje pokojnine kot upokojitev v letošnjem letu 2025.

Bistvene spremembe, ki naj bi jih prinesla ti. »mini pokojninska reforma« z novelo ZPIZ-20 bom podrobneje predstavil tudi na webinarju konec tega meseca, na katerem bom seveda predstavil tudi nespremenjene upokojitvene pogoje, ki bodo veljali v leti 2026 in 2027.

Vesna Ambrožič,

svetovalka – specialistka za poslovanje v tujini

Uporaba mehanizma obrnjene davčne obveznosti po ZDDV-1

- *Mehanizem obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1 se uporablja za točno določene storitve in dobave blaga, naštete v tem členu.*
- *Pomembno pri določanju, ali je potrebno uporabiti mehanizem obrnjene davčne obveznosti je tudi pojasnilo FURS-a št. 4230-188/2010-1.*
- *Če zavezanec uporabi mehanizem obrnjene davčne obveznosti, mora biti pozoren pri izdajanju računov, evidentiranju in poročanju takih transakcijah z vidika DDV.*

Mehanizem obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1 se uporablja za točno določene storitve in dobave blaga, ki so naštete v omenjenem členu, hkrati pa morajo za uporabo tega mehanizma biti izpolnjeni še drugi pogoji. Predvsem pomembno je, kdo sodeluje pri transakcijah in kje so te obdavčljive, zato se za uporabo najprej preveri, če:

- transakcijo opravi zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji,
- transakcijo prejme zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, in je
- kraj obdavčitve transakcije v Sloveniji.

V primeru, da so zgornji pogoji izpolnjeni, zavezanec v nadaljnjem koraku preveri, ali gre za eno izmed storitev oz. dobav blaga, ki so naštete v 76.a členu ZDDV-1. Več o tem v nadaljevanju, prej si pogledajmo, kaj natančneje pomenijo zgornji pogoji.

To, da mora transakcijo opraviti ali prejeti zavezanec, identificiran za namene DDV, pomeni, da govorimo o tistih zavezancih, ki imajo redno ID DDV številko v Sloveniji. Torej atipični zavezanci za DDV v tem smislu niso zajeti in ne morejo uporabiti mehanizma obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1. Na drugi strani pa pogoj identifikacije za namene DDV izpolnjujejo zavezanci, ki sicer nimajo sedeža ali stalnega/običajnega prebivališča na ozemlju

Slovenije, so pa identificirani za namene DDV v Sloveniji kot redni zavezanci (torej imajo SI DDV številko in obračunavajo ter poročajo o svojih DDV obveznostih v Sloveniji). Tega pogoja pa ne izpolnjujejo tisti tuji zavezanci za DDV, ki v Sloveniji uporabljajo t. i. čezmejno SME ureditev (te prepoznamo z DDV ID-številko, ki ima dodano EX-predpono) ali pa unijsko VEM ureditev (takega zavezanca ne boste našli na listi FURS rednih zavezancev za DDV).

Pogoj, da je kraj obdavčitve transakcije v Sloveniji, pomeni, da mora biti opravljena transakcija tudi obdavčljiva v Sloveniji. Glede na dejstvo, da se 76.a člen (kot bo videti v nadaljevanju) uporablja predvsem v povezavi z gradbenim sektorjem, je kraj obdavčitve v primeru dela na nepremičninah vedno tam, kjer nepremičnina leži. V praksi to pomeni, da če sta naročnik in izvajalec zavezanca za DDV v Sloveniji in sodelujeta pri gradnji nepremičnine na Hrvaškem, ne moreta uporabiti 76.a člena ZDDV-1. Kraj obdavčitve v tem primeru je namreč Hrvaška (in ne Slovenija), kjer nepremičnina leži.

Izvajalec, ki gradbeno storitev (ali drugo storitev oz. dobavo blaga, naštetu v 76.a členu ZDDV-1 – glej spodaj) zaračuna upravniku nepremičnine, praviloma ne more uporabiti mehanizma obrnjene davčne obveznosti. Upravnik namreč sporoči izvajalcu, da deluje v imenu in za račun etažnih lastnikov (v skladu s 36/6/c člen ZDDV-1), zato se ne šteje, da je bila storitev opravljena med dvema zavezancema za DDV. Upravljalec, ki prejme račun, za katerega je deloval v imenu in za račun etažnih lastnikov, teh gradbenih del ne evidentira za namene DDV in ne izkaže stroškov – račun prikaže zgolj neprehodne postavke. Pri tem pa ni pomembno, ali so etažni lastniki zavezanci za DDV ali ne, izvajalec, ki račun izstavi upravniku nepremičnine (ki deluje pod pogoji 36/6/c člena ZDDV-1), ki ni prejemnik storitve oz. dobave, ne uporabi mehanizma obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1. Mehanizem obrnjene davčne obveznosti bi izvajalec uporabil le v primeru, da opravi gradbena dela v prostorih upravljalca, v tem primeru upravljalca namreč ne deluje v tujem imenu in za tuj račun, ampak v svojem imenu. Kadar pa je prejemnik računa organ oblasti (državni organi in organizacije, organi lokalnih skupnosti in druge osebe javnega prava), ki naroča blago v povezavi z dejavnostmi, za katere ne šteje za davčnega zavezanca (skladno s 5/5 členom ZDDV-1), se prav tako ne izda računa z mehanizmom obrnjene davčne obveznosti (ne glede na to, ali je dotični organ registriran za namene DDV ali ne). Za kakšne namene (obdavčljive ali neobdavčljive) organ oblasti investira, mora sporočiti izvajalcu storitve, saj izvajalec sam ne more vedeti, ali je organ oblasti investiral v sklopu svojih obdavčljivih ali v sklopu svojih neobdavčljivih dejavnosti. V primeru, da organ opravljeno storitev uporabi tako v sklopu obdavčljive kot v sklopu neobdavčljive dejavnosti, pa sporoči izvajalcu razmerje (v %), v kolikšni meri bo občina kot naročnik gradbene storitve tudi plačnik DDV po 76.a členu ZDDV-1.

Kot že omenjeno, izvajalec oz. dobavitelj v naslednjem koraku še preveri, ali gre za dobavo blaga oz. storitev, ki je naštetu v 76.a členu ZDDV-1. To so:

- storitve v gradbenem sektorju (storitve, ki so uvrščene pod šifro F/gradbeništvo standardne klasifikacije dejavnosti);
- posredovanje osebja, vključenega v dejavnosti storitev v grad-

benem sektorju;

- dobava zemljišč in zgradb, če se je dobavitelj odločil za opcijo obdavčitve (v skladu s 45. členom ZDDV-1) in
- dobava odpadkov, ostankov in rabljenega materiala ter storitev iz Priloge III a ZDDV-1.

127.b člen pravilnika natančneje določa, da so storitve v gradbenem sektorju, vključno s popravili, čiščenjem, vzdrževanjem, rekonstrukcijo in rušenjem v zvezi z nepremičninami, tiste, ki se glede na SKD uvrščajo pod šifro F/gradbeništvo pa tudi (ne glede na SKD) postavljanje montažnih stavb. S spremembo SKD s 1. 1. 2025 (prej uporaba SKD 2008), se čiščenje novogradenj po zaključku gradbenih del ne uvršča več med F/gradbeništvo, ampak med O/ druge raznovrstne poslovne dejavnosti. To pomeni, da se za čiščenje novogradenj po zaključku gradbenih del od začetka letošnjega leta ne uporablja več mehanizem obrnjene davčne obveznosti glede na 76.a člen ZDDV-1.

Pomembno pri določanju, ali je potrebno uporabiti mehanizem obrnjene davčne obveznosti, je tudi pojasnilo FURS-a št. 4230-188/2010-1. Glede na splošna pravila se pri DDV obravnava vsaka storitev oz. dobava blaga za namene DDV obravnava ločeno, razen v primerih, ko gre za enotno dobavo blaga in storitev. Za enotno dobavo oz. opravljeno storitev šteje skupek dobav ali storitev, ki so med seboj tako povezani, da bi bila njihova delitev umetna oz. nenaravna. Zgoraj omenjeno pojasnilo pa navaja, da se, kadar gre za transakcijo, ki zajema dobavo blaga in s tem blagom povezane storitve iz šifre F/gradbeništvo, za celotno transakcijo uporabi mehanizem obrnjene davčne obveznosti. Pri tem ni pomembno, katera dobava je prevladujoča in ali sta dobavi na računu izkazani ločeno, prav tako ni pomembna vrednost blaga ali storitve za določanje enotne obravnave skupka dobav in storitev za namene DDV. V vsakem primeru se uporabi mehanizem obrnjene davčne obveznosti, kar nekoliko odstopa od splošnih pravil DDV glede obravnave enotnih dobav blaga in storitev.

V primeru, da zavezanec pride do zaključka, da mora uporabiti mehanizem obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1, mora biti pozoren pri izdajanju računov in pri evidentiranju in poročanju o takih transakcijah z vidika DDV.

Najprej priporočam, da zavezanec preveri ID DDV številko naročnika, in sicer preko sistema VIES (sistem Evropske komisije za preverjanje DDV številke) ali pa z vpogledom v seznam davčnih zavezancev, objavljenim na spletni strani FURS. Davčno številko je potrebno preveriti, ko nastane obveznost za obračun DDV od dobav blaga, storitev in predplačil, kar pomeni, da če davčno številko preverimo zgolj ob sklepanju posla, to ni dovolj za namene pravilnega ravnanja in izstavitve računa po DDV zakonodaji. Kdaj pa nastane obveznost za obračun DDV? Ta se določi po splošnih načelih. Za gradbene storitve velja, da obveznost za obračun DDV nastane, ko je gradbena storitev opravljena (dokončana), v tem trenutku namreč nastane obveznost obračuna DDV. Kadar gre za predplačila, pa velja, da obveznost obračuna DDV nastane na dan izvršila predplačila. V tem primeru mora zavezanec, ki prejme plačilo, izdati račun, zavezanec, ki je izvedel plačilo, pa mora DDV od danega predplačila obračunati.

Dobavitelj oz. izvajalec mora izstaviti račun z vsemi podatki, ki

so obvezni na računu, ter hkrati na računu navesti, da gre za dobavo, pri kateri se uporabi mehanizem obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1, ter prejemnikovo številko za DDV. Čeprav na računu zavezanec ne prikaže obračunanega DDV v skupnem znesku na računu, je dolžan na računu navesti znesek in stopnjo DDV, ki je dolgovan na podlagi obrnjene davčne obveznosti. To pomeni, da mora na računu sicer prikazati znesek DDV (običajno se to prikaže na spodnjem delu računa v posebni tabelici), vendar ga na podlagi 76.a člena ZDDV-1 ne obračuna (ne sešteje zneska DDV skupnemu dolgovanemu znesku, ki je izkazan, da ga dolguje naročnik). Tudi v DDV-O in v evidencah DDV dobavitelj oz. izvajalec v tem primeru vpiše zgolj osnovo za DDV (in ne zneska DDV, saj obveznost DDV ni njegova).

Tudi obveznosti poročanja pri dobavah blaga ali storitev v povezavi s 76.a členom ZDDV-1 so nekoliko širše. Namreč, dobavitelj oz. izvajalec mora o transakcijah, pri katerih se na podlagi 76.a člena DDV prevali na prejemnika računa, poročati v poročilu o dobavah (PD-O). Poročilo zavezanec odda v elektronski obliki preko eDavkov, in sicer do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po poteku koledarskega meseca. V primeru, da zavezanec v koledarskem mesecu ni imel nobenih izdanih računov z uporabo 76.a člena ZDDV-1, se praznega poročila ne odda.

Dobavitelj poroča:

- DDV-O: osnova za obračun DDV se vpiše v polje 11a.
- Evidenca obračunanega DDV – osnova za obračun DDV se vpiše v polje P8 (poleg ostalih splošnih podatkov o računu v poljih P1-P6DS).
- PD-O: izpolnijo se polja A1-A3, pri tem se v polje A3 vnese osnova za obračun DDV (poleg ostalih splošnih podatkov).

Prejemnik poroča:

- DDV-O: vrednost obračunanega DDV se vpiše v eno izmed polj 25 ali 25a (glede na stopnjo DDV), osnova za DDV obračun se vpiše v polje 31a, odbitek DDV (če je zavezanec do njega upravičen) se primerno vpiše v polje 41 ali 42.
- Evidenca DDV: ker gre za samoobdavčitev, se račun zajame tako v evidenci obračunanega DDV kot v evidenci odbitka DDV (določenih podatkov, ki so že zajeti v evidenci odbitka DDV, ni potrebno dodatno zajeti v evidenci obračunanega DDV, in sicer polja P5, P6 in P6DS). Običajno sicer programi pri knjiženju pomagajo pri pravilnem vnosu v evidence, če v programu, s katerim knjižite pravilno označite, da gre za prejet račun na podlagi 76.a člena ZDDV-1.
 - Evidenca odbitka DDV: osnova za obračun DDV se vpiše v polje P9, znesek DDV se vpiše v polje P18 ali P19 (glede na stopnjo DDV)
 - Evidenca obračunanega DDV: osnova za obračun DDV se vpiše v polje P9, znesek DDV se vpiše v polje P23 ali P24 (glede na stopnjo DDV), če je zavezanec upravičen do odbitka DDV

Viri:

ZDDV-1: Zakon o davku na dodano vrednost, UL RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B, 122/23 in 104/24.

Pravilnik: Pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost, UL RS, št. 141/06, 52/07, 120/07, 21/08, 123/08, 105/09, 27/10, 104/10, 110/10, 82/11, 106/11, 108/11, 102/12, 54/13, 85/14, 95/14, 39/16, 45/16, 86/16, 50/17, 84/18, 77/19, 58/21,

205/21, 16/22, 82/22, 17/23, 133/23, 112/24 in 15/25.

Pojasnilo FURS št. 4230-188/2010-1, z dne 2. 4. 2010.

Podrobnejši opis FURS: Evidenci obračunanega DDV in odbitka DDV ter pre-dizpolnitev obračuna DDV, 14. izdaja, Avgust 2025.

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za
delovno pravo

Ključne novosti novele Zakona o urejanju trga dela

- Zakon zvišuje omejitev začasnega ali občasnega dela upokoјencev s 60 na 85 ur na mesec.
- Zakon na novo ureja krajši delovni čas delavca pred upokoјitvijo
- Novela prinaša spremembe na področju zagotavljanja dela delavcev uporabniku oziroma ti. agencijskega dela.

Novela Zakona o urejanju trga dela je bila 19. septembra 2025 objavljena v Uradnem listu RS št. 70/25 (ZUTD-I). Veljati je začela 20. septembra, naslednji dan po objavi v uradnem listu.

Večji obseg začasnega in občasnega dela upokoјencev

Določena je nova omejitev začasnega ali občasnega dela upokoјencev, in sicer se s 60 ur na mesec zvišuje na 85 ur na mesec. Ne glede na navedeno lahko upravičenec opravlja začasno in občasno delo tudi največ 125 ur v koledarskem mesecu, vendar največkrat trikrat v koledarskem letu, pri čemer seštevek ur opravljenega začasnega ali občasnega dela v koledarskem letu ne sme preseči 1.020 ur.

Sorazmerno se zvišujejo tudi omejitve števila opravljenih ur začasnega ali občasnega dela pri delodajalcu v posameznem koledarskem mesecu, in sicer:

- pri delodajalcu, ki nima zaposlenega nobenega delavca oziroma delavke (v nadaljnjem besedilu: delavec), se lahko opravi največ 85 ur začasnega ali občasnega dela,
- pri delodajalcu, ki zaposluje od enega do vključno deset delavcev, se lahko opravi največ 140 ur začasnega ali občasnega dela,
- pri delodajalcu, ki zaposluje več kot deset do vključno 30 delavcev, se lahko opravi največ 210 ur začasnega ali občasnega dela,
- pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 30 do vključno 50 delav-

cev, se lahko opravi največ 560 ur začasnega ali občasnega dela,

- pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 50 delavcev do vključno 100 delavcev, se lahko opravi največ 1.050 ur začasnega ali občasnega dela,
- pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 100 do vključno 500 delavcev, se lahko opravi največ 2.115 ur začasnega ali občasnega dela,
- pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 500 do vključno 1.000 delavcev, se lahko opravi največ 3.170 ur začasnega ali občasnega dela,
- pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 1.000 do vključno 2.000 delavcev, se lahko opravi največ 4.230 ur začasnega ali občasnega dela,
- pri delodajalcu, ki zaposluje več kot 2.000 delavcev, se lahko opravi največ 5.285 ur začasnega ali občasnega dela.

Najnižja bruto urna postavka upravičenca za opravljeno uro začasnega ali občasnega dela se določi tako, da se znesek minimalne plače preračuna na uro dela povprečne mesečne delovne obveznosti za polni delovni čas, pri čemer se upošteva, da povprečna mesečna delovna obveznost za polni delovni čas znaša 174 ur. Najvišji letni dohodek za opravljenočasno in občasno delo je določen v višini 12-kratnika minimalne plače.

V veljavnem Zakonu o urejanju trga dela (v nadaljevanju: ZUTD) je določen rok za plačilo dajatev, ki se obračunajo od prejemkov, izplačanih zaradi opravljenega začasnega ali občasnega dela, in sicer, da se dajatev plača na dan izplačila dohodka. **Novela zakona spreminja navedeni rok tako, da morajo biti te dajatve plačane najpozneje v petih dneh od izplačila dohodka.** Tako se navedeni rok poenoti z roki, ki veljajo za oddajo obračuna in plačila prispevkov za socialno varnost, ter bo lahko FURS tudi za te dajatve omogočil plačilo z e-računom, kot to že zagotavlja za dajatve, obračunane v primeru izplačila drugih dohodkov. Plačilo dajatev z e-računom za delodajalce pomeni poenostavitev plačevanja obveznosti.

Krajši delovni čas delavca pred upokojitvijo

Novela prinaša ukrep za podaljšanje delovne aktivnosti. Zakon na novo ureja krajši delovni čas delavca pred upokojitvijo ter slednje umešča v 67.b člen Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljevanju: ZDR-1). Na podlagi novele se lahko delavec, ki je v delovnem razmerju za polni delovni čas in ki je dopolnil starost 58 let ali ima dopolnjenih 35 let pokojninske dobe, in delodajalec dogovorita o spremembi pogodbe o zaposlitvi in opravljanju dela s krajšim delovnim časom v obsegu 80 % polnega delovnega časa. Takšen predlog lahko podata delavec ali delodajalec. Dogovor o spremembi pogodbe o zaposlitvi za opravljanje dela s krajšim delovnim časom bo sklenjen le v primeru, če bosta obe stranki s tem soglašali, kar pomeni, da ne gre za pravico delavca do dela s krajšim delovnim časom že na podlagi zakona (kot to velja pri uveljavljanju pravice do krajšega delovnega časa na podlagi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih).

V primeru dogovora o prenehanju dela s krajšim delovnim časom delavec nadaljuje z opravljanjem dela pod pogoji pred spremembo pogodbe o zaposlitvi.

V primeru dogovora o spremembi pogodbe o zaposlitvi za opravljanje dela s krajšim delovnim časom je delavec glede pravic in ob-

veznosti iz delovnega razmerja izenačen z delavci, ki delajo krajši delovni čas v posebnih primerih (t. i. posebni »part time«), ki velja za primere iz 67. člena ZDR-1, razen v delu, ki se nanaša na plačilo za delo, in sicer se v spremembi pogodbe o zaposlitvi določi znesek osnovne plače delavca v višini 90 % osnovne plače delavca za polni delovni čas.

Zaradi zasledovanja namena ukrepa se določa absolutna prepoved odrejanja nadurnega dela. ZDR-1 namreč določa relativno pravno varstvo starejših delavcev glede nadurnega dela v 199. členu, kjer dopušča možnost, da se nadurno delo lahko odredi na podlagi delavčevega pisnega soglasja, zato se s predlagano spremembo ureja odstop od ureditve v ZDR-1 ter se določa absolutna prepoved odrejanja nadurnega dela.

Delavec, ki dela krajši delovni čas z navedenim predlogom, ima pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja kot delavec, ki dela polni delovni čas. Delavec, ki dela krajši delovni čas, lahko koristi pravice do izplačila dela pokojnine po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, v sorazmernem deležu glede na dejansko delovno obveznost.

Dogovor o spremembi pogodbe o zaposlitvi za opravljanje dela s krajšim delovnim časom se lahko sklene, če delavec ali njegov družinski član ni z delodajalcem povezana oseba. Za povezano osebo se šteje družinski član ali katerakoli oseba, ki jo nadzira oziroma običajno nadzira delavec ali njegov družinski član. Za družinskega člana se šteje zakonec, prednik ali potomec delavca. Šteje se, da oseba nadzira drugo osebo, kadar ima lastniški delež ali pravi-co do lastniškega deleža v višini najmanj 25 % v obliki vrednosti vseh deležev ali v obliki glasovalne pravice na podlagi lastniških deležev v konkretni osebi. Za namene določitve nadzora se šteje, da ima določena oseba v lasti vse lastniške deleže, ki jih ima neposredno ali posredno v lasti katerakoli oseba, ki je povezana s to določeno osebo.

Spodbuda za zaposlitev starejših prejemnikov denarnega nadomestila

Novela prinaša spodbudo za zaposlitev starejših prejemnikov denarnega nadomestila, s čimer se želi starejše brezposelne osebe spodbuditi k čimprejšnjemu ponovnemu vstopu na trg dela. Določa se, da se prejemniku denarnega nadomestila, starejšemu od 59 let, ki v času upravičenosti do denarnega nadomestila sklene delovno razmerje s polnim delovnim časom pri delodajalcu, ki ni njegov zadnji delodajalec pred nastankom brezposelnosti, in v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, ne gre za povezano družbo zadnjega delodajalca, zavod do izteka obdobja, za katerega mu je bila navedena pravica priznana z dokončno odločbo, vendar največ še 12 mesecev po zaposlitvi, mesečno za pretekli mesec izplačuje spodbudo za zaposlitev v višini 40 % od mesečnega neto zneska denarnega nadomestila, priznanega na dan sklenitve pogodbe o zaposlitvi, če oseba ohrani zaposlitev za polni delovni čas za celotno obdobje izplačevanja spodbude za zaposlitev.

Višina denarnega nadomestila za brezposelnost

Spremenili naj bi se le višini najnižjega in najvišjega denarnega nadomestila:

- prve tri mesece najmanj v višini 70 odstotkov minimalne plače in največ v višini 130 odstotkov minimalne plače,
- naslednje tri mesece najmanj v višini 70 odstotkov minimalne plače in največ v višini 110 odstotkov minimalne plače,
- naslednje tri mesece najmanj v višini 70 odstotkov minimalne plače in največ v višini 100 odstotkov minimalne plače
- naslednje tri mesece najmanj v višini 70 odstotkov minimalne plače in največ v višini 90 odstotkov minimalne plače,
- po dvanajstih mesecih pa najmanj v višini 70 odstotkov minimalne plače in največ v višini 80 odstotkov minimalne plače.

Pridobitev pravice do denarnega nadomestila je v prvi vrsti torej odvisna tako od načina prenehanja delovnega razmerja oziroma prenehanja zavarovanja ter od gostote zavarovalne dobe. Šele ob izpolnjevanju teh pogojev pripada zavarovancu nadomestilo v višini, ki je v prvi vrsti odvisno od osnove, od katere so bili plačani prispevki. **Spreminjata se torej le višini najnižjega in najvišjega denarnega nadomestila.**

Predmetna rešitev je del paketa glede na vse ostale predvidene spremembe novele, bodisi pridobitve dodatnih ugodnosti za delodajalce (upokojsko delo – dvig iz 60 na 85 ur mesečno, dvig kvote ur glede na št. zaposlenih pri delodajalcu) bodisi odstopa od rešitev, ki so za delodajalce neugodne (varstvo delavcev pred upokojitvijo, obveznost opcije 80/90/100).

Načelo izkoriščenosti zavarovalne dobe

Zavarovancem, ki so ob ponovnem uveljavljanju pravice do denarnega nadomestila na dan nastanka brezposelnosti že dopolnili starost 59 let in 37 let zavarovalne dobe ter so v zadnjih 24 mesecih pred nastankom brezposelnosti pridobili najmanj 16 mesecev zavarovalne dobe, pri čemer se v zavarovalno dobo ne štejeta zavarovalna doba, dosežena na podlagi prejemanja denarnega nadomestila in zavarovalna doba, dosežena na podlagi prejemanja nadomestila prejemnikov, ki nimajo pravice do dopusta po predpisih, ki urejajo starševsko varstvo, se denarno nadomestilo določi ob upoštevanju celotne dopolnjene zavarovalne dobe.

Agencijsko delo

Novela prinaša tudi nekatere spremembe na področju zagotavljanja dela delavcev uporabniku oziroma t. i. agencijskega dela. Določeno je, da je opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev vsako zagotavljanje dela delavcev s strani pravne ali fizične osebe, s katero ima delavec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, uporabniku, pri katerem delavec:

- opravlja delo pod nadzorom in v skladu z navodili uporabnika ali
- pretežno uporablja sredstvo za delo, ki je del izvajanja dejavnosti uporabnika in ki je v lasti ali finančnem najemu uporabnika ali ki ga je uporabnik dal v najem ali zakup pravni ali fizični osebi, ki mu zagotavlja delo delavcev ali
- opravlja delo v prostorih ali na delovišču ali v okviru izvajanja dejavnosti uporabnika in je vključen v njegov delovni proces.

Novela drugo alinejo dopolnjuje z določenejšo opredelitvijo, da se za zagotavljanje dela delavcev uporabniku šteje, če delodajalec (pravna ali fizična oseba) zagotavlja delo delavcev uporabniku, pri katerem delavci pri delu pretežno uporabljajo sredstva za delo, ki je del izvajanja dejavnosti uporabnika in ki je v lasti ali finančnem najemu uporabnika (leasing), kakor tudi v primeru, ko navedeni delavci pri delu pri uporabniku pretežno uporabljajo sredstvo za delo, ki je del izvajanja dejavnosti uporabnika in ki ga je uporabnik dal v najem ali zakup delodajalcu navedenih delavcev, ki uporabniku zagotavlja njihovo delo.

Pri tretji alineji pa so v definicijo vključeni tudi primeri, ko delavec opravlja delo v prostorih ali na delovišču ali v okviru izvajanja dejavnosti uporabnika in je vključen v njegov delovni proces. S takšno spremembo definicije se bo v praksi zagotovila dosledna prepoznavna, kdaj gre dejansko za povsem legitimno poslovno sodelovanje, kdaj pa za prikrito (nezakonito) zagotavljanje dela delavcev uporabniku. Sprememba definicije ne vpliva na zakonito poslovno sodelovanje, ko najem storitve (npr. varovanje, čiščenje, računovodske storitve in podobno) predstavlja zakonito obliko poslovnega sodelovanja in pogoji iz tretje alineje niso izpolnjeni (dela sicer v prostorih ali v okviru izvajanja dejavnosti uporabnika, a ni vključen v njegov delovni proces).

S 1. januarjem 2026 se začnejo uporabljati naslednje spremembe zakona: **spremenjena višina denarnega nadomestila za brezposelnost, krajši delovni čas delavca pred upokojitvijo** (tako imenovani institut 80/90/100) in **spremembe na področju zagotavljanja dela delavcev uporabniku t. i. agencijskega dela** (dopolnitev definicije zagotavljanja dela delavcev uporabniku, spremembe pogojev za izdajo dovoljenja za opravljanje dela delavcev uporabniku, ki jih bodo morali izpolnjevati tudi delodajalci, ki že razpolagajo z navedenim dovoljenjem).

Spodbuda za zaposlitev starejših prejemnikov denarnega nadomestila se začne uporabljati dne 20. januarja 2026.

Izjema od načela izkoriščenosti zavarovalne dobe se do 31. decembra 2025 uporablja v skladu z določbo prej veljavnega Zakona o urejanju trga dela.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih – september 2025

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
2.394,92			1.436,95	8.382,22
	Prehodni davčni podračun	Referenca		
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		222,73	1.299,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		127,17	741,83
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	349,9	2.041,07
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		91,39	533,11
Obvezni zdravstveni prispevek*	pavšalni znesek		37,17	37,17
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		94,26	549,87
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		7,62	44,43
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	230,44	1.164,58
Prispevek za dolgotrajno oskrbo*	2,00%		28,74	167,64
Skupaj prispevki za ZZ in za DO	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	259,18	1.332,22
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,44	8,38
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,44	8,38
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,88	16,76
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		2,01	11,74
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,86	5,03
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,87	16,77
Skupaj drugi prisp.			5,75	33,53
PRISPEVKI SKUPAJ			614,83	3.406,82

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2024 (PP): 2.394,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2025 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 2.394,92 EUR = 1.436,95 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ -2): 2.394,92 x 3,5 = 8.382,22 EUR

* Višina OZP od 1.3.2025 dalje je določena v višini 37,17 eur (Uradni list RS, št. 12/25).

* Prispevek za DO se plačuje za obdobje od 1. 7. 2025 dalje

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezancu elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Vir: FURS

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) – september 2025

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			90 % PP**	3,5 PP***
2.394,92			2.155,43	8.382,22
	Prehodni davčni podračun	Referenca		
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		334,09	1.299,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		190,76	741,83
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	524,85	2.041,07
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		137,09	533,11
Obvezni zdravstveni prispevek*	pavšalni znesek		37,17	37,17
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		141,4	549,87
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		11,42	44,43
Skupaj prispevki za ZZ			327,08	1.164,58
Prispevek za dolgotrajno oskrbo*	2,00%		43,11	167,64
Skupaj prispevki za ZZ in za DO	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	370,19	1.332,22
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		2,16	8,38
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		2,16	8,38
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	4,32	16,76
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		3,02	11,74
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		1,29	5,03
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	4,31	16,77
Skupaj drugi prisp.			8,63	33,53
PRISPEVKI SKUPAJ			903,67	3.406,82

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2024 (PP): 2.394,92

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2025 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače: 90 % od 2.394,92 = 2.155,43 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ -2): 2.394,92 x 3,5 = 8.382,22 EUR

* Višina OZP od 1.3.2025 dalje je določena v višini 37,17 eur (Uradni list RS, št. 12/25).

* Prispevek za DO se plačuje za obdobje od 1. 7. 2025 dalje

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezancu elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Vir: FURS

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoјencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoјencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.3.2025 do 28.2.2026	7,34	15.332,64

Študentsko delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR
	od 8.2.2025	7,34

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do 26. 9. 2025.

Kako delodajalec ugotovi, katera kolektivna pogodba dejavnosti (če sploh katera) ga zavezuje?

- 1. korak:** Najprej mora v Poslovnem registru Slovenije preveriti, katera je njegova registrirana glavna dejavnost.
- 2. korak:** V evidenci KPD, ki jo vodi MDDSZ preveri, katera KPD vključuje šifro njegove (glavne) dejavnosti. Delodajalca lahko zavezuje več KPD.
- 3. korak:** Preveri, ali ima KPD celotno ali delno razširjeno veljavnost. Če ima celotna KPD razširjeno veljavnost, delodajalca zavezuje. Če pa ima delno razširjeno veljavnost, je treba preveriti, ali jo ima glede dejavnosti, ki jo delodajalec opravlja (kot glavno) in član katerega delodajalskega združenja je.
- 4. korak:** Če KPD nima razširjene veljavnosti, delodajalca zavezuje le, če je član delodajalskega združenja, podpisnika KPD.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS, OZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 30.6.2026.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,

46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in

47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2024 dalje	912,06	947,07	1.003,31	1.071,00	1.193,80	1.319,71	1.573,92

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 40/2021, Ur.l.RS 186/2021)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadružna zveza Slovenije

Časovna veljavnost: sklenjena za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280	01.290
01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630	01.640	03.110	03.120
03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510	10.520	10.610	10.620	10.710
10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920	11.010	11.020	11.030	11.040	11.050
11.060	11.070	12.000	81.300												

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 1. 2025 dalje	1.104,83	1.160,07	1.218,07	1.278,98	1.406,88	1.547,56	1.702,32	1.872,55

→ **Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: **GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS**
Časovna veljavnost: **Sklenjena je za nedoločen čas.**
Stvarna veljavnost:
Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:
41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	---------------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). **Označene in 42.110, 42. 120, 42.130 in 42.910.**
Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
Od 1. 1. 2025 dalje	763,95	847,93	939,81	1.041,24	1.104,41	1.230,72	1.307,29	1.378,11	1.596,31	1.634,59	1.837,47	1.979,1	2.191,58

→ **Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije** (Ur. l. RS, št. 112/2024 in nasl.)

Podpisniki: **TGZS in ZDS**
Časovna veljavnost: **do 31.12.2028**
Stvarna veljavnost:
Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290	56.300
77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291	93.292	93.299

Razširjena veljavnost: Ne
Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Od 1. 1. 2025 dalje *	920,00	1.020,00	1.060,00	1.200,00	1.320,00	1.450,00	1.550,00	1.650,00

* Pri delodajalcih, ki kot glavno dejavnost opravljajo dejavnost 92.001 in 92.002 najnižje plače v obdobju od 1. 1. 2025 do 30. 6. 2026 ostanejo v enaki višini kot so določene v KP dejavnosti gostinstva in turizma na dan 1. 1. 2023

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije** (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: **GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS**
Časovna veljavnost: **Sklenjena je za nedoločen čas.**
Stvarna veljavnost:
Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540	25.500
32.110	32.120	32.130													

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).
Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 6. 2025 dalje	675,12	746,46	821,28	937,86	1.024,86	1.195,38	1.398,96	1.599,06
na uro	3,88	4,29	4,72	5,39	5,89	6,87	8,04	9,19

→ **Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost** (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: **GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS**
Časovna veljavnost: **Sklenjena je za nedoločen čas.**
Stvarna veljavnost:
Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).
Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	V./1	V./2	VII.	VIII.
Od 1. 7. 2024 dalje	1.253,90	1.253,90	1.253,90	1.379,30	1.504,68	1.630,07	1.880,85	2.257,02	2.507,80
Od 1. 7. 2025 dalje	1.277,72	1.277,72	1.277,72	1.405,51	1.533,27	1.661,04	1.916,59	2.299,90	2.555,45

→ Kolektivna pogodba grafične dejavnosti (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
Od 1. 1. 2025 dalje	661,58	727,75	807,15	906,37	1.032,08	1.184,23	1.343,03	1.859,06	2.242,76

→ Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320	27.330
27.400	27.510	27.900	28.230	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200	95.220						

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 3. 2025 dalje	684,35	700,85	768,86	865,75	944,08	1.098,69	1.278,02	1.459,40	1.717,08

→ Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290	28.300	28.410
28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120	30.200	30.300	30.400
30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200						

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 9. 2023 dalje	650,76	709,92	786,48	896,10	976,14	1.143,18	1.332,84	1.520,76	1.799,16
na uro	3,74	4,08	4,52	5,15	5,61	6,57	7,66	8,74	10,34

→ Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije (Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430	23.440
23.490	23.910	23.990													

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 1. 2024 dalje	615,36	683,74	758,33	849,49	957,23	1.075,34	1.164,43	1.307,40	1.653,41

→ Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti (Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.), nova (50/2025)

Podpisniki: GZS – Združenje za tekstilno, oblačilno in usnjarsko predelovalne dejavnosti in ZDS (Ur. l. RS, št. 50/25)*

Časovna veljavnost: Sklenjena za določen čas šestih let od začetka veljavnosti.

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.100	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.210	14.220	14.230	14.240	14.290	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200					

Razširjena veljavnost: Ne

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 9. 2025 dalje*	900,00	950,00	1.050,00	1.150,00	1.300,00	1.475,00	1.675,00

*nova Kolektivna pogodba se v delu, ki določa najnižje osnovne plače uporablja od dne uveljavitve novega plačnega modela pri delodajalcu, vendar najkasneje 24 mesecev od dneva začetka uporabe te kolektivne pogodbe (1. 9. 2027). Do takrat se uporablja določba glede najnižje osnovne plače glede na staro pogodbo (Uradni list RS, št. 18/14, 24/14 in 148/22).

→ Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost:

Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990	95.240
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ Kolektivna pogodba za cestni potniški promet (Ur. l. RS, št. 197/20 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Združenje za promet, ZDS in OZS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 163/21)

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 5. 2025 dalje	842,36	875,23	958,13	1.080,66	1.174,68	1.385,42	1.524,48	1.300,00

→ Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost:

Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210	22.220
22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930	25.940	25.990
26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990	29.320	30.120	30.920
31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910	32.990	33.110	33.120	33.130
33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200	77.110	77.120	77.210	77.220	77.290
77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210	81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920
82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901	86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130
93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290	96.010	96.021	96.022	96.040	96.090			

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1.2.2025 dalje	709,27	808,57	907,83	1.021,33	1.141,91	1.361,80	1.546,20	1.844,07	2.212,89

→ Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS, št. 46/23 in nasl.)

Podpisniki: GIZ – Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS)

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: Ne.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so člani pogodbene stranke (**ZDOPS**) in ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih in Listi dejavnosti, ki se po Obrtnem zakonu običajno opravljajo na obrtni način.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1.3.2025	834,38	959,42	1.012,55	1.072,30	1.147,55	1.200,67	1.229,44	1.375,51

→ Kolektivna pogodba komunalnih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 105/21 in nasl.)

Podpisniki: GZS – Zbornica komunalnega gospodarstva in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 26. 6. 2026.

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 106/23).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo kot glavno dejavnost eno od dejavnosti, razvrščenih v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

35.220	35.300	36.000	37.000	38.110	38.120	38.210	38.220	38.310	38.320	39.000	81.210	81.220	81.290	81.300	96.030
--------	--------	---------------	---------------	---------------	--------	--------	---------------	--------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2025 dalje	654,78	713,36	789,50	924,24	1.006,23	1.334,25	1.650,57	2.119,20	2.529,19

→ Kolektivna pogodba časopisnoinformativne, založniške in knjigotrške dejavnosti (Ur. l. RS, št. 43/00 in nasl.)

Podpisniki: Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev

Časovna veljavnost: Vsako leto se podaljša še za eno leto, če ni sklenjena nova tarfna priloga.

Razširjena veljavnost: Ne.

Stvarna veljavnost: Kolektivna pogodba velja za vse delodajalce, ki opravljajo časopisnoinformativno, založniško in knjigotrško dejavnost, z naslednjimi šiframi podrazreda dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti

58.110	58.120	58.130	58.140	58.190	59.200	47.610	47.621	47.622
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za **založniško** in **knjigotrško dejavnost** za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2025 dalje	658,96	722,73	786,50	850,27	967,18	1.169,12	1.371,06	1.689,92	1.923,74

→ Kolektivna pogodba za dejavnost vodenja in kontrole zračnega prometa št. 171-2/24-2023 (Ur. l. RS, št. 83/23)

Podpisniki: Javno podjetje Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o.

Časovna veljavnost: Nedoločen čas

Stvarna veljavnost: za delodajalce, ki opravljajo dejavnost vodenja in kontrole zračnega prometa, ki je po standardni klasifikaciji dejavnosti navedena kot ena od dejavnosti pod šifro 52.230 - Spremljajoče storitvene dejavnosti v zračnem prometu

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR: določene v PKP.

→ Kolektivna pogodba za gozdarstvo Slovenije (Ur. l. RS, 16/05 in nasl.)

Podpisniki: Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje za gozdarstvo Slovenije in ZDS

Časovna veljavnost: Vsako leto se podaljša še za eno leto, če ni odpovedana najkasneje tri mesece pred potekom njene veljavnost

Stvarna veljavnost: Ta pogodba velja za vse delodajalce, člane GZS – Združenja za gozdarstvo Slovenije, ki na pridobiten način po Standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07) opravljajo eno od navedenih dejavnosti, kot glavno dejavnost:

02.100 02.200 02.400

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14)

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR: Najnižje osnovne bruto plače iz 41. člena Kolektivne pogodbe za gozdarstvo so, po posameznih tarifnih razredih ločeno za tipična (B) in netipična (A) gozdarska dela, naslednje:

A	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 6. 2015	690,78	709,92	727,32	772,56	870,00	1.024,86	1.153,62	1.365,90	1.628,64
RR	1,00	1,03	1,05	1,12	1,26	1,48	1,67	1,98	2,36
na uro	3,97	4,08	4,18	4,44	5,00	5,89	6,63	7,85	9,36

B	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 6. 2015	690,78	802,14	908,28	969,18	1.019,64	1.066,62	1.311,96	1.555,56	1.854,84
RR	1,00	1,16	1,31	1,40	1,48	1,54	1,90	2,25	2,69
na uro	3,97	4,61	5,22	5,57	5,86	6,13	7,54	8,94	10,66

→ Kolektivna pogodba za dejavnost poslovanja z nepremičninami (Ur. l. RS, št. 67/16 in nasl.)

Podpisniki: Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica za poslovanje z nepremičninami, in ZDS

Časovna veljavnost: za nedoločen čas

Stvarna veljavnost: Ta kolektivna pogodba velja za delodajalce, ki so domače in tuje pravne in fizične osebe, so člani podpisnikov te kolektivne pogodbe, ki na trgu kot pretežno dejavnost praviloma opravljajo naslednje dejavnosti po SKD 2008:

41.100 68.100 68.200 68.310 68.320 81.100

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 38/17). **Označena**

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1.7.2025 dalje	Skupina I.	510,75 €	555,12 €	612,78 €	714,83 €	776,93 €	1.025,36 €	1.264,90 €	1.619,82 €	1.930,35 €
	Skupina II.	544,02 €	591,71 €	653,71 €	763,37 €	830,14 €	1.097,20 €	1.354,71 €	1.736,22 €	2.070,04 €
	Skupina III.	577,29 €	628,30 €	694,63 €	811,97 €	883,41 €	1.169,08 €	1.444,60 €	1.852,74 €	2.209,85 €

→ Kolektivna pogodba dejavnosti za storitvene dejavnosti v kopenskem prometu (Ur. l. RS, št. 200/20)

Podpisniki: Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje za promet in ZDS

Časovna veljavnost: za nedoločen čas

Stvarna veljavnost: Kolektivna pogodba velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo dejavnost:

52.210: Spremljajoče storitvene dejavnosti v kopenskem prometu

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 33/21)

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR: jih ni

→ Kolektivna pogodba za zavarovalstvo Slovenije (Ur. l. RS, št. 192/21), nova (96/2024)

Podpisniki: Slovensko zavarovalno združenje

Časovna veljavnost: za nedoločen čas

Stvarna veljavnost: Kolektivna pogodba velja za stranke te kolektivne pogodbe in za tiste delodajalce, člane podpisnika, ki kot glavno dejavnost skladno s Standardno klasifikacijo dejavnosti opravljajo L65:

65.110 65.120 65.200 65.300

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.- IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 1. 2025 dalje (nova)	1.100	1.200	1.300	1.500	1.700	2.100

Drugi osebni prejemki in povračila stroškov september 2025

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
1. Prehrana med delom	
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	7,96 EUR na dan
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (7,96 EUR) prišteje še 0,99 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela	
2.1.	v višini 0,21 EUR za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu
2.2.	do višine 140 eur, če je delavec prisoten najmanj en dan na delu in oddaljen najmanj 1 km od mesta opravljanja dela
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	9,69 EUR 13,88 EUR 27,81 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)	
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	55 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	40 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju	
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,43 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prenočevanje na službenem potovanju	
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
7. Terenski dodatek	
terenski dodatek	5,84 EUR na dan
8. Nadomestilo za ločeno življenje	
nadomestilo za ločeno življenje	434 EUR na mesec

Vrsta prejemka	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)		
9. Regres za letni dopust			
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.		
10. Jubilejne nagrade			
jubilejne nagrade			
za 10 let delovne dobe	30% PLP	718,48 EUR	
za 20 let delovne dobe	45% PLP	1.077,71 EUR	
za 30 let delovne dobe	60% PLP	1.436,95 EUR	
za 40 let delovne dobe	75% PLP	1.796,19 EUR	
11. Odpravnina ob upokojitvi			
odpravnina ob upokojitvi	300% PLP	7.184,76 EUR	
12. Solidarnostna pomoč			
v primeru smrti delavca	5.000 EUR		
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	5.000 EUR		
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	2.000 EUR		
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo			
dijaki in študenti	15% PLP	359,24 EUR	
14. Plačila vajencem			
Do višin, ki jih kot minimalno višino vajeniške nagrade določa Zakon o vajeništvu			

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna letna plača zaposlenih v RS (PLP)
julij 2025	2.517,11	2.394,92 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila.

Opozarjamo na sodbo Vrhovnega sodišča VIII Ips 26/2022 z dne 29. 11. 2022. Sodišče je v navedeni sodbi odločilo, da se v pravni praznini, davčna Uredba uporabi kot relevantna pravna podlaga za določitev višine povračil stroškov, če delodajalca ne zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, niti ne obstaja morebitna primerljiva in zanj uporabljiva druga kolektivna pogodba.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Od 1. 4. 2025 dalje znaša 49,15 EUR. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka za obdobje **od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025** znaša **50,63 EUR** (12,66 EUR + 37,97 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci

mesečno **do 20. v mesecu** za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Prispevek za dolgotrajno oskrbo

Prispevek za dolgotrajno oskrbo za obdobje od 1. 7. 2025 do 31.12.2025 se plačuje mesečno v višini 5,97 EUR. Prispevek zavezanci plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2025

Obvestilo FURS z dne 20. 12. 2024

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	9.210,26		16 %
9.210,26	27.089,00	1.473,64	+ 26 % nad 9.210,26
27.089,00	54.178,00	6.122,11	+ 33 % nad 27.089,00
54.178,00	78.016,32	15.061,48	+ 39 % nad 54.178,00
78.016,32		24.358,43	+ 50 % nad 78.016,32

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2025 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	767,52		16 %
767,52	2.257,42	122,8	+ 26 % nad 767,52
2.257,42	4.514,83	510,18	+ 33 % nad 2.257,42
4.514,83	6.501,36	1.255,12	+ 39 % nad 4.514,83
6.501,36		2.029,87	+ 50 % nad 6.501,36

Davčne olajšave

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2025:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	16.832,00	$5.260,00 + (19.736,99 - 1.17259 \times \text{skupni dohodek})$
16.832,00		5.260,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	1.402,67	$438,33 + (1.644,75 - 1.17259 \times \text{bruto dohodek})$
1.402,67		438,33

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obvesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 438,33 eura.

2. Osebnolajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	19.134,42	1.594,54
zavezancu po dopolnjenem 70. letu	1.578,00	131,50
zavezancu, ki prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoč nepretrgoma najmanj 10 let	1.578,00	131,50

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.682 evrov.

Za rezidenta, prejemnika dohodka iz delovnega razmerja, do dopolnjenega 29. leta, znaša 1.367,60 evra. Olajšava se prizna na letni ravni, sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec zaposlitve.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.838,30	236,53
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	10.285,40	857,12
za drugega vzdrževanega otroka	3.085,52	257,13
za tretjega vzdrževanega otroka	5.146,39	428,87
za četrtega vzdrževanega otroka	7.207,26	600,61
za petega vzdrževanega otroka	9.268,12	772,34
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 2.060,87 evra (mesečno za 171,74 evra)		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.838,30	236,53

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 3.054,65 eurov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2025 - 31.12.2025	1.277,72

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	2.394,92	1.436,95	od 1.3.2025 do 28.2.2026

Shell Fleet Solutions

Shell kartica: ena kartica s številnimi ugodnostmi

Podjetja, člani **Obrtno-podjetniške zbornice Slovenija** in **imetniki kartice Mozaik podjetnih**, ste sedaj upravičeni do dodatnih popustov pri nakupih s Shell kartico.

Brezgotovinski nakupi goriva z odloženimi plačilnimi pogoji na več kot 350 bencinskih servisih po Sloveniji.

0,02 EUR bruto* popusta na liter goriva in 10 % popusta na pranje vozila ter možnost nakupa produktov in opreme na Shell bencinskih servisih.

Enoten račun za gorivo in vse Vaše transakcije, vselej dostopne v spletni platformi Shell Fleet Hub.

Vrhunska goriva, ki Vam zagotavljajo lažjo in hitrejšo pot do cilja.

Varne transakcije s tehnologijo čip in PIN ter dodatni zaščitni ukrepi.

*Vaši popusti se prilagodijo porabi – z večjo porabo lahko pridobite še višje ugodnosti.

V partnerstvu s Shellom.

www.shell.si

+386 51 306 480

SSDOO-sales-fleet@shell.com

OKTOBER PRINAŠA PRILOŽNOST!

Preizkusite Fi=Po Finančni pomočnik, orodje za preverjanje poslovanja podjetij, brez obveznosti. Za 10-dnevni testni dostop pišite na fipo@ajpes.si.

PAMETNE ODLOČITVE TEMELJIJO NA PRAVIH PODATKIH.

SPOT točka

Uradne objave

Poslovni register Slovenije

Drugi registri

Letna poročila

Pobot

Bonitetne storitve

Finančni podatki

Z vami na poslovni poti.